

Pustinja

Kroz pustinju ako moram proć
i bez glasa Tvog,
sam kroz dugu tamnu noć,
kroz vatre velike
i vode duboke,
ja sam spreman!
Ti me postavljaš,
Tako bliz, a dalek si,
da ne zaboravim da si Ti najvažniji,
da Ti mi ostaneš
i jedan jedini u mom srcu.
Jesam li ono što si stvorio, onakav kakvog si me želio?
Jesam li?
Glas koji daje od sebe sve da Tvoje ime svijetom odjekuje?
Mnogo toga ne zaslužujem, ali Ti mi sve u ljubavi daruješ.
Koliko srce Tebe žedno je samo Ti to znaš!
Poći ću!
Ako treba bilo gdje!
Samo da znam da Riječ Tvoja bit će uz mene.
Jer put bez Tebe mrak,
hod bez Tebe pad,
tog sam svjestan.
I sve je lažno što svijetli, i pruža prividno,
sve je blijedog sjaja.
Miluje lice, riječima mami,
zavodi dok dušu ti ne zarobi.
Jesam li ono što si stvorio, onakav kakvog si me želio?
Jesam li?
Glas koji daje od sebe sve da Tvoje ime svijetom odjekuje?
Mnogo toga ne zaslužujem, ali Ti mi sve u ljubavi daruješ.
Koliko srce Tebe žedno je samo Ti to znaš!
Kroz pustinju ako moram proć
i bez glasa Tvog,
sam kroz dugu tamnu noć,
kroz vatre velike
i vode duboke,
ja sam spreman!

Fra Marin Karačić

TEMA BROJA: Uskrsnuo je! I, što ćemo sad?

Svetkovina budućnosti s pogledom na sadašnjost

Uskrs je svetkovina u kojoj naglasak nije na prošlosti nego na budućnosti, s pogledom na sadašnjost. Jednostavnije rečeno, na Uskrs slavimo ono što ćemo svi doživjeti i ono što tijekom života proživljavamo. Svatko na svoj način proživljava „križni put” i svatko će jednoga dana otići s ovoga svijeta. Čovjeku je teško vjerovati u nešto što se treba dogoditi. Budućnost je najčešći izvor sumnje, jer se još nije dogodila, i nismo sigurni da će biti tako kako je netko prije dvije tisuće godina rekao. Osobito kada je riječ o najvećem čovjekovu strahu – smrti. Kada bismo vodili anonimnu anketu među svojim vjernicima s pitanjem vjeruju li doista u uskrsnuće mrtvih, odnosno u zagrobni život, dobili bismo vrlo zanimljive odgovore, među kojima baš i ne bi bili svi u skladu s katoličkim učenjem. Razne ankete vođene u prošlosti na temu uskrsnuća mrtvih među vjernicima i nevjernicima pokazuju da malo manje od polovice vjernika ne vjeruju u zagrobnog život ili vjeruju u neki od oblika zagrobnog života. Isto tako pokazuju kako mali broj ateista vjeruje u neki oblik zagrobnog života. Stoga, možemo s punim pravom reći da je promišljanje o zagrobnom životu najkontroverznija tema ljudske povijesti.

Ako Krist nije uskrsnuo, uzalud je doista propovijedanje naše, uzalud i vjera vaša. (1 Kor 15,14)

Sveti Pavao daje vrlo jednostavan i do srži stvaran odgovor na sve naše sumnje vezane uz Kristovo uskrsnuće. Njegov odgovor je osobito zanimljiv s obzirom na to da on nije bio jedan od jedanaestorice koji su izravno svjedočili Kristovu uskrsnuću. Na svojim misijskim putovanjima proživio je mnoge nedaće, nesreće, zlostavljanja, brodolome, batine i uhićenja. Na kraju je mučenički ubijen. Živio je od rada svojih ruku, nitko ga nije sponzorirao, a zato što je postao kršćanin, bio je odbačen od svojega naroda. Kada takav čovjek izgovori rečenicu: *Ako Krist nije uskrsnuo, uzalud je doista propovijedanje naše, uzalud i vjera vaša* (1 Kor 15,14), onda ona u sebi nosi posebnu težinu.

Možda se, dragi čitatelji, čisto ljudski trebamo zapitati: „Želim li vjerovati u uskrsnuće? Tko me tamo čeka? S kime bih volio provesti vječnost?”

Možda će naša promišljanja zvučati kao maštarije, ali ako se ona temelje na riječima našega Pavla u spomenutoj poslanici: *Što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovječe ne uđe, to pripravi Bog onima koji ga ljube* (1 Kor 2, 9), onda ta budućnost i te kako ima utjecaja na našu sadašnjost.

Urednik

Uskrs - dan pobjede nad zlom, nad griehom i smrću

Uskrs je. Ovo je dan života, dan pobjede nad zlom, nad grijehom i smrću. Uskrs nije ljudskih ruku djelo. Uskrs je Božje djelo, čin Svemogućega. To je čin Onoga koji je još u Zemaljskom raju obećao novi život, novoga Čovjeka, novo Nebo i novu Zemlju. Da, Uskrs je Božje djelo. Ali opet ne bez čovjeka. Bog je ipak uključio u to svoje djelo i „staroga” čovjeka. Čovjeka je uključio kao onoga koji će vijest o uskrsnuću prenositi od generacije do generacije. Uključio je čovjeka sa svim svojim ljudskim dobrim i manje dobrim kvalitetama. Sve što Bog čini, čini zbog čovjeka. Zbog čovjeka je postao čovjek. Na kraju će sam umrijeti na križu kao čovjek da bi uskrsnućem novoga Čovjeka uskrsio svakog čovjeka. Taj najveći događaj i vjeru u uskrsnuće svoga Sina – Bogočovjeka – Isusa Krista, kao i širenje vjere u uskrsnuće opet Bog povjerava čovjeku. Prije svih Mariji Magdaleni, pa Petru i Ivanu, kao i drugim apostolima, a danas nama, svojoj Crkvi.

Zanimljivo je uočiti da najveći događaj u povijesti spašenja Bog povjerava i otkriva čovjeku – Mariji Magdaleni. Rano ujutro, još za mraka ide ona na grob svoga Učitelja. Ona traži Gospodina, a nalazi prazan grob. Marija to ne može podnijeti, ne može to prešutjeti. Brzo ide to javiti Petru i Ivanu. Nakon Gospodina, to su prvi ljudi njezina povjerenja. Ona je zabrinuta, tužna i žalosna što nije našla svoga Učitelja u grobu. Marija Magdalena bila bi najsretnija da je našla Gospodina i da mu još jednom zahvali. Bila bi sretna da Ga „ima na oku”, a Njega nema. Nema Ga ni na najsigurnijem mjestu, nema Ga u grobu. Marija Magdalena ne čeka što će biti nego ide podijeliti svoju situaciju s drugim ljudima, s ljudima njezina povjerenja. Ona ne ide kući. Ona i dalje neumorno traga i raspituje se kod svakoga koga susretne. Plaćući nailazi na dva anđela u bjelinu obučena, sjede u grobu. Anđeli je pitaju: „Ženo, zašto plačeš”? Ona traži svoga Učitelja. Nema ona vremena raspravljati s onima koji je pitaju zašto plače. Čovjek – Marija Magdalena traži svoga Gospodina. Ne prepoznajući da je onaj s kojim priča njezin Gospodin i

Njega će upitati: „Gospodine, ako si ga ti odnio, reci mi gdje si ga stavio i ja ću ga uzeti”. Ona ne može bez svoga Gospodina. On joj je dao smisao postojanja. Magdalena je udahnila život upravo snagom svoga Gospodina.

„Uzeše Gospodina iz groba i ne znamo gdje ga staviše”. To je strašno. S najsigurnijega mjesta nestaje tijelo ljubljene osobe. Nema tijela osobe koju želimo zadržati za sebe: „Reci mi gdje si ga stavio i ja ću ga uzeti.” Marija Magdalena traži svoga Gospodina, a Petar i Ivan trče do groba. Očito da njih zanima više prazan grob negoli Gospodin. Oni ne traže ni mrtvoga ni živoga. Oni su došli provjeriti vijest o praznom grobu. Uvjerili su se u istinitost praznoga groba. Znakovi praznoga groba povijsu su i ubrus s Isusova tijela. Međutim, za vjeru je potrebno nešto drugo, potrebno je ono što Magdalena traži. Ona traži Gospodina. Da bi čovjek mogao vjerovati mora upoznati onoga u koga vjeruje i to preko „Pisma da Isus treba da ustane od mrtvih”. Stoga, Magdalena, Ivan i Petar ne ostaju kod praznoga groba nego idu naviještati uskrsloga Gospodina, i to ne nekom pričom nego životom. Marija Magdalena neumorno traži Gospodina. Ona se propituje, ide, pita, razgovara i razgovorom će prepoznati Gospodinov glas. Svaki koji traži, nalazi, koji kuca, otvaraju mu se vrata. To su Gospodinove riječi. Da bi čovjek susreo Boga, treba se pomaknuti sa svoga mjesta i dignuti glavu s praznoga groba. Učenici će Gospodina susresti u svom svagdanu, na poslu, u lađi, u ribarenju, i to baš onako kako ga je susrela Marija Magdalena videći ga kao vrtlara. Bog se daje prepoznati svima koji ga iskrena srca traže bez obzira na to gdje se čovjek nalazio. Jakost vjere Marije Magdalene dolazi do izražaja na putu traženja Gospodina. Prazan grob znak je da je Gospodin uskrsnuo, da je živ. Neka svima nama ta praznina groba bude put do živoga Gospodina, do Uskrsa.

Tim mislima želim da u svima vama žive uskrsna radost, nada i svjetlo koje nam daruje uskrsnuli Isus! Sretan i blagoslovljen Uskrs!

+ Slavko, v. r., subotički biskup

Nek' se raduje i Zemlja tolikim obasjana bljeskom i rasvijetljena sjajem vječnoga Kralja, neka osjeti da je nestalo po čitavome svijetu mraka!

U tjeskobnu vremenu čovjeku ne preostaje drugo nego vjera i nada. Doživimo ovaj Uskrs kao novu priliku da svoju bit izrazimo u velikoj ljubavi prema drugome, poučeni svojim Učiteljem koji je za nas umro i uskrsnuo. Neka nam uskrsnuće Isusa Krista zauvijek sjaji bljeskom vječna saveza u ljubavi Boga i čovjeka.

Aleluja! Uskrs je!

Uredništvo Zvonika

Uskrsnuće i naše spasenje

Bog traži djela, traži odsjaj kršćanske autentičnosti u našem životu, koja će nas pred svijetom svrstati među Njegove. Kada se to dogodi, onda ćemo i Uskrs slaviti prožeti radošću koja ima svoju iskr u vječnosti, a ne onom zemaljskom koja se raduje šarenilu i obilju.

Uskrsnuću Gospodinovom naša vjera ima svoj izvor i vrhunac, ono daje smisao svemu onom što se zove kršćanstvo. Krist je uskrsnućem pobijedio smrt, otvorio nam vrata raja i potvrdio svoje božansko sinovstvo. Stoga, to je dan kršćanskoga veselja, jer nam je naš Spasitelj zaslužio spasenje, pokazao nam da svaka patnja na zemlji ima svoj smisao te da će svi oni koji Njega nasljeđuju uživati vječnu radost.

PRIJE USKRSA JEST VELIKI PETAK

Ipak, Uskrsu je prethodio Veliki petak, do uskrsnuća Krist je morao proći kroz muku i smrt. Cijelu smo korizmu razmatrali događaje posljednjega dana Isusova života kroz postaje križnog puta. Toliko patnje, izrugivanja, mučenja, lažnih optužba na Božjega Sina, je li moralo biti tako? Zar je Mesija trebao biti toliko ponižen i pogrđen od ljudi? Sve to bio je dio Božjega spasenjskoga plana. Mogao je Krist to izbjeći, ali nije htio, jer to mu nije dopuštala ljubav prema Ocu i nama ljudima. Toliko nas je ljubio da nam je želio osigurati spasenje, iako je znao kroz što sve mora proći da bi na kraju pobijedio smrt. Bijaše prezren i odbačen od svih koji su Ga prije samo koji dan slavili kao Mesiju. Ipak, On se ne ljuti, ne kažnjava svoje protivnike, nego s križa za njih moli. Toliko je velika Njegova ljubav, da se u njenom okrilju nalazi čak i onaj koji ga nevinog osuđuje na smrt.

No Božji spasenjski plan nije bio samo da Krist umre. Da je samo umro, spasenje ne bi bilo dovršeno, a Njegovo božanstvo potvrđeno, jer mnogi su u to vreme nevini završili na križu. Križ ima svoj nastavak u uskrsnuću, jer upravo njime se dovršava spasenje čovječanstva. Poslije poniženja, Bog se proslavlja i izdiže iznad svijeta, iznad povijesti korakom u vječno. Kristovo uskrsnuće dovršetak je našega spasenja.

PRIHVAĆANJE SPASENJA

Ipak, Bog cijeni našu slobodu, ne želi nam ništa nametnuti na silu. Spasenje je za nas ostvareno, ali

da bi se u konačnici dovršilo moramo i mi dati svoj dio. Stoga, proslava Uskrsa pravi smisao ima tek onda ako smo prihvatili ono što nam je Bog ponudio. Ljudi misle da je dovoljno to što sebe nazivaju kršćanima i da zato što slave Uskrs svečano znači da prihvaćaju Božju ponudu. Ali znamo već da prihvaćanje riječima i mislima ne znači ništa. Bog traži djela, traži odsjaj kršćanske autentičnosti u našem životu, koja će nas pred svijetom svrstati među Njegove. Kada se to dogodi, onda ćemo i Uskrs slaviti prožeti radošću koja ima svoju iskr u vječnosti, a ne onom zemaljskom koja se raduje šarenilu i obilju.

PRIHVATITI KRIŽ

Kršćanski život znači preuzeti križ i nositi ga strpljivo, poput Krista. Ponekad nam se učini da oni koji za Boga ne mare nemaju tako težak križ kao vjernici. Kristova muka i smrt potvrđuju nam da je patnja dio zemaljskoga života. Nakon patnje uslijedilo je uskrsnuće. I naša će patnja biti posvećena u nebu. Isus nam nikada nije obećao da će, ako Ga budemo nasljeđovali, otkloniti bol i patnju iz našega života. Naprotiv, upozorio nas je na teškoće koje će pratiti sve one koji se budu priznali Njegovim učenicima. Prihvaćanje svoga križa dio je prihvaćanja spasenja koje nam je Bog ponudio Kristovim uskrsnućem. I koliko god nam se činilo da je lakše živjeti nevjernički, to je samo privid, a znači vječnu propast. I Pavao nas u Poslanici Kološanima podsjeća: *Za onim gore težite, ne za zemaljskim!* (Kol 3,2).

Zato, radujmo se Uskrsu i nemojmo nikada smetnuti s uma da Kristova pobjeda traži naše aktivno prihvaćanje onoga što nam je smrću i uskrsnućem zaslužio.

Uskrsnuo je! I što ćemo sad?

Pjesma ovogodišnje eurovizijske predstavnice iz Srbije, Ane Đurić Konstrakte, neočekivani je prodor teološke misli na najmanje očekivanom mjestu – estradi. Hrabro to velim, jer sam već na prvo slušanje ostao zatečen dubinom poruke, koja može biti protumačena i teološkim ključem. Prvi put da čujem provokativno antropološko promišljanje, a da se ta „provokativnost” nije ispucala u područjima poput „suzama sam lepila tapete”. Pjesma „In corpore sano” svakako zaslužuje teološku recenziju, no to ćemo učiniti jednom drugom prigodom (osobito ako pobijedi na Eurosongu).

Zasada me nadahnula za naslov teme uskrsnog broja *Zvonika* – i što ćemo sad? Krist je uskrsnuo, ustao iz groba, pobijedio zlo, umiranje, smrt. Mi ćemo to lijepo „iščestitati” uz slastan zalogaj šunke, uredno pospremiti brižno iščitane križne putove, korizmene žrtvice i odricanja su odrađena, vraćamo se na „fabrička podešavanja” i što ćemo sad? Mijenja li događaj Uskrsa išta? Ako se što i „navatalo” na nas od uskrsna otajstva, ima li to kakve aplikativne posljedice

Uskrs je odgovor na ratove i mržnju. Možda možemo kako hoćemo, ali ne možemo dokle hoćemo. Zlo nema konačnu riječ. Slaveći Uskrs, priznajemo da imamo uporište u svojem životu, imamo sigurnost. Naš je život u Božjim rukama. A ruke ljubavi uvijek su blage i neprimjetne, no snažne kada je ključno.

in concreto? Ili, pak, ostaje sve *in abstracto*, lebdeći visoko u oblacima?

Par stotina kilometara od nas padaju granate, milijuni izbjeglica traže neko sigurnije mjesto, zveckaju se nuklearnim naoružanjem, panika i strah prisutni su više nego ikada dosad u povijesti. Koliko god mi htjeli biti optimistični, stvarnost nas opovrgava. A mi slavimo Uskrs! Krist je, istina, uskrsnuo. Ali čini se kao da smo još u Velikom petku. I zaista, ostajemo pomalo nesnađeni pred tajnom uskrsnuća. Lakše nam je život obojiti korizmom negoli Uskrsom.

I što ćemo sad? Kako uskladiti Uskrs i običan život u svim svojim koloritima? Slavu i svakodnevicu? Kako živjeti na uskrsni način? Drugim riječima, kako *abstracto* pretvoriti *in concreto*? Odgovor nam daje Uskrsli; ne toliko riječima, koliko gestama. Na pitanje *i što ćemo sad?*, evo što bismo mogli...

NAJPRIJE PRONAĆI – NIŠTA!

Prva vijest uskrsnuća glasi – *nije ovdje!* Tko bi od nas mogao pomisliti da će nas spasiti, osloboditi, da će nas obradovati nečija odsutnost! *Nije ovdje!* Anđeo na

grobu govori uplašenim ženama: *Isusa tražite? Nije ovdje! Uskrsnu!* (Mt 28,6). Možda ste se često pitali gdje je taj Bog kad ga najviše trebam. Što se ne pokaže, što ne daje neke znakove života? To je zato što mi teško probavljamo anđelove riječi – *nije ovdje!* Radije bismo vijest – *evo ga na, tu je!* Zar nije baš u tome opasnost? Da Boga učinimo prisutnim, da Ga učinimo svojim privjeskom, svojom potkovicom kad nam ponestane sreće ili pak svojim raketnim štitom S-300 kad krenu gruvati granate?

Mi smo se naviknuli radovati nečijoj prisutnosti, pogotovo ako je to prisutnost voljene osobe. Međutim, prvi put u povijesti raduje nas nečija odsutnost, raduje nas anđelova vijest – *nije ovdje!* Nema Ga tu! Grob je prazan! Čitav svijet, svaki kutak zemlje, svako ljudsko srce odsada je ispunjeno Njegovom odsutnošću. Vi koji imate djecu, razumijete o čemu govorim. Ako želite da postanete ljudi, odrasli i zreli, sretni i ispunjeni, morate

u jednom trenutku poželjeti da više *nisu ovdje*, da više nisu s vama. Morate ih pustiti! To isto Isus će reći Mariji Magdaleni nakon Uskrsa – *pusti me, nemoj se zadržavati sa mnom*. Postoje prisutnosti koje zarobljavaju, ali postoje i odsutnosti koje spašavaju, koje daju život. To je Uskrs! U nečijoj odsutnosti prepoznati spasenje. Ostaviti se onog što se može zgrabiti, a zagrliti ono ne(ob)uhvatljivo što sve obuhvaća.

Presudno je pitanje – ako On *nije ovdje*, kako veli anđeo, onda gdje je? *Idite u Galileju, tamo ćete Ga vidjeti*

(Mt 28,7). Što to znači? Idite doma! Tamo ćete ga pronaći. Isusa uskrslog naći ćemo u svojoj ženi ili mužu, u starom roditelju kojega dvorimo, a oduzima nam i snage i živaca. Naći ćemo Ga u djetetu koje je ušlo u pubertet pa nam pravi nevolje. Naći ćemo Ga na radnom mjestu, u traktoru dok obrađujemo komad svoje zemlje. Naći ćemo Ga u kreditima koje moramo isplatiti, a ne znamo odakle. Vidjet ćemo Ga u dosadnim i napornim ljudima koje moramo svakodnevno susretati. Vidjet ćemo Ga na licima izbjeglica koje se bore za goli život... Nije tamo gdje Ga vi želite, nego je tamo gdje On želi vas! Ako se već pitamo – *pa gdje je taj Bog*, zar ne bi bilo ispravnije zapiti se – *a gdje sam ja?*

ZATIM POSPREMITI KREKET

Promotrite prvi čin, prvo djelo, prvu akciju uskrslog Gospodina. Što je prvo učinio onaj koji je nakon stravične smrti ustao iz groba? Nećete vjerovati – namjestio je krevet. Nije šala! Pročitajte opet tekst uskrsnog evanđelja i vidjet ćete da je zaista tako! Mi bismo očekivali da onaj koji je preživio izdaju, stravično mučenje, smrt na kraju, da ustane i zagrmi nad cijelim svijetom, da se pokaže u inat onima koji su Ga izdali i ubili. Mi bismo željeli da cijeli svijet preokrene, da žonglira sa zvijezdama, da ima supermoći i čini čudesa. A On – sprema krevet! Plahte u kojima je bio umotan ostavlja uredno složene iza sebe! Nema spektakla, nema očitovanja moći. Krist počinje svoj život u slavi obavljajući najobičniji posao jedne domaćice. Možemo li iščitati neku poruku iz toga?

Ušavši u grob, *ugledaše poyoje gdje leže i ubrus koji bijaše na glavi Isusovoj, ali nije bio uz poyoje, nego napose*

svijen na jednome mjestu (usp. Iv 20,1-8). Taj detalj iz evanđelja čini se vrlo sporedan, rečen onako uzgred. Međutim, smisao koji otkriva je fantastičan. Da bismo shvatili zašto je evanđelist zapisao taj detalj, moramo razumjeti bonton istočnjačkih naroda. Naime, kada bi kralj sjedio i jeo za stolom, koristio se ubrusom. Kad bi završio s jelom, bacio bi ubrus na stol i to je značilo da je kraj, više se neće vratiti. Sluge mogu počistiti stol. Međutim, ako je kralj ustao od stola i otišao, a svoj ubrus uredno složio i stavio kraj tanjura, to je značilo – ne dirajte ništa, ja ću se vratiti! Razumijete sad zašto je sv. Ivan zapisao taj detalj? Čini nam se da je nakon uskrsnuća Isus odsutan, da je daleko od nas, da možemo činiti zlo u nedogled. Ali ostavio nam je veliku poruku i opomenu – ja ću se vratiti!

Uskrs je odgovor na ratove i mržnju. Možda možemo kako hoćemo, ali ne možemo dokle hoćemo. Zlo nema

Uskrs je zajedno sjesti za isti stol i blagovati. Obični stol okuplja i učenjaka i neznaalicu, starca i dijete, bogatog i siromašnog, katolika i pravoslavnoga, Rusa i Ukrajinca, Hrvata Bunjevca i Bunjevca Nehrvata.

Konačno, iz iste zdjele mogu se poslužiti izdajica i svetac, Krist i Juda. I kao vrhunac, svaki put na euharistijskom stolu susrećemo uskrslog Gospodina. Daje nam se za hranu.

On postaje naše svakodnevno jelo. Prodor uskrsom preobražene materije u našu kaljužu.

Kaljuža s potencijalom rajskog vrta.

konačnu riječ. Slaveći Uskrs, priznajemo da imamo uporište u svojem životu, imamo sigurnost. Naš je život u Božjim rukama. A ruke ljubavi uvijek su blage i neprimjetne, no snažne kada je ključno. Tko bi povjervovao da će nakon ratnog stanja Velikoga petka svanuti mir uskrsnog jutra? Dok su Ga gledali izmrcvarenog i razapetog, mislili su – sve je gotovo! Nitko nije očekivao potpuni obrat! Ali On je tu, *uvijek živ da se za nas zauzima* (usp. Heb 7,25). Stoga, nije više pitanje je li On u svijetu, nego koliko je svijet u Njemu.

POTOM SRDAČNO POZDRAVITI

Idemo dalje; što je drugi čin, drugo djelo uskrslog Gospodina? Pozdravlja žene na grobu. I to kako ih pozdravlja? Kakve riječi očekujemo od Pobjednika smrti, od onog koji je ustao iz tame groba? Jesu li te riječi kao grmljavina ili su neke tajnovite, ezoterične, mistične, uzvišene? Prva riječ prevaljena preko uskrslih usta glasila je – *Mir vama! Šalom aleikem*. Tim se svi Židovi i danas koriste. Odgovara našem najobičnijem pozdravu kad nekog susretnemo na ulici – dobar dan! Uskrs blista i u namještenom krevetu i srdačno izrečenom – dobar dan!

Šalom, koji izgovaraju usta Uskrsloga, želi biti i više od kurtoaznog pozdrava. Mesija donosi mir koji se ne postiže silom, nasiljem, nego je dar Duha Svetoga. Mir ne može biti nametnut, nego se prima kao dar Božji koji označuje cjelovito blagostanje pojedinca i društva. Premda je mir prvi dar uskrsnuća, Isus nikad ne bi dobio Nobelovu nagradu za mir. Ne bi ušao ni među uže kandidate, među kojima su bili, gle divnog društva, Hitler i Staljin. Ne čudi nas to; svjetska logika je sljedeća: ako želiš mir, naoružaj se! Mir se postiže zveckanjem oružja. Ako je moj pištolj veći, onaj drugi ima biti miran!

Koncil nas pak uči: „Mir nije puka odsutnost rata; on se ne svodi jedino na uspostavu ravnoteže protivničkih sila niti nastaje iz nasilničke vladavine, nego se s pravom i navlastito naziva ‘djelom pravednosti’. On je plod onoga reda koji je u ljudsko društvo usadio njegov božanski Utemeljitelj i koji trebaju udjelotvoriti ljudi što žedaju za sve savršenijom pravednošću” (Gaudium et Spes, br. 78).

ONDA PRIPRAVITI ROŠTILJ

Što je treći čin i djelo onoga koji je potresao univerzum svojom smrću i uskrsnućem? Je li to neko izvanredno čudo? Je li to vatromet nad paklom koji se strovalio u ponor? Nevjerojatno, ali uskrsli Gospodin na dan svoje pobjede i trijumfa bavi se kuhinjom. Što čini? Jede ribu pred zabezeknutim apostolima, pripravlja žeravicu na obali mora i pristavlja ribu, okuplja učenike iz Emausa za kuhinjski stol, blaguje s njima... Zar se evanđelje svodi na recept za pravljenje delikatesa na žaru? Zar je Golgota trebala dovesti do objave piknika? Zar je Riječ sišla s neba, uzašla iz predjela paklenih, a sve samo zbog toga da uputi majčinski poziv: „Hajde, djeco, dođite jesti”? Kako shvatiti taj misterij jednostavnosti? Koja je poruka toga?

Uskrs je, dragi čitatelju, zajedno sjesti za isti stol i blagovati. Obični stol okuplja i učenjaka i nezalicu, starca i dijete, bogatog i siromašnog, katolika i pravoslavnoga, Rusa i Ukrajinca, Hrvata Bunjevca i Bunjevca Nehrvata. Za stolom hrana ušutkava brbljivca i spašava obraz šutljivcu. Konačno, iz iste zdjele mogu se poslužiti izdajica i svetac, Krist i Juda. I kao vrhunac, svaki put na euharistijskom stolu susrećemo uskrslog Gospodina. Daje nam se za hranu. I rimskom papi i snaš Mandi sa salaša. On postaje naše svakodnevno jelo. Prodor uskrsom preobražene materije u našu kaljužu. Kaljuža s potencijalom rajskog vrta.

NA KONCU, RADOVATI SE PONEDJELJKU

Prve riječi evanđelja na Uskrs glase ovako: „Prvog dana u tjednu”. Možda nam taj detalj ništa ne govori, ali ima težinu. Sjetite se da je u vazmenoj noći prvo čitanje iz Knjige Postanka – stvaranje svijeta. Ivan, pak, namjerno započinje uskrsno evanđelje spominjanjem

prvog dana u tjednu. Pravi paralelu; želi reći – Isusovo uskrsnuće novo je stvaranje! Novi početak!

U našem današnjem poimanju, prvi dan u tjednu je ponedjeljak, kada, po običaju, ni trava ne raste. Povratak u sivu i monotonu svakodnevicu. No zar nije onda Uskrs ustajati svaki dan na posao, pa i padati s nogu u trećoj

Mi smo se naviknuli radovati nečijoj prisutnosti, pogotovo ako je to prisutnost voljene osobe. Međutim, prvi put u povijesti raduje nas nečija odsutnost, raduje nas anđelova vijest – nije ovdje! Nema Ga tu! Grob je prazan! Čitav svijet, svaki kutak zemlje, svako ljudsko srce odsada je ispunjeno Njegovom odsutnošću. /.../ Postoje prisutnosti koje zarobljavaju, ali postoje i odsutnosti koje spašavaju, koje daju život. To je Uskrs! U nečijoj odsutnosti prepoznati spasenje. Ostaviti se onog što se može zgrabiti, a zagrliti ono ne(ob)uhvatljivo što sve obuhvaća.

smjeni? Zar nije Uskrs svaki put kada marljivo i strpljivo obavljamo i najobičnije, svakodnevne radnje? Ponekad i dosadne, zamorne. Ali učinimo to kao da nam je prvi i posljednji put.

Evanđelja na Uskrs izokreću naglavce sva naša ambiciozna očekivanja. Umjesto da nas vode u nešto izvanredno, ona nas vraćaju u običnost, u svakodnevicu, u ponedjeljak. Uskrs je stvarnost toliko veličanstvena da je na našu sreću postala toliko obična i prisutna, kao što nam je normalno da Sunce iziđe ujutro ili da trava raste (ponedjeljkom). Uskrs je zato u svakoj pa i najsitnijoj porici naše egzistencije. Nema više mjesta na ovom svijetu gdje se ne može susresti Uskrsloga. Otkriva se i u smijehu djeteta, ali i u plaču bolesnika. Otkriva se u ljepotama ovoga svijeta, ali i u strahotama Mariupolja, Alepa, Petrinje...

A VJERA MORA BITI ZDRAVA, BITI ZDRAVA, BITI, BITI, BITI ZDRAVA

Riječima pjesme „In corpore sano” započeli smo svoje promišljanje pa ćemo, nešto preoblikovano, njima i završiti. Kristovo uskrsnuće temelj je naše vjere. Na tome sve počiva ili pada. Sv. Pavao snažno podcrtava: *Ako pak Krist nije uskrsnuo, uzalud je doista naše propovijedanje, uzalud i vjera vaša* (1 Kor 15,14). Usvajimo li to, onda Uskrs neće više biti samo kalendarski blagdan, samo jedan dan u godini, nego stvarnost moga života, snaga koja me cijelog obuhvaća i preobražava, trenutak kad i moj uskrs započinje, a sa mnom i preobrazba svijeta. Pred nama kršćanima važna je zadaća ovoga Uskrsa – naučiti vjenčavati slavu i svakodnevicu. Samo tako vjera može *biti zdrava, biti zdrava, može, može, može...*

Duhovna obnova svećenika i đakona Subotičke biskupije u Somboru

U samostanu karmelićana u Somboru 1. ožujka održana je tradicionalna predkorizmena duhovna obnova svećenika i đakona Subotičke biskupije.

Nakon okupljanja i zajedničkog zaziva Duha Svetoga u crkvi te molitve trećega časa, predavanje na temu svećenika na Sinodalnom putu na hrvatskom jeziku održao je **prof. dr. Ivica Raguž**, profesor dogmatske teologije na Katoličkome bogoslovnom fakultetu u Đakovu, a na mađarskom jeziku **prof. dr. Attila Puskás**, profesor dogmatike s Katoličkog sveučilišta „Pázmány Péter” u Budimpešti.

„Dvije su Isusove naravi sinodalne, dakle djeluju u zajedništvu, no očituju se i hijerarhijski, s tim da je božanska narav ona koja određuje Kristovu bit. Tako su i Isusovi sljedbenici također sinodalni – mi smo kršćani iznutra sinodalni kao naš Gospodin”, kazao je na početku dr. Raguž. „Svećenik koji je sinodalan, razvija i prima sinodalni način djelovanja. Drukčije govori, piše, drukčije nastupa. Živi s narodom. Ostaje teolog i župnik, ali sinodalno govori. Svećenik će sinodalno govoriti ako živi sa svojom zajednicom, ako živi u odnosu s biskupom, u susretima s prezbiterijem, i tada njegov jezik postaje sinodalni jezik i prestaje biti apstraktan”, kazao

je, među ostalim, predavač. Govoreći o razumijevanju sinode kod Tome Akvinskoga, dr. Raguž kazao je da se on na jednom mjestu pita zašto je Crkva sinodalna, zašto postoje razlike među službama u Crkvi. „Daje tri odgovora. Prvi je da su te razlike usmjerene prema trostrukoj svrsi. Prvo: različite službe i staleži pokazuju savršenstvo Crkve. Naime, bogatstvo stvorenja pokazuje i bogatstvo Presvetoga Trojstva i Boga. Akvinac kaže da se to odnosi i na Crkvu, te, kada bi Crkva imala samo jednu službu ili samo jedan stalež i malo karizmi, to bi značilo da bi Kristova milost bila vrlo slaba. Drugo, različite službe i staleži u Crkvi postoje da bi se moglo djelovati brzo i bez zbunjenosti. Ako župnik želi sve koncentrirati na sebe, ne djeluje ekspeditivno, a stvara konfuziju. Razne akcije zahtijevaju razne ljude da ekspeditivno djeluju. Konačno, razlike pokazuju dostojanstvo i ljepotu Crkve”, pojasnio je dr. Raguž.

Govoreći o Blaženoj Djevici Mariji kao sinodalnoj osobi, dr. Raguž rekao je da crkveni oci uče da što je netko bliži Božjoj dobroti, a dobrota je priopćavanje samoga sebe (komunikacija), time osoba više sebe daje. „Budući da je Marija savršena ljudska osoba, može darivati milosti koje od Boga prima i nama. Isto tako i sveci. Svećenik koji se utječe Mariji prima više milosti jer je bliži Božjoj dobroti, a time više daje sebe svojoj zajednici. Tako nas i Blažena Djevica uči – što si bliže Kristu, ti si sinodalniji sa svojom zajednicom, daruješ samoga sebe i živiš za svoja bližnje i one koji su ti povjereni”, protumačio je dr. Raguž.

Nakon predavanja, uslijedilo je klanjanje i mogućnost za ispovijed. Svečanu dvojezičnu misu, na hrvatskom i na mađarskom jeziku, preslavio je subotički biskup **Slavko Večerin**. Nakon mise, biskup je, na poziv domaćina priora somborske karmelske zajednice **o. Stjepana Vidaka**, na grobu slugu Božjega o. Gerarda Tome Stantića predmolio molitvu za njegovu beatifikaciju. /Zv./

Josipovska devetnica u Župi sv. Roka u Subotici

Nakon devetnice u čast sv. Josipu, Župa sv. Roka u Subotici svečano je 19. ožujka proslavila njegovu svetkovinu misnim slavljem koje je predslavio katedralni župnik mons. Stjepan Beretić. Budući da se sv. Josip, zaštitnik hrvatskog naroda, proslavlja i kao blagdan hrvatske zajednice u Srbiji, na misi su se okupili i čelnici hrvatskih manjinskih ustanova, na čelu s predsjednicom HNV-a Jasnom Vojnić, te gosti iz Hrvatskog sabora na čelu s izaslanicom predsjednika Sabora Zdravkom Bušić.

Prije mise, vjernici su molili kronicu sv. Josipu. Poslije krunice pred oltarom sv. Josipa predsjednik Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća **Lazar Cvijin** pročitao je molitvu sluga Božjega kardinala Franje Kuharića za hrvatski narod i domovinu Hrvatsku.

Zatim je župnik **mons. Andrija Anišić** pozdravio okupljene vjernike, istaknuvši: „Sveti Josip je uz sve ono što jest i zaštitnik hrvatskog naroda i hrvatske domovine. Hrvatsko nacionalno vijeće u našoj zemlji odredilo je da jedan od četiriju državnih praznika hrvatske manjine u Srbiji bude i blagdan Sv. Josipa. Stoga, od srca čestitam Dan hrvatske zajednice svim Hrvatima i Hrvatima u Srbiji. Molimo zajedno žarko za budućnost naše hrvatske zajednice i za budućnost Srbije u kojoj živimo i radimo te za budućnost matične nam domovine Hrvatske. Ujedinimo se u ovoj misi i u svesrdnoj molitvi za prestanak rata i ratnih stradanja i razaranja u Ukrajini”, kazao je Anišić na početku mise.

Misu je mons. Beretić predvodio u zajedništvu s još sedmoricom svećenika i uz asistenciju đakona. „Josipa

resi duboka skromnost. Josip voli vlastitu obitelj bez velikih riječi. Josip šuti i radi. Josip sluša. Iako je bio zbunjen, Josip učini kako mu je naredio anđeo Gospodnji, siguran da postupa ispravno. Naučiti slušati najveća je vrlina: čini se tako jednostavno, ali potrebno je najviše rada. Slušanje je umjetnost: dio umjetnosti življenja, srce ljubavi. Josip je uvijek nazočan, a ne pokazuje se nikada. O Josipu nisu pisale novine. Kao da ga nije ni bilo. A mi znamo da je taj ‘nevidljivi’ Josip umrežen s milijunima ljudi tijekom više od 2000 godina. To su prijateljstva koja su nova, a ne brišu se. Tisuće ustanova, udruga i skupina tijekom stoljeća njemu, tom povučenom svecu, djelatniku poniznosti, žele povjeriti svoje djelo i svoje planove”, kazao je u homiliji Beretić. „Iz svih svojih strahova i svih svo-

jih tuga okrenimo se poput Josipa sigurnoj budućnosti. Naša je budućnost započela na krštenju, kad smo pritjelovljeni Sinu Božjem. Neka nam sveti Josip isprosi milost da i mi budemo novi ljudi koji na budućnost gledaju hrabro i s pouzdanjem”, dodao je propovjednik.

Na kraju mise, župnik Anišić zahvalio je mons. Beretiću i svim svećenicima i đakonu, kao i svim vjernicima na zajedništvu. Osobito je zahvalio župnom zboru, **s. Silvani Milan**, ravnateljici zbora, orguljašu **mr. Ervinu Čelikoviću** i malim pjevačima koji su prije blagoslova otpjevali pjesmu u čast sv. Josipu, moleći blagoslov za obitelji. Na orguljama ih je pratila **Marina Piuković**.

U sklopu devetnice mise od 10. ožujka predslavili su i propovijedali: **preč. Róbert Erhard**, **mons. Anišić**, **preč. Ivica Ivanković**

Radak, **vlč. Dražen Skenderović**, **vlč. Damjan Pašić**, **vlč. Daniel Katačić**, **fra Zdenko Gruber**, **preč. Željko Šipek** i **preč. Mirko Štefković** na okvirnu temu „Sveti Josip, zaštitnik u svim pogiblima života”.

U sklopu devetnice sv. Josipu i ove godine obilježena je obljetnica smrti velikana hrvatskog naroda, bunjevačkog roda, biskupa Lajče Budanovića, 16. ožujka. Tim povodom prije mise bilo je klanjanje koje je prikazano za nova duhovna zvanja u Župi sv. Roka, u Subotičkoj biskupiji i u cijeloj Crkvi. Župnik Anišić na klanjanju je molio molitve iz molitvenika „Slava Božja” koji je 1901. godine sastavio biskup Budanović i koji je objavljen na bunjevačkoj ikavici. Za subotičkog biskupa **Slavka Večerina** i svećenike i za duhovna zvanja molitve vjernika su predmolili ovogodišnji krizmanici. /Zv./

Josipovo u svećeničkom domu u Subotici

Subotički biskup Slavko Večerin slavio je 19. ožujka, na Josipovo, svetu misu proštenja u kapeli sv. Josipa u svećeničkom domu „Josephinum” u Subotici, u suslavlju s umirovljenim biskupom Ivanom Péntesom, ravnateljem doma Mirkom Štefkovićem, njegovim zamjenikom Józsefom Koleszárom i svećenicima koji stanuju u domu.

„Po dobrim djelima prepoznamo Božjega čovjeka. Takav je sveti Josip. Njemu je Bog dao posebnu milost i izabrao ga da bude ‘hranitelj i čuvar’ Isusa i Marije. U evanđelju, doduše, nije zapisana ni jedna jedina riječ koju je izgovorio, ali zato imamo njegova djela koja govore o njegovoj naravi. On čini Božja djela jer živi iz osobnoga odnosa s Bogom. Kako možemo izgraditi takav odnos? Sveti je Josip čovjek otvorena srca koji sluša što mu Bog govori: po Svetom pismu, po susretima s drugima, po svakodnevnim i nesvakodnevnim događajima života. Evanđelist Matej kaže za svetoga Josipa da je ‘muž pravedan’. Božja je riječ njegov kruh svagdanji kojim se hrani; ona mu daje ključ za razumijevanje vlastitoga života. Zato u kriznim situacijama sveti Josip donosi prave odluke. Evo i druge Josipove kreposti: uz ponizno i pozorno srce, odlikuje se odlučnošću. Nema tu ni petljanja ni filozofiranja. Josip je odlučan jer mu Božja riječ daje snagu da se suoči sa svim životnim izazovima”, kazao je u homiliji Večerin.

Kazavši da Božja riječ za Josipa nije bila mrtvo slovo na papiru, nego Riječ koja ulazi u njegov život, s kojom može izgraditi odnos, biskup je rekao da je Josip činio Božja djela jer je za suradnika i pomoćnika u svojoj radionici imao Boga, Isusa. „Izgradio je osobni odnos s Isusom po Mariji. Tako je postao ‘kvasac’ koji je promijenio ‘tijesto’ ovoga svijeta”, završio je Večerin. /Zv./

Križni put i klanjanje za djecu u subotičkoj katedrali

Tijekom korizme, djeca u subotičkoj katedrali sv. Terezije Avilske molila su križni put, a 21. ožujka za njih je bilo organizirano euharistijsko klanjanje.

U subotičkoj katedrali svakog petka imamo križni put. Na prvi križni put, 4. ožujka, došlo je desetak ministranata i dvadesetak djece iz Župe svete Terezije Avilske. Najstariji ministranti nosili su križ i svijeće, a oni mlađi nose baklje. Djeca među sobom podijele molitve pa se smjenjuju od postaje do postaje. Budući da su školske smjene sada drukčije, u posljednje vrijeme imamo manje djece na križnom putu, ali oni koji mogu, dođu svaki put. Na kraju križnoga puta svi sudionici pobožnosti dobiju blagoslov moćima svetoga križa.

Dan klanjanja u katedrali održan je 21. ožujka. Djeca su došla na klanjanje u 9 ili u 15 sati. I prije i poslijepodne oko župnika Beretića okupilo se više od dvadesetero djece. Bilo je i molitve i pjesme. Djeca su molila i krunicu. Za molitve se postarala naša katehistica **Nevena Gabrić**, a pjesme je na orguljama pratio naš zborovođa i kantor **Miroslav Stantić**. Na klanjanju je bilo i nešto roditelja i prijatelja djece. /B. S./

Novo osvjetljenje u crkvi u Beregu

Nakon gotovo 50 godina, župna crkva sv. Mihovila u Beregu zasjala je u novom svjetlu.

Obitelj **Katačić** kupila je nove reflektore, koji su tijekom veljače postavljeni u crkvi. **Marin Katačić** izdvojio je sredstva za reflektore, a njegov sin **Igor** postavio ih je, na slavu Božju. /M. S./

Svjetski molitveni dan u Novom Sadu

Odbor Svjetskog molitvenog dana u Novom Sadu organizirao je 4. ožujka zajedničku ekumensku molitvu o Svjetskom molitvenom danu u slovačkoj evangeličkoj crkvi u tom gradu.

Sudjelovale su kršćanke članice Slovačke evangeličke Crkve u Srbiji, Katoličke Crkve rimskog i bizantskog obreda, Evangeličke metodističke i Kršćanske reformatske Crkve. Domaćin je bio pastor **Branislav Kulik** i zbor župljana Slovačke evangeličke Crkve u Novom Sadu. Moderatorica je bila **Marija Parnicki**, koja je govorila o zajedništvu u molitvi za milosrđe i dobrotu.

Ovogodišnju molitvu skupa su napisale kršćanke iz Engleske, Walesa i Sjeverne Irske. Tema molitve je „Dat ću vam budućnost i nadu” (na temelju Jer 29,11). Pričom o progonstvu i zarobljeništvu Izraelaca u Babilonu, razmišljalo se nad suvremenim oblicima ropstva, zatočeništva, isključivosti. Fenomen eksploatacije, rasne netrpeljivosti i obiteljskog nasilja prisutan je i u suvremenu britanskom društvu. Žene širom svijeta, pa i u Novom Sadu, molile su se za Veliku Britaniju, ali i za cijeli svijet u kojem žele više pravičnosti, više radosti i nade.

Molilo se i za mir u Ukrajini, za više pravde, radosti i nade, za budućnost našeg planeta koji sve brže eksploatiramo i oduzimamo njegova bogatstva. Prisutni svećenici: katolik, reformata, metodist i evangelik nakon zajedničke višjezične molitve gospodnje (na hrvatskom, rusinskom, slovačkom, mađarskom i srpskom jeziku) blagoslovili su sudionike, nakon čega je uslijedio agape. /M. T./

U Tavankutu o ocu Gerardu Tomi Stantiću

Užupnoj crkvi Srca Isusova u Tavankutu 7. ožujka održana je tribina na temu „Otac Gerard Tomo Stantić i njegov zagovor”. Gost govornik bio je pater Tiho Radan, karmelićanin na službi u somborskom Karmelu.

S obzirom na to da je mladi pater preuzeo službu vicepostulatora kauze oca Gerarda i sam je počeo intenzivnije se baviti proučavanjem njegova života, djela i spisa. Predstavio je životopis oca Gerarda od rođenja 1876. godine u Bačkoj, na đurđinskom salašu, sve do njegove smrti u samostanu u Somboru 1956. godine. Slušatelji su imali prilike čuti neke zanimljivosti iz života našega kandidata za oltar. Također je pater Tiho govorio o njegovoj duhovnosti. Ono u čemu je sluga

Božji bio najprepoznatljiviji jest briga za spas duša i posvećenost ispovijedanju onih koji su htjeli pomirenje s Bogom. Činjenica da je na njegovu sprovodu bilo deset tisuća ljudi, svjedoči o njegovoj popularnosti onoga vremena. Stoga, mi danas kao katolici, osobito ovoga kraja, sjevera Bačke, imamo i zadatak širiti njegovu duhovnost te mu se utjecati u zagovor. Spomenuti su i neki slučajevi za koje se smatra da su uslišani od Boga zagovorom oca Gerarda. Predavač je napomenuo da ima mnogo slučajeva gdje je Gerard pomogao, no istaknuo je i važnost takve događaje pismeno dokumentirati. Na koncu predavanja pater Tiho izmolio je molitvu za proglašenje blaženim oca Gerarda. /Župa Srca Isusova, Tavankut/

Biskup Večerin slavio euharistiju u Đurđinu i podijelio sakrament krštenja

Subotički biskup Slavko Večerin pohodio je na četvrtu korizmenu nedjelju, 27. ožujka, Župu sv. Josipa Radnika u Đurđinu, gdje je predslavio župno euharistijsko slavlje i krstio sedmo dijete obitelji Dulić.

Govoreći o u evanđelju naviještenoj prisposobi o povratku izgubljenog sina, biskup Večerin u homiliji je rekao da taj, jedan od najpoznatijih svetopisamskih tekstova, osobito kada ga se razmatra u vremenu korizme, nosi u sebi najozbiljniji poziv na obraćenje.

„Oba sina, i mlađi i stariji, u teškoj su zabludi o svom ocu. Ne razumiju njegovu ljubav i zbog toga nisu kadri u njegovu domu doživjeti sreću i zadovoljstvo koje im otac pruža. Oni ga gledaju kao gospodara kojemu trebaju služiti. Mlađi zato uzima svoj dio baštine i odlazi. On misli da će negdje drugdje, daleko od oca, slobodan pronaći sreću i mir. Učiniti takvo što živome ocu značilo je duboko ga poniziti. Povratak mlađeg sina nije motiviran iskrenim kajanjem zbog toga što je iznevjerio oca. On se vraća zbog toga da koliko-toliko ublaži svoju bijedu. Da nije ostao bez ičega, ne bi vjerojatno niti razmišljao o povratku. Zato tek kada je došao k ocu i suočio se iznova s njegovom ljubavlju, pred njim je težak zadatak obraćenja. U ozračju očeve ljubavi, on tek sada treba potpuno očistiti svoju savjest od svih grijeha, zabluda i natruha ohole sebičnosti”, kazao je biskup.

„Potpuno isti problem ima i stariji sin. On nije otišao iz očeve kuće, ali se svejedno u njoj ne osjeća dobro. U sebi gaji duboko nezadovoljstvo i gorčinu prema ocu. Smatra se pravednikom koji ne treba obraćenje te je zato nezadovoljan i prigovara ocu zašto je raširenih ruku primio natrag njegova grješnog brata. On misli da očevu naklonost treba zaslužiti. To nije smisao naših molitava, postova i dobrih djela. Čašćenje Boga o kojem imamo iskrivljenu sliku neće nas učiniti istinski radosnima”, rekao je, među ostalim, mons. Večerin.

Tijekom mise subotički biskup krstio je **Iliju**, sedmo dijete đurđinskih župljana **Zdenka** i **Jasne Dulić**. Obitelj Dulić uz najmlađeg člana Iliju, ima još šestoro djece: **Saru**

(13), **Barbaru** (11), **Jakova** (9), **Anastaziju** (8), **Petra** (6) i **Marka** (4) godine. Cijela obitelj svake nedjelje zajedno je na misnom slavlju. Djeca već aktivno sudjeluju. Djevojčice pjevaju na misi i čitaju čitanja i molitvu vjernika, dok dječaci ministriraju. Roditelji su također aktivni u životu župe, u Pastoralnom vijeću, a najviše svojim svjedočenjem vjere koju žive i prenose svojoj djeci. Jasna i Zdenko članovi su neokatekumenske zajednice u Đurđinu, u kojoj su i započeli svoju kratku „vezu”, okrunivši je brakom. Na misnom slavlju, uz župni zbor pod pratnjom orguljaša

Nenada Ćirića, pjevanje su uljepšali i članovi neokatekumenskog puta iz Đurđina i Subotice. Jedna od kantorica, **Ljiljana Crvenković**, predvodila je psalme solirajući uz gitaru.

Župnik, **vlč. Daniel Katačić**, lijepo je pripremio cijelo misno slavlje te koncelebrirao uz biskupa. Također je zahvalio mons. Večerinu na dolasku u našu župu i na podjeli sakramenta krštenja. Čestitke poticajne riječi roditeljima, kumi **Sladani Stantić** i cijeloj obitelji, uputili su biskup i župnik. Braća i sestre krštenika Ilije su, uz recitaciju i riječi zahvale, uručili biskupu prigodan dar u znak zahvalnosti. Vjernici đurđinske župe, uz rodbinu i prijatelje slavljenika iz drugih mjesta, okupili su se na toj svečanoj misi u vrlo lijepom broju. /**Verica Dulić**/

Korizmena kampanja „Inicijative 40 dana za život” započela u Subotici

Prvoga dana korizme, 2. ožujka, korizmena kampanja „Inicijativa 40 dana za život” započela je u Subotici.

Kampanja u Subotici, pod geslom „U predvečerje svog života bit ćeš pitan o ljubavi” (sv. Ivan od Križa),

sastoji se od molitve za zaštitu nerođenih beba, za prestanak pobačaja, za liječničko osoblje i za sve koji na duši nose rane pobačaja. Molitva na nakane Inicijative održavala se od ponedjeljka do petka od 18 do 19 sati u kapeli Crne Gospe, a subotom i nedjeljom u franjevačkoj crkvi od 8 do 9 sati. Svete mise na nakane Inicijative slavile su se u kapeli Radio Marije u Subotici, svakog utorka u korizmi, ujutro u 7 sati. /**Zv.**/

Biskup Večerin u Monoštoru: „Đavlu odgovoriti Božjom riječju”

Subotički biskup Slavko Večerin na prvu korizmu nedjelju, 6. ožujka, pohodio je Župu sv. Petra i Pavla u Monoštoru. Biskup Večerin u župnoj crkvi predslavio je svetu liturgiju u zajedništvu sa savjetnikom i dekanom preč. Željkom Šipekom, župnikom vlč. Draženom Dulićem te uz asistenciju domaćega stalnog đakona Stipana Periškića.

„Tri napasti iz današnjeg evanđelja pokazuju tri puta koja svijet uvijek predlaže, obećavajući velike uspjehe: *pohlepu za posjedovanjem* – imati, imati i samo imati, *ljudsku slavu i instrumentaliziranje Boga*. To su tri puta koja nas vode u propast. *Pohlepa za posjedovanjem* uvijek je put podmukle đavolske logike. On polazi od naravne i opravdane potrebe za hranom, životom, ostvarenjem i srećom, da bi nas naveo da vjerujemo da je sve to moguće bez Boga, štoviše, protiv Njega. No Isus se usprotivio govoreći: *Pisano je: Ne živi čovjek samo o kruhu*. Prisjećajući se dugog putovanja izabranog naroda kroz pustinju, Isus ističe da se želi s punim povjerenjem prepustiti Očevoj providnosti koja se uvijek brine o svojoj djeci”, kazao je u homiliji biskup Večerin.

„Čovjek može izgubiti sve svoje osobno dostojanstvo, dopustiti da ga idoli novca, uspjeha i moći pokvare samo da bi postigao vlastito samoostvarenje. Nakon toga može uživati u opijenosti ispraznom radosti koja ubrzo nestaje”, dodao je govoreći o drugoj napasti.

„To nas dovodi do toga da se šepurimo poput pauna, to je ispraznost, ali to nestaje. Zato je Isus odgovorio: *Klanjaj se Gospodinu, Bogu svomu, i Njemu jedinomu služi!* A zatim treća napast: instrumentaliziranje Boga za vlastitu korist. Đavlu koji ga je, citirajući Pisma, pozvao da traži od Boga očigledno čudo, Isus se ponovno suprotstavio čvrstom odlukom da ostane ponizan i s povjerenjem u Oca: *Rečeno je: Ne iskušavaj Gospodina, Boga svojega!* (r. 12). I tako je odbacio možda najpodmukliju napast, a ta je da ‘pridobije Boga na našu stranu’, tražeći od njega milosti koje zapravo služe zadovoljenju naše oholosti”.

„To su putovi koji nam se nude s iluzijom da tako možemo postići uspjeh i sreću. No u stvarnosti nemaju nikakve veze s Božjim načinom djelovanja; štoviše, odjeljuju nas od Njega, jer su đavolsko djelo. Suočavajući se osobno s tim napastima, Isus tri puta pobjeđuje napast

da bi potpuno prionuo uz Očev naum. Pokazao nam je sredstva i načine za to: duhovni život, vjera u Boga i sigurnost Njegove ljubavi, sigurnost da nas Bog ljubi, koji je Otac, i s tom sigurnošću pobijedit ćemo svaku napast”, dodao je mons. Večerin.

„Odgovarajući napasniku Isus ne *ulazi u dijalog* s njim, nego mu odgovara samo Božjom riječi. To nas uči da se s đavlom ne dijalogizira, ne smije se voditi dijalog, nego mu treba samo odgovoriti Božjom riječi. Iskoristimo, stoga, korizmu kao povlašteno vrijeme da

se pročistimo i iskusimo utješnu Božju prisutnost u svojem životu”, zaključio je biskup.

Liturgijsko pjevanje predvodila je ženska pjevačka skupina „Kraljice Bodroga”. Prikazne darove prinijele su djevojke u narodnim nošnjama šokačkih Hrvata. Nakon mise, biskup se susreo s članovima župnog pastoralnog i ekonomskog vijeća, u okviru Sinodskog hoda, a govorio im je o važnosti vjernika laika u životu župe. /Zv./

Ukinute protuepidemijske mjere u crkvama u Subotičkoj biskupiji

Subotički biskup Slako Večerin uputio je 13. ožujka okružnicu svim župama i samostanima u Subotičkoj biskupiji u vezi s ukidanjem protuepidemijskih mjera u Republici Srbiji donesenim prije dvije godine.

„Sukladno odredbama Kriznog stožera, s obzirom na poboljšanje epidemijske situacije, od 19. ožujka (svetkovina Sv. Josipa) za sva događanja koja se dešavaju u crkvama i drugim zatvorenim crkvenim prostorima (vjeronaučnim dvoranama): 1) nije obvezno nošenje maski i držanje veće udaljenosti; 2) liturgijska ograničenja koja su bila na snazi isključivo zbog epidemije također više nisu obvezujuća: gesta pružanja mira u euharistijskom slavlju neka se obavlja pružanjem ruke, vjernici neka pričest primaju kako je to predviđeno liturgijskim propisima (na ruku ili na jezik), prije pričešćivanja preporučam dezinfekciju ruku djelatitelja pričesti, prema uvidavnosti župnika ili upravitelja župa, neka se svetnjače napune blagoslovljenom vodom te neka se, tamo gdje je to predviđeno, obavlja čin škropljenja blagoslovljenom vodom; 3) na ulazima u crkvu neka i nadalje budu postavljena sredstva za dezinfekciju ruku. Molim da se i dalje nastavi djelovati odgovorno i razborito, uzimajući u obzir sve nove epidemijske mjere”, istaknuto je u dopisu biskupa Večerina. /Zv./

Proslava svetkovine Sv. Josipa u Deronjama

U crkvi sv. Josipa u Deronjama 19. ožujka svečanim misnim slavljem proslavljen je dan proštenja te malene zajednice.

Svetu misu predslavio je župnik **preč. Marinko Stantić** u koncelebraciji s vlč. **Dominikom Ralbovskim**. Misnom slavlju nazočilo je tridesetak vjernika, župljana Župe sv. Pavla iz Bača. Posebno smo

radosni što su nas dočekali domaći vjernici – članovi obitelji **Petrov** i **Marić** iz Deronja, te smo svi skupa proslavili svetkovinu sv. Josipa. **S. Kristina Ralbovsky** skupa s članovima crkvenog zbora uveličala je misno slavlje prigodnim pjesmama. Evanđelje je navijestio vlč. Dominik, a misna čitanja navijestile su **Andreja V.** i **Kristina F. Stantić** je u propovjedi istaknuo značaj Josipove vjere, spremnosti da prihvati Božju volju i ostane uz Mariju. Također je naglasio da nam Josipov primjer može biti putokaz, kako na putu vjere, tako i u obiteljskom životu. Po završetku svete mise, ispunjeni Božjim blagoslovom, vjernici su se okupili ispred crkve na kratkom razgovoru i druženju te izrazili nadu da ćemo se naredne godine okupiti u još većem broju. /**Kristina Filipović**/

Novo pastoralno i ekonomsko vijeće u Župi Uskrsnuća Isusova u Subotici

Na temelju odredbe subotičkog biskupa, župnik **Vinko Cvijin** obnovio je pastoralno i ekonomsko vijeće subotičke Župe Uskrsnuća Isusova. Na velikoj

svetoj misi 6. ožujka nakon propovijedi položili su prisegu članovi obaju vijeća.

Članovi pastoralnog vijeća su: **Boris Dević, Goran Franciškić, Mario Horvacki, Ksenija Horvacki, Mirjana Ivanković, Branko Ivanković Radaković, Josip Ivković Ivandekić, Sonja Konkoli, Ibolya Tóth, Tome Kopilović, Miroslav Kujundžić, Zvonimir Kujundžić, Marinko Piuković, Petar Stantić, Mirko Stipančević, Imre Mester, Mirko Šokčić i Saša Vojnić Hajduk**, a članovi ekonomskog vijeća: **József Csorba, Vladislav Horvacki, Antun Sivić, Ljubica Stipančević i Miroslav Šarčević**. Nakon svete mise, po već ustaljenom običaju, upriličeno je druženje za sve župljane u župnoj dvorani. /**Katehetski odjel Župe Uskrsnuća Isusova**/

Izložba fotografija križeva krajputaša u Tavankutu

U Galeriji Prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu 3. ožujka otvorena je izložba „Tavankut – mjesto obnovljenih križeva krajputaša”. Riječ je o prikazu 21 fotografije autorice Mateje Milojević koji prikazuju križeve krajputaše koji se nalaze na području tavankutske Župe Presvetog Srca Isusova. Izložbu je otvorio Ivica Dulić, tajnik mjesnog Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva „Matija Gubec”, koje je izložbu organiziralo skupa s neformalnim pokretom „Bunjevački put križa”.

Otvorenju izložbe prisustvovalo je izaslanstvo HNV-a s predsjednicom **Jasnom Vojnić** na čelu, tavankutski župnik **Marijan Vukov**, njegov prethodnik **Franjo Ivanković**, te, među ostalima, delegacija Grada Zaprešića s gradonačelnikom **Željkom Turkom** na čelu, u sklopu dvodnevnog posjeta hrvatskoj zajednici u Srbiji.

„Količina znanja o križevima krajputašima – a više ih je od 200 u Subotici i okolnim atarima – rijetko je prelazila granice obiteljskih usmenih naracija, a vremenom je znao kopnjeti i sjaj njihova kamena, što je vrhunilo u postupnoj razorenosti, pa čak i namjernom rušenju. Tomu je iznimno pridonio komunizam i njegovo vrijeme. Sve su to bili razlozi da u ‘Bunjevačkom putu križa’ odluče pristupiti obnovi onih križeva krajputaša – tih nijemih svjedoka našeg trajanja u ovoj ravnici – koji su vrlo uništeni ili su bili skroz srušeni. U okviru tog kulturno-vjerskog programa, koji je započeo 2013. godine, okupio se značajan broj ljudi koji su odvajali dijelove svojega vremena za angažiranje na gore navedenim aktivnostima. Umjetnici – fotograf **Augustin Juriga** i crtač **Ante Rudinski** – svoja su umijeća usmjerili na stvaranje opusa na temu Muke: Augustin je napravio fantastično uspjeti serijal fotografija križeva krajputaša, koji su okupljeni u jedinstvenu cjelinu od 16 fotografija pod nazivom ‘Bunjevački putovi križeva’, a Ante je nacrtao prvi među bunjevačkim Hrvatima Put križa. Grafički dizajner **Darko Vuković** i grafičar **Aleksandar Botić** autori su grafika sedam motiva križeva krajputaša. Zahvaljujući naporima **č. s. Mirjam Pandžić** oživljen je i stari način pjevanja tijekom moljenja Puta križa. Vuković je autor i Križnoga puta, koji je postavljen u crkvi Presvetog Trojstva u Maloj Bosni. Imamo se pohvaliti i knjigom haiku pjesama

na tu tematiku. U našim tiskovinama objavljeno je više desetaka napisa o povijesti konkretnih križeva krajputaša. Održano je nekoliko predavanja i tribina o tome fenomenu. Objavljena je i jedna knjiga – ‘Bunjevački put križa’, koja u obliku molitvenika na govoru ovdašnjih Hrvata – bunjevačkoj ikavici, iznosi razumijevanje Isusove muke od strane našega čovjeka te nalazi sličnosti s vlastitom tragičnošću, čime se na neizravan način približava i, vjerojatno, bolje razumijeva Njegova muka. Prodajom spomenutih umjetnina, isprošenih dodatnih novčanih sredstava i dragovoljnim radom stvorena je materijalna osnova za obnovu devastiranih križeva krajputaša”, naveo je **Tomislav Žigmanov**, ravnatelj

Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata u uvodnom tekstu prikaza te izložbe.

„Naime, u proteklih je 10 godina u okviru tako osmišljenih nastojanja obnovljeno tridesetak križeva krajputaša u svim područjima gdje naš svit živi. Od toga je desetak obnovljeno na području Tavankuta i njegova atara, zahvaljujući i naporima doskorašnjeg župnika Franje Ivankovića i brojem ne malog virućeg svita okupljenih oko našeg ‘Bunjevačkog puta križa’! Sve je to pridonijelo da Tavankut danas jest mjesto gdje nema ni jednog od 21 križa koji ne sija i koji se, barem gdje kad, ne okiti cvijećem! Pa ipak, ima ih još nekoliko podići iznova”, navedeno je u prikazu.

Posjetitelji Tavankuta mogu obići križeve i biciklom, a svi zainteresirani za više informacija i uputa mogu se javiti Društvu koje je mapiralo tu biciklističku rutu dugačku oko 38 km i učinilo je dijelom turističke ponude mjesta. /Zv./

Novo župno pastoralno i ekonomsko vijeće u župi Aleksandrovo

Izabrani članovi župnog pastoralnog vijeća i župnog ekonomskog vijeća Župe Marija Majka

Crkve u Subotici 27. veljače pred župnom zajednicom položili su prisegu i započeli svoje mandate.

Članovi ekonomskog vijeća su: **Danica Mlinko**, **János Kolb**, **Josip Anišić**, **Ljubica Martinović** i

Marinko Vuković, a članovi pastoralnog vijeća: **Antal Szabó**, **Hajnalka Illés**, **Ivanka Rudinski**, **Ivica Brajkov**, **Ivica Sekereš**, **Jadranka Kujundžić**, **Jašo Ivanković Radak**, **Karlo Crnković**, **Miroslav Kujundžić**, **Marinko Vukov**, **Mario Bonić**, **Marko Ušumović**, **Nestor Gabrić**, **Slađan Bošnjak** i **Zorica Svirčev**.

Na konstituirajućoj sjednici 6. ožujka izabrano je i tajništvo ŽPV. Tajnik je **N. Gabrić**, a članovi tajništva su: **I. Rudinski** (bilježničarka) i **H. Illés**. Pročelnica Odjela za naviještanje Božje riječi je **Z. Svirčev**, Odjela za liturgijski i molitveni život župe **M. Bonić**, a Odjela za karitativnu djelatnost **J. Kujundžić**.

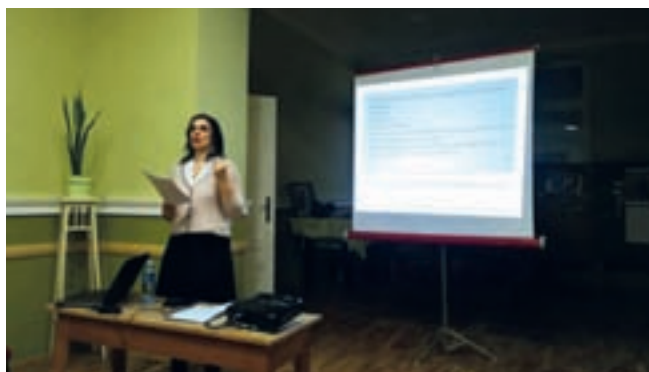
Nadamo se da će oba vijeća biti potpora župniku **preč. Željku Šipeku**. Na temelju Pravilnika župnog pastoralnog vijeća i župnog ekonomskog vijeća Subotičke biskupije, ŽPV, kao savjetodavno i djelatno tijelo pomoći će u proučavanju, planiranju, usklađivanju i izvođenju pastoralnog rada u župi, a ŽEV će pomagati u upravljanju župnim vremenitim dobrima. /H. I./

Korizmena inicijativa „40 dana za život” u Novom Sadu

Počevši od 2. ožujka, mladi koji pohađaju vjeronauk za mlade u Župi Imena Marijina u Novom Sadu, članovi Inicijative „40 dana za život”, organizirali su četvrto molitveno bdijenje ispred novosadske Klinike za ginekologiju i porodništvo, s nakanom zaustavljanja pobačaja i pomoći ženama koje razmišljaju o pobačaju.

Ta inicijativa je *pro-life* (za život) molitvena inicijativa za zaštitu majki i nerođene djece. Također, poziv je i na svjedočenje milosrdne ljubavi majkama i očevima koji su, posredno ili neposredno, dotaknuti zlom pobačaja. Osim molitve i posta kao prvog, miroljubivog bdijenja kao drugog, inicijativa ima i treći stup, a to je rad u lokalnoj zajednici. U okviru te kampanje organizirali smo tri predavanja o vrijednosti i dostojanstvu ljudskoga života, zašto biti za život, koje su to rane pobačaja i koja su to svjedočanstva ljudi koji su bili volonteri te inicijative.

U „župnom agapeu” Župe Imena Marijina 11. ožujka u vjeronaučnoj dvorani te župe, predavanje o našim aktivnostima održali su **dr. Miloš Subotić**, jedan od

organizatora Inicijative, koji je predstavio viziju, misiju i cilj tog apostolata, i **Vesna Radeka**, predsjednica novosadske udruge „Mjesto za mene”, koja je govorila o dostojanstvu ljudskog života, kao i višegodišnjem radu sa ženama. Predavanja za javnost bila su održana i na vjeronauku za mlade 16. i 23. ožujka, gdje su govorili i **Antonia Zaoborni**, organizatorica inicijative u Vukovaru i **Lidija Dugan**, koordinatorica inicijative za Slavoniju.

Članovi Inicijative pozivaju sve da u župama i obiteljima mole za nerođene, za majke i sve one ranjene grijehom pobačaja. Bog jako voli taj apostolat – nećete zažaliti! /**Nikoleta Malenić**/

Škola euharistijskog klanjanja u Župi Imena Marijina u Novom Sadu

U Župi Imena Marijina 3. ožujka započela je Škola euharistijskoga klanjanja. Svakoga četvrtka nakon večernje svete mise, zainteresirane župljane i ostale vjernike kroz program, koji se sastoji od 12 tema, vode svećenici koji su na službi u toj župi i svećenici gosti.

„Škola euharistijskog klanjanja jesu dvanaest susreta s Isusom”, kaže vlč. **Gáspár Józsa**, kapelan u toj novosadskoj župi. „U ono vrijeme učenici su tražili od Isusa da ih nauči moliti. Sigurno je mnogo nas željelo razgovarati s Isusom, ali komunikacija nije laka. Škola klanjanja može nam pomoći i naučiti nas komunicirati

jer doživim da nema sretnijeg čovjeka na ovom svijetu od mene i ne želim dokazati da imam pravo jer je Isus na mojoj strani”, kaže naš sugovornik.

Istina je da mnogi ne znaju, nisu nigdje čuli niti učili što raditi i kako se ponašati tijekom klanjanja. Sjede i šute, mole kronicu ili razmišljaju o nečemu trećem. Po riječima vlč. **Gáspára**, dvanaest tema škole klanjanja tako je sastavljeno da vjernika vode u samo srce euharistijskog klanjanja. „Vjernici putem škole klanjanja mogu naučiti komunicirati s Isusom u euharistiji. U stvari, u klanjanju otvaramo srce prema Isusu, zovemo Ga da uđe i da nas promijeni prema svojem liku. Kada smo pred Isusom, gospodarom svojeg života, slušamo Njega kako je to radila Marija, Martina sestra, kada je Isus došao kod njih u goste. Razmišljanje nam pomaže kao putokaz da primimo u srce Isusa u Oltarskom sakramentu”, dodaje on.

„Uvodni dio”, „Učiti moliti od Marije i Marte”, „Molitva prošnje, vjere i nade”, „Klanjanje, slavljenje, zahvala”, „Ljubav milosrdnog Boga”, „Očeva ljubav”, „Duh Sveti”, „Živjeti u prisustvu Božjem”, „Riječ Božja”, „Blažena Djevica Marija i euharistija”, „Srce Isusovo i euharistija” te „Misija i euharistija” teme su koje se obrađuju. Za svaku temu odvoji se pola sata naučavanja i pola sata klanjanja uz konkretnu pomoć svećenika. „Trudimo se pozvati svećenike koji su manje poznati u našoj župi. Svaki svećenik, pored obrađene teme, može u naučavanje unijeti i svoje iskustvo. Na kraju klanjanja dijeli se i sažetak naučavanja, kako bi vjernici poslije mogli pročitati i obnoviti znanje”, pojašnjava naš sugovornik. Do konca ožujka svećenici voditelji bili su vlč. **Józsa**, vlč. **Nebojša Stipić**, vlč. **dr. Tibor Szöllősi**, vlč. **Dražan Skenderović** i vlč. **Daniel Katačić**.

Škola klanjanja na mađarskom jeziku, po istom predlošku i metodologiji, održana je na mađarskom jeziku koncem prethodne i početkom ove godine u crkvi sv. Roka u Novom Sadu. Mnogi vjernici došli su produbiti svoje znanje, ali i spoznati o tome kako se mogu približiti Isusu i dopustiti da Isus iz Oltarskog sakramenta dođe u naša srca. I na mađarskom i na hrvatskom jeziku škola ima oko 30 „polaznika”. Mnogi kažu da im je škola klanjanja gotovo kao korizmena duhovna obnova.

Škola klanjanja utemeljena je u Mađarskoj, tijekom priprema za Međunarodni euharistijski kongres koji je održan u Budimpešti 2021. godine, a **preč. Szilárd Balcsák**, župnik subotičke Župe Rođenja Blažene Djevice Marije i dekan Dekanata Subotica – Novi grad publikaciju koja služi za školu klanjanja preveo je na hrvatski jezik. /**M. T.**/

s Njim. Dvanaest prilika dvanaest je mogućih načina molitve. Svaki susret ima drugu temu, a svaka tema prikazuje klanjanje iz drugog vida”, dodaje on.

„U molitvi nam treba i učenje i iskustvo, a u školi klanjanja dobiva se i jedno i drugo. Liječim se uz pomoć euharistije tako što ne tražim priznanje od ljudi, jer nas je Isus već priznao i pohvalio, ne pravim od sebe žrtvu,

Crtice iz Subotičkog oratorija

Tijekom korizme, animatori Subotičkog oratorija još jednom su obišli sve župe na kojima trenutno djeluju: Sv. Roka, Uskrsnuća Isusova, Marije Majke Crkve u Subotici, Sv. Marka Evanđelista u Žedniku, Sv. Josipa Radnika u Đurđinu, Presvetog Trojstva u Maloj Bosni i Sv. Petra i Pavla u Monoštoru, Sv. Petra i Pavla u Bajmaku i Srca Isusova u Tavankutu. Tema korizmenih oratorija bila je ispovijed.

Župnici spomenutih župa održali su predavanje na temu ispovijedi, a animatori su zatim o tome dalje razgovarali s djecom u skupinama radi boljeg i dubljeg razumijevanja tog sakramenta i njegova značaja na putu u nebo. Iako je tema bila ozbiljna i korizmena, ostalo je mnogo mjesta za ples, igru, druženje i pjesmu. Kroz te oratorije u korizmi prošlo je oko 300 djece, a animatorima je cilj da svake godine uspiju proći četiri ciklusa subotnjih oratorija da bi se što češće mogli susresti s djecom.

Od 25. do 27. veljače na Župi Marija Majka Crkve održan je oratorij za sedmaše i osmaše na temu „Prevari svijet prije nego on prevari tebe”. Predavač je bio vlč. **Daniel Katačić** i sedmaši i osmaši imali su priliku saslušati o raznim porocima koji uništavaju duh i tijelo i kako se takvim utjecajima, koji danas postaju gotovo pa normalni, oduprijeti. Na oratoriju je bilo dvadesetak sedmaša i osmaša s raznih župa. Osim predavanja, sudionici su igrali igre, družili se, razgovarali u skupinama s animatorima, a vrhunac oratorija bilo je klanjanje u subotu navečer. Tom prilikom, osim velečasnog Katačića, s djecom i animatorima u misi,

molitvi, ispovijedi i klanjanju bili su i svećenici **Željko Šipek**, domaćin, **Dražen Skenderović** i **Vinko Cvijin**.

Animatori Subotičkog oratorija i Vis „Ritam vjere” priključili su se 26. ožujka trećem oratoriju u Beogradu pri crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije da bi razmijenili svoja iskustva u oratoriju. Za animatore iz

Subotice to je bilo je jedno zanimljivo iskustvo jer je sastav sudionika u beogradskom oratoriju vrlo raznovrstan po godinama, ali i po državama rođenja odakle sudionici dolaze, pa je tako bilo djece i mladih podrijetlom iz Italije, Hondurasa, Ekvadora, ali naravno i Beograda. Domaćin oratorija bio je vlč. **Mihael Sokol** koji je govorio na temu ispovijedi, a oratorij je završen misnim slavljem koje je predvodio nadbiskup **Stanislav Hočevan**. Na kraju oratorija dogovoreno je da i djeca i mladi iz Beograda dođu u goste Subotičanima. /**Vedrana Cvijin**/

Korizmeni oratorij u Sonti

Na poziv župnika vlč. **Josipa Kujundžića**, 26. ožujka u Župi sv. Lovre u Sonti organiziran je korizmeni oratorij. Voditelji susreta bili su salezijanci suradnici vlč. **Dominik** i sestra **Kristina Ralbovsky** s animatorima.

Susret je imao dva dijela. Prvi dio bio je prožet druženjem, igrom i omiljenom šećernom vunom. Zatim je uslijedila kratka kateheza o križnom putu, s kvizom. Drugi dio bio je u crkvi. Mladi iz župa Bačkog dekanata zajedno s djecom i mladima iz župe Sonta prikazali su „živi križni put” koji je izazvao duboke emocije kod vjernika. Nakon pobožnosti, slavljena je sveta misa na kojoj su pjevali mladi. Susret je završen kratkim osvrtom

animatora, a nakon toga svi smo se zadovoljni vratili svojim kućama. /**Animatori**/

Izložba „Križevi-propeća” u Tavankutu

Uz Tridesetu nedilju tradicijske kulture, a pred četvrtu nedjelju korizme, 25. ožujka, Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo „Matija Gubec” postavilo je u Galeriji prve kolonije naive u tehnici slame izložbu „Križevi-propeća”.

Na izložbi su prikazana brojna raspela različite izvedbe koja su se koristila ili se koriste u katoličkim kućama u toj župi.

U propratnom tekstu uz tu izložbu, koji je napisao vlč. **Marinko Stantić**, svećenik podrijetlom iz tog mjesta, kaže se: „Križ, propeće ili raspelo – simbol je kršćanstva. Zapravo je to rimsko sredstvo za mučenje onih koji su bili problem društva. Razapeti na križ ujedno su služili kao primjer drugima da ne završe isto ako bi se protivili vlasti. Na križu je bio mučen i umro Isus Krist, koji je tako postao Spasiteljem čovječanstva, a time je križ od znaka poniženja i sramote postao znakom i simbolom slave. Da bi se toga sredstva spasenja češće sjetili te tako duhovne vrijednosti prednjačile

pred svjetovcima, ljudi su postavljali križeve da im budu pred očima. Ujedno, sjećajući se Kristove muke na križu vjernici su tražili utjehu i blagoslov na svoj život i život svojih bližnjih. Tako su križeve nosili oko vrata, podizali ih u poljima, kraj puteva. Vjernici su se znakom križa

označavali na krštenju, prije i nakon molitve te prilikom zazivanja Božjega blagoslova, sa željom da budu što sličniji Kristu”. /Zv./

Izložba molitvenika podunavskih Hrvata u Tavankutu

O „Dvadeset devetoj nedilji tradicijske kulture u Tavankutu”, u trećem tjednu korizme, tema „izložbe kroz pendžer”, postavljene 18. ožujka u Galeriji prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu, bila je „Molitvenici u podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca na narodnom jeziku”.

Autorica izložbe bila je **Katarina Čeliković**, knjižničarka savjetnica iz Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, a organizatori Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo „Matija Gubec” iz Tavankuta. Na izložbi su predstavljeni molitvenici iz Bunjevačko-šokačke knjižnice „Ivan Kujundžić” koja djeluje pri Katoličkom društvu „Ivan Antunović” u Subotici i Zavičajne knjižnice Biblioteca Croatica ZKVH-a.

„Molitvenik je molitvena knjiga koja sadrži molitve za razne prilike. Molitvenik je knjiga iz koje se moli. Molitvenik je nekada bio i sredstvo vjerske poduke, pomoć u moralnom usavršavanju čovjeka. Molitvenik ima nezaobilaznu ulogu u prosvjećivanju hrvatskog puka u Bačkoj. Iz njega se učilo (i) čitati! Molitvenik je imao svoje posebno mjesto u životu Bunjevaca i Šokaca – imao je status svete knjige. Molitveniku se pristupalo s posebnom pozornošću:

uziman je uvijek čistih ruku; nošen je vidno i s pažnjom u ruci u crkvu; u njemu su čuvane ‘svete sličice’ kojima su obilježavane određene molitve... Molitvenici su često bili stavljeni u lijes s pokojnikom. Molitvenik na narodnom jeziku u podunavskih, napose bačkih Hrvata čuvao je jezični i nacionalni identitet od 18. stoljeća do danas”, kaže se u propratnom tekstu uz izložbu. Navodeći kako je na podunavskom prostoru zabilježeno više od 170 molitvenika na narodnom jeziku, Čelikovićeva izdvaja i podatak da su neki imali više izdanja te ih je više od 200. „Molitvenici u podunavskih Hrvata imaju dugu i bogatu povijest. Autori su im bili vjerski i kulturni odličnici, od Antuna Josipa Knezovića, Franje Bodolskoga, Ivana Antunovića, preko Lajče Budanovića i Blaška Rajića do **Stjepana Beretića** danas”, navedeno je.

U opisu izložbe također je spomenuta i podjela molitvenika po vrstama, prema broju stranica i sadržaju, na velike – opće namjene (imaju više od 600 stranica), srednje – univerzalne namjene (400 do 500 stranica) i male – za posebne namjene (do 200 stranica), a to su molitvenici određenih redovničkih bratstava, za štovanje određenog svetca ili otajstva, za određenu životnu dob i pjesmarice. /Zv./

Monografija o crkvi i Župi Svih Svetih u Kucuri

Knjiga mr. Ante Nedića „Rimokatolička crkva ‘Svih Sveti’ u Kucuri: 160 godina od izgradnje crkve” predstavljena je u Kucuri 5. ožujka. O tom nastavljajući serije župnih povjesnica govorili su upravitelj župe u Kucuri vlč. Károly Szabady, uz još nekoliko bačkih svećenika rimskog i bizantskog obreda, pjesnik Mikola Šanta, djelatnik Zavoda za udžbenike Slavko Sabo te povjesničar i kustos Gradskog muzeja u Vrbasu Pavle Orbović.

Po riječima Nedića, knjiga, napisana na hrvatskom i na mađarskom jeziku, rezultat je timskoga rada. Pastoralno vijeće kucurske rimokatoličke župe 2019. godine odlučilo je o objavljivanju te publikacije u prigodi 160 obljetnice izgradnje i blagoslova te crkve, na čemu su radili pokojni trajni đakon **Karlo Miler** i Nedić, da bi, nakon preminuća vlč. Milera, rad nastavio Nedić sam. U knjizi je opisana i fotografijama prikazana vanjšina i enterijer te crkve koloritnih neogotskih arhitekturnih elemenata, kao i stari i novi župni dom, kapelica i križni put, predstavljena njezina povijest, blagdani, razne pobožnosti i druga bogoslužja koja su se u njoj odvijala, kao i sva 24 župnika i upravitelja župe.

„Vjernici te župe su Mađari, uz skupinu Hrvata, poslijeratnih migranata iz Hercegovine, te onih Hrvata koji su se stjecajem životnih okolnosti doselili u Kucuru, kao što je slučaj i s autorom ove knjige. Misa se služi hrvatskom, ponekad na mađarskom, dok je jezik komunikacije među ljudima uglavnom rusinski. Zaista je neobična mješavina vjernika koje je ovdje objedinila Katolička Crkva”, kazao je na predstavljanju pjesnik i ravnatelj Nakladničke djelatnosti NIU „Ruske slovo” Mikola Šanta. „Svi mi želimo biti više Adam, biti kao

Bog, a manje Abraham, da poslušamo Boga. Nedić je izabrao ulogu Abrahama i Bog ga je obdario darom stvaralaštva, strpljenja, mudrosti u ophođenju s drugima i materijalnim rezultatom – ovom knjigom”, dodao je on.

Nedić je rođen je u Tolisi, kod Orašja. U Orašju i Brčkom završio je srednju školu, a studij prava u Novom Sadu. U braku sa suprugom Oksanom ima petero djece, „a svako je dijete vrhunsko”, kako je naglasio Mikola Šanta, „jer je Sveti Duh u toj obitelji”. Knjiga se može dobiti kod autora i u NIU „Ruske slovo”. /M. T./

Pomoć vjernika Bačke žrtvama rata u Ukrajini

Subotički biskup Slavko Večerin zahvalio je svima koji su se odazvali njegovu pozivu na molitvu i novčanu pomoć žrtvama rata u Ukrajini koja je u svim crkvama u Bačkoj sakupljana tijekom misa 13. ožujka.

„Uputio sam vam poziv 3. ožujka da u nedjelju 13. ožujka novčanim prilogom priteknete u pomoć narodu u Ukrajinu koji je pogođen strašnim ratom. Navedenog dana posvjedočili ste svojim molitvama duhovnu blizinu ljudima u velikoj nevolji, a svoju velikodušnost novčanim prilogom koji ste iz svojih skromnih mogućnosti za njih odvojili. Omogućili ste da 23. ožujka Caritasu Subotičke biskupije predamo novčani iznos u visini od 4.000.000 RSD. Caritas naše biskupije taj iznos proslijedit će onima kojima je namijenjen, tj. onom mnoštvu

izbjeglica koji su došli iz ratom zahvaćenih područja u Ukrajini. Od srca zahvaljujem vama svećenicima koji ste organizirali molitvu, a posebno zahvaljujem svima vama koji ste vlastitu dobrotu pretvorili u djelo, a plemenitost združili s ljubavlju mnogih ljudi velika srca. *A Bog nade napunio vas svakom radošću* (Rim 15,13) i obiljem mira u srcu te vas pratio svojim blagoslovom u svim vašim nastojanjima, da uzmognete i dalje činiti dobro braći u nevolji i biti dionici Božjih dobara”, ističe se u zahvali biskupa Večerina kleru i vjernicima laicima u Subotičkoj biskupiji.

Najviše sredstava za te potrebe priložile su župe sv. Roka u Subotici, Presvetog Trojstva u Somboru, Srca Isusova u Tavankutu, sv. Rozalije u Temerinu i sv. Antuna Padovanskog u Čantaviru, za kojima slijede franjevačka zajednica u Baču, franjevačka zajednica u Novom Sadu, Župa Marije Majke Crkve u Subotici, župe sv. Male Terezije u Senti i sv. Antuna Padovanskoga u Bečeju. /IKA/

Čin posvete Bezgrješnom Srcu Marijinu u beogradskoj katedrali

Na svetkovinu Blagovijesti, 25. ožujka, u katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije u Beogradu na euharistijskom slavlju upriličen je čin posvete Bezgrješnom Srcu Marijinu. Beogradska nadbiskupija pridružila se pozivu pape Franje da se toga dana moli za mir i svečanim činom posvete Bezgrješnom Srcu Marijinu Rusiju i Ukrajinu da bi se zaustavio rat, ali i za cijelo čovječanstvo.

Prije svečanog čina posvete, vjernici su predvođeni beogradskim nadbiskupom i metropolitom **mons. Stanislavom Hoćevarom** u molitvi pred Presvetim

oltarskim sakramentom molili za mir u Ukrajini i za mir u svijetu. Ista molitvena nakana nastavljena je u molitvi križnog puta, koji je prigodno priredio i predvodio nadbiskup Hoćevar. Uslijedilo je svečano euharistijsko slavlje i čin posvete koje je predvodio nadbiskup. Uz nadbiskupa su koncelebrirali **mons. Andrija Anišić** s KTI Subotičke biskupije, kao i svećenici Beogradske nadbiskupije. Svečano slavlje pjevanjem je uzveličao Ekumenski muški zbor.

U propovijedi, nadbiskup Hoćevar istaknuo je da je Marija vršila Očevu volju. „Zato je taj dan tako lijep, jer u Bogorodici otkrivamo harmoniju između neba i zemlje, veliku snagu, ljubav i majčinsku blizinu, upravo iz razloga što je njezina volja uvijek u skladu s Božjom voljom i voljom njezinog Sina, a u svijetu su nemiri, mržnje i ratovi zato što se ljudi ne mogu dogovoriti i usuglasiti volje”. Nadbiskup je zaključio da se i mi trebamo truditi da bismo usuglasili svoju volju s Božjom. Nakon popričesne molitve, Hoćevar je u zajedništvu sa suslaviteljima i vjernicima pred kipom Bogorodice izgovorio molitvu posvete. Na kraju euharistijskog slavlja, **vlč. Mihael Sokol** uputio je čestitke nadbiskupu Hoćevaru, koji je na taj dan prije 22 godine imenovan beogradskim nadbiskupom. /kc.org.rs/

Četvrti križni put mladih Srijemske biskupije na Tekijama

Križni put održan je 26. ožujka u Biskupijskom svetištu Gospe Tekijske u Petrovaradinu.

Sudjelovali su mladi iz mnogih župa biskupije u pratnji svojih župnika. Na početku pozdravio ih je organizator susreta **vlč. Dušan Milekić**. Pobožnost je počela uvodnom molitvom u crkvi tekijanskog svetišta, a potom je križ do prve postaje ponio srijemski biskup koadjutor **msgr. Fabijan Svalina** u zajedništvu s **vlč. Milekićem**. Mladi i njihovi župnici smjenjivali su se noseći križ od postaje do postaje.

Po završetku pobožnosti, misu je predvodio **msgr. Svalina**, koji je u homiliji govorio o križu i patnji te kazao: „Danas ipak nećemo ostati stajati kod Isusova križa. Kroz Njegovu bol pogledat ćemo bol ljudi u naše dan. Naše misli su i ovih dana s našim prijateljima

koji su pritisnuti križem strašnog rata u Ukrajini. Ali i mnogi drugi oko nas i diljem svijeta idu svojim križnim putem, svaki dan, na mnogobrojnim mjestima. Ako Isusovu križu dajemo posebnu ulogu među mnogim ljudskim križevima, onda je to zacijelo kada kažemo: Bog je umro na Golgoti. Osjećaj patnika, kao da je Bog umro, po Isusu nije prazan i nedohvatan, nego ima svoje konkretno mjesto: Križ na kojemu je mrtav Isus, pravi čovjek i pravi Bog”, rekao je biskup.

U drugom dijelu susreta u domu svetišta organizirano je druženje, a potom je **vlč. Milekić** održao kratku katehezu na temu „Zar je grijeh toliko problem srca?” /srijembiskupija.rs/

Upravljanje Vrhbosanskom nadbiskupijom preuzeo nadbiskup Tomo Vukšić

Tijekom svečanog euharistijskog slavlja, 12. ožujka, u katedrali Srca Isusova u Sarajevu svečano je liturgijski uveden u službu vrhbosanski nadbiskup i metropolit mons. Tomo Vukšić.

Euharistijsko slavlje započeo je vrhbosanski nadbiskup metropolit u miru kardinal Vinko Puljić u zajedništvu sa svojim nasljednikom nadbiskupom Vukšićem i još sedmoricom nadbiskupa i 18 biskupa iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Makedonije i Austrije te u koncelebraciji s brojnim svećenicima. Kardinal Puljić predao je pastirski štap nadbiskupu Vukšiću govoreći: „Nadbiskupe Tomo, predajem ti štap, znak pastirske službe, i pazi na svekoliko stado u kojem te Duh Sveti postavi za biskupa da ravnaš Božjom Crkvom”. Potom je nadbiskup Vukšić došao do katedre vrhbosanskih nadbiskupa koja označava učiteljsku službu biskupa, a na njoj je postavljen njegov grb i geslo: *Mir vam svoj dajem!* Na kraju mise pozdravnu riječ nadbiskupu Vukšiću uputili su: u ime biskupa predstavnik Hrvatske biskupske konferencije đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić; u ime klera mons. Luka Tunjić, u ime redovnika i redovnica provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Jozo Marinčić i u ime svih obitelji Vrhbosanske nadbiskupije i vjernika laika Emanuela Buzuk. „Radujem se suradnji sa svima i molim Božji blagoslov kako bih, uz vašu pomoć, mogao biti glas evanđelja i društvenog nauka Crkve”, poručio je nadbiskup Vukšić. /IKA/

Nadbiskup Gallagher posjetio Bosnu i Hercegovinu

Tajnik za odnose s državama pri Državnom tajništvu Svete Stolice nadbiskup Paul Richard Gallagher od 17. do 20. ožujka posjetio je Sarajevo, Banjaluku, Mostar i Međugorje.

Nadbiskup se Gallagher tijekom posjeta susreo s državnim i crkvenim predstavnicima te poglavarima drugih Crkvi i vjerskih zajednica. Predslavio je svete mise u biskupskim sjedištima u Sarajevu, Banjaluci i Mostaru. U pratnji mons. Gallaghiera bio je mons. Janusz Stanisław Błachowiak iz Državnog tajništva Svete Stolice. Tijekom posjeta, nadbiskup Gallagher susreo se s ministricom vanjskih poslova BiH Biserom Turković i suradnicima. /IKA/

Papa objavio apostolsku konstituciju „Praedicate Evangelium”

Papa Franjo objavio je na svetkovinu svetog Josipa, zaručnika Blažene Djevice Marije, 19.

ožujka, novu apostolsku konstituciju „Praedicate Evangelium” (Propovijedajte evanđelje).

U priopćenju Tiskovnog ureda Svete Stolice navodi se kako će apostolska konstitucija o Rimskoj kuriji i njenom služenju Crkvi i svijetu stupiti na snagu na svetkovinu Pedesetnice, 5. lipnja. Stupanjem na snagu, apostolska konstitucija Pastor Bonus sv. Ivana Pavla II. iz 1988. godine je u potpunosti ukinuta i zamijenjena te je time završena reforma Rimske kurije, ističe se u priopćenju. Svrha te Konstitucije je reforma Rimske kurije da bi se unaprijedilo njeno služenje općoj Crkvi i svijetu. Rimska kurija ustanova je kojom se Rimski prvosvećenik redovito koristi u vršenju svoje vrhovne pastirske službe i svoje sveopće misije u svijetu.

Papa Franjo razgovarao s ruskim patrijarhom Kirilom

Sveti Otac Franjo razgovarao je 16. ožujka s patrijarhom Moskve i cijele Rusije Kirilom, a sastanak je bio usredotočen na rat u Ukrajini i ulogu kršćana i njihovih pastira da čine sve kako bi prevladao mir.

Papa Franjo zahvalio je patrijarhu na susretu, potaknutom željom da kao pastiri svoga naroda ukažu na put prema miru, da mole za dar mira. Papa i patrijarh Kiril složili su se da se Crkva ne smije koristiti jezikom politike, nego Isusovim jezikom. Papa Franjo je dodao „da smo mi pastiri istoga svetoga naroda koji vjeruje u Boga, u Presveto Trojstvo, u Svetu Majku Božju: zato se moramo ujediniti u nastojanju da pomognemo miru, da pomognemo onima koji pate, da tražimo puteve mira, da zaustavimo vatru”. „Kao pastiri”, nastavio je Papa, „dužni smo biti blizu i pomoći svim ljudima koji pate zbog rata.” Papa Franjo složio se s patrijarhom Kirilom da su „Ratovi su uvijek nepravedni, jer je narod Božji taj koji plaća. Naša srca ne mogu ne plakati nad djecom i ubijenim ženama, svim žrtvama rata. Rat nikad nije put. Duh koji nas ujedinjuje traži od nas kao pastira da pomognemo narodima koji pate zbog rata”. /IKA/

Papa: Rat u Ukrajini je svetogrđe

Papa Franjo nazvao je 20. ožujka rat u Ukrajini svetogrđem jer je „okrenut protiv svetosti ljudskog života, osobito nezaštićenog ljudskog života koji treba poštivati i štititi, a ne ubijati, koji je ispred svake strategije!”

„Ne prestaje, nažalost, silovita agresija protiv Ukrajine, besmisleni pokolj gdje se svakodnevno ponavljaju pustošenja i zvjerstva. Za to naprosto nema opravdanja! Molim sve međunarodne aktere da se istinski založe da bi se zaustavio taj oduran rat”, rekao je Papa. „Budimo blizu tom narodu, zagrimo ga ljubavlju i konkretnim zauzimanjem i molitvom. Molim vas, nemojmo se naviknuti na rat i na nasilje”, istaknuo je Papa te pozvao vjernike da se ne umaraju velikodušno primati Ukrajinke, i to ne sada, u ovim izvanrednim okolnostima, već i sljedećih tjedana i mjeseci koji dolaze. /IKA/

Povezivanje priče o banu Jelačiću

Izaslanstvo Grada Zaprešića, s gradonačelnikom i predsjednikom Udruge gradova u Hrvatskoj Željkom Turkom na čelu, boravilo je 3. i 4. ožujka u posjetu hrvatskoj zajednici u Srbiji.

U okviru posjeta potpisan je Sporazuma o suradnji između Hrvatskog nacionalnog vijeća i Grada Zaprešića. Također, goste iz Hrvatske primili su i predstavnici Grada Novoga Sada, a susreli su se i s predstavnicima Zaklade „Spomen-dom bana Josipa Jelačića” i HKPD-a „Jelačić” iz Petrovaradina.

Hrvatski nakladnici iz Vojvodine na Sajmu knjiga u Novom Sadu

Zahvaljujući potpori resornih tajništava AP Vojvodine, i ove godine hrvatski nakladnici iz Pokrajine predstavili su se na Međunarodnom sajmu knjiga u Novom Sadu koji je održan od 3. do 10. ožujka.

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i NIU „Hrvatska riječ” 4. ožujka zajednički su predstavili

najnovija izdanja časopisa „Nova riječ” s naglaskom na tematske blokove prijevoda pjesništva drugih manjinskih zajednica – vojvođanskih Slovaka i Rumunja, na glavnoj sajamskoj bini Međunarodnog sajma knjiga u Novom Sadu. Prvi put na tom sajmu, inače najvećoj književnoj manifestaciji u AP Vojvodini, svoj štand imala je jedna hrvatska udruga – HKUPD „Stanislav Preprek” iz Novog Sada. Na njihovom štandu svoja izdanja izložilo je i HKPD „Jelačić” iz Petrovaradina. Također, dio autora okupljenih oko udruge „Preprek” predstavili su 4. ožujka svoje stvaralaštvo u sklopu programa na štandovima pokrajinskih tajništava.

Novo vodstvo sončanske „Šokadije”

Upravni odbor KPZH „Šokadija” iz Sonte na svojoj sjednici 15. ožujka donio je odluku da novi

predsjednik udruge bude Mata Zec, a dopredsjednica Biljana Ribić. Za tajnika je imenovan Igor Jakšić, a za blagajnika je određen Ivan Vidaković.

Tim imenovanjima prethodila je godišnja skupština udruge koja je održana 12. ožujka, a na kojoj su, među ostalim, izabrani novi upravni i nadzorni odbor te udruge šokačkih Hrvata. Kako se ove godine obilježava 20. obljetnica postojanja „Šokadije”, na godišnjoj skupštini dodijeljene su zahvalnice zaslužnim aktivnim i pomažućim članovima, kao i posthumne zahvalnice članovima koji su pridonijeli nastanku i razvoju udruge.

Obilježen praznik hrvatske zajednice u Republici Srbiji – blagdan sv. Josipa

Svečanom akademijom održanom u Gradskoj knjižnici Subotica, 18. ožujka obilježen je praznik hrvatske zajednice u Republici Srbiji i 20. obljetnica formalno-pravnog priznanja Hrvata nacionalnom manjinom u Republici Srbiji.

U okviru večernjeg programa prikazan je kratki video-uradak o 20. obljetnici formalno-pravnog prizna-

nja Hrvata nacionalnom manjinom u Republici Srbiji, nakon čega su uslijedila obraćanja predsjednice HNV-a **Jasne Vojnić** te visokih dužnosnika Republike Hrvatske **Zvonka Milasa**, državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i **Zdravke Bušić**, zastupnice i izaslanice predsjednika Hrvatskog sabora. U drugom dijelu programa ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov** održao je predavanje vezano uz spomenutu obljetnicu na temu „Hrvati u Vojvodini / stara zajednica mladih institucija”.

Svečani program svojim izvedbama obogatili su komorni sastav Hrvatske glazbene udruge „Festival bunjevački pisama” pod ravnanjem **prof. Mire Temunović**, djeca iz vrtića „Marija Petković Sunčica” te recitator **Pavao Huska**.

Predstavljanje knjige i tradicijske odjeće

Udruga građana „Urbani Šokci” iz Sombora priredila je 21. ožujka u dvorani Gradske kuće u Somboru književno-glazbenu manifestaciju pod nazivom „Opet cvate lelija”.

U sklopu manifestacije predstavljena je nova knjiga **Marije Šeremešić** „Tradicijsko oglavlje i nakit – Djevojačko češljanje i povezivanje monoštorskih Šokica” u kojoj autorica donosi detaljni prikaz češljanja i pokrivanja glave u Monoštoru od dječje dobi pa do pozne životne dobi; od šepe do marama. Tijekom večeri prikazano je i tradicijsko zimsko oblačenje u Monoštoru i Beregu za koje su se pobrinuli članovi HKPD-a „Silvije Strahimir Kranjčević” iz Berega, kao i izložba ručnih radova supruge veleposlanika Hrvatske u Beogradu **Mirjane Bišćević**. Izložba ručnih radova Mirjane Bišćević njena je druga izložba u hrvatskim udrugama u Srbiji, jer su prije Sombora njezi radovi prikazani u Surčinu. U programu je sudjelovala Ženska pjevačka skupina „Kraljice Bodroga” iz Monoštora i **Lea Jevtić** na gitari.

Novo-staro vodstvo

U sjedištu Udruge, u Župi sv. Roka u Subotici, 22. ožujka održana je godišnja skupština Udruge bunjevačkih Hrvata „Dužijanica”, koja je ujedno bila i izborna.

Odlukom nazočnih članova, staro vodstvo vodit će udrugu i u iduće četiri godine: na mjestu predsjednika ostaje **mons. dr. Andrija Anišić**, dopredsjednica će i dalje biti **Ljiljana Dulić**, a ravnatelj UBH-a **Marinko Piuković**.

Organizacijski odbor ostaje u istom sastavu: **mons. Stjepan Beretić**, **Marija Kujundžić**, **Lazar Cvijin**, **Pavle Kujundžić**, **Ivan Piuković**, **Miroslav Kujundžić** i **Dajana Šimić**, kao i Nadzorni odbor kojega čine **Grgo Kujundžić**, **Joso Anišić** i **Grgo Tikvicki**.

O planovima za 2022. godinu govorio je ravnatelj udruge **Marinko Piuković** istaknuvši kako će program Dužijanice u Subotici biti isti kao i prijašnjih godina, a da je novina realizacija trodnevnog programa Dužijanica u Novom Sadu (od 22. do 24. srpnja).

Poziv za 20. susret Lira naiva

Hrvatska čitaonica i Bunjevačko-šokačka knjižnica „Ivan Kujundžić” pri Katoličkom društvu „Ivan Antunović” iz Subotice upućuju poziv za dvadeseti susret hrvatskih pučkih pjesnika pod nazivom „Lira naiva 2022.”.

Susret će biti održan 10. rujna 2022. godine u Subotici. Zainteresirani pjesnici trebaju poslati 3 – 5

svojih (neobjavljenih) pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom), a bit će objavljene u zbirci. Pjesme i prijavu (s kraćom biografijom te fotografijom/portret), u Wordu, treba poslati do kraja travnja 2022. na adresu: Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, 24000 Subotica ili elektroničkom poštom na adresu: katarina.celikovic@gmail.com. Detaljnije informacije mogu se dobiti telefonom na broj +381/64-659-07-52.

Natječaj za skladbe

HGU „Festival bunjevački pisama” raspisala je natječaj za skladbe koje će biti izvedene na XXII. Festivalu bunjevački pisama 25. rujna 2022. u Subotici.

Temeljna svrha tog festivala promocija je i popularizacija nove bunjevačke pisme (pjesme) i poticaj svima, a osobito mladima, kako bi sami pridonijeli očuvanju i unaprjeđenju kulturne baštine svoga roda i naroda.

Propozicije natječaja:

1. Tekst i glazba trebaju predstavljati život i običaje bačkih Bunjevaca
2. Tekst pjesme mora biti pisan ikavicom ili ijevakicom
3. Pjesma može imati 3 ili 4 strofe
4. Duljina pjesme je od 3 do 5 minuta
5. Note (melodija, akordi) i tekst treba dostaviti u dva (2) primjerka
6. Uz tekst i melodiju obvezno dostaviti i demo-snimku
7. Radovi prethodno ne smiju biti izvođeni (premierno izvođenje)
8. Jedan autor može dostaviti najviše tri (3) skladbe
9. Primljeni radovi se ne vraćaju
10. Radovi se šalju pod šifrom, a rješenje šifre (ime, prezime i adresa autora i kontakt telefon) mora biti u posebnoj, zatvorenoj omotnici
11. Nakon odabira najboljih radova, stručno povjerenstvo autore će izvijestiti o rezultatima
12. Festival se organizira isključivo na volonterskim načelima te se radovi neće honorirati
13. Autor skladbe koja je odabrana za izvedbu na Festivalu njezinim slanjem daje svoj neopozivi pristanak da se skladba studijski snimi i izda na nosaču zvuka i video-zapisu radi popularizacije festivala.

Natječaj je otvoren do 31. svibnja 2022. godine.

Skladbe slati na adresu: Vojislav Temunović, Skerlićeva 17, 24000 Subotica ili HGU FBP, Lajosa Joó 4/a, 24000 Subotica; mail: hgu.fbp@gmail.com s naznakom: ZA XXII. FESTIVAL BUNJEVAČKI PISAMA.

Naš doprinos za progonjene

Iznenada i neočekivano, unatoč pregovaranju i sankcijama, izbio je rat između Sovjetskog Saveza i Ukrajine. Prateći medije, vidimo i čitamo o ratnim zbivanjima i strahotama koje najviše pogađaju nevino stanovništvo. Milijuni ljudi moraju ostaviti svoje domove i tražiti utočište u nekom drugom kraju svoje države ili se pak iseliti u drugu državu. Uvidjevši sve to, cijela Europa prihvaća izbjeglice i organizira razne humanitarne akcije za pomoć. Crkvene i svjetovne ustanove pozivaju ljude dobre volje za pomoć. Najviše potrebe su za hranom, lijekovima, pokrivačima, dezinfekcijskim sredstvima i stvarima za djecu. U našim biskupijama prikupljanje pomoći organizirano je u župama, biskupijskim caritasima i ostalim ustanovama. Biskupijska klasična gimnazija i sjemenište „Paulinum” nakon poziva za pomoć uključili su se u humanitarnu akciju putem Caritas, Crvenog križa i subotičkih škola te na taj način poslali prikupljenu pomoć za nastradale.

Posjet metropolite

Beogradska nadbiskupija rado se koristi subotičkim Pastoralnim centrom „Augustinianum” za razne duhovne i intelektualne potrebe. Tijekom ožujka svećenici nadbiskupije, sa svojim ordinarijem mons. Stanislavom Hočevareom na čelu, imali su duhovne vježbe koje je predvodio isusovac o. Marijan Steiner. Iskoristivši priliku, naš je rektor pozvao oca nadbiskupa u „Paulinum” da nam održi eksortu, duhovno predavanje. U svom govoru otac nadbiskup naglasio je da nas pripreme u korizmi uvode u najveću tajnu naše vjere, koja nas održava i daje snage za svagdašnji duhovni i intelektualni život. Zato korizmeno vrijeme moramo najozbiljnije iskoristiti, bez obzira na to jesmo li mladi ili stariji.

Na kraju predavanja, sjemeništarci su nadbiskupu otpjevali duhovnu šansonu i Oče naš na latinskom jeziku. Poslije podjele blagoslova, nadbiskup se susreo i razgovarao s odgojiteljima sjemeništa.

Korizmena priprava za Uskrs

Vrijeme brzo prolazi i često nas obuzima neizreciv osjećaj koji su već i sami čitatelji osjetili pri izgovaranju sljedećih riječi: „Već je Uskrs, a nedavno smo proslavili Božić!” Korizmeno razdoblje poziva nas na duhovnu pripravu koja u nama treba rađati radost Uskrsa. Radost koja već nastaje time da se na dan Uskrsa obitelj okuplja, ili radost pri plodovima dobivenih uslijed izvršenja Isusova nauka, o kojem smo čuli u odlomku evanđelja na dan Pepelnice, da postimo, molimo i činimo dobra djela s ispravnom namjerom. Na Čistu srijedu bili smo posuti po glavi pepelom, koji nas prisjeća na prolazni život, zato živimo svaki dan svjesno i odgovorno. U kapelici smo

također održali molitve križnoga puta, na kojima smo se prisjetili Isusove muke. Čitali smo kako je On pavši svaki put ustao, a time pokazao da se ni mi ne trebamo predavati. U sjemeništu gostovali i svećenici, koji su održali duhovna razmatranja u kojima su nas podsjećali da Isusovo uskrsnuće može biti svaki dan u našem životu, svakim dobrim djelom ili čuvanjem od grijeha.

„Paulinum” te čeka

Završavaš osmi razred i razmišljaš o daljnjem školovanju. Ako si aktivan u župi, možda osjećaš klicu Božjega poziva, odnosno želiš svoje školovanje nastaviti na temeljima kršćanske kulture, zatim želiš stjecati znanje iz mnogih zanimljivih predmeta? Dođi i postani dio zajednice „Paulinuma”! Ako si zainteresiran, obrati se svećeniku, vjeroučitelju, kantu ili crkvenom službeniku i oni će te uputiti. U dogovoru s Upravom gimnazije i sjemeništa (kolegija) „Paulinum”, možeš doći pogledati zgradu i prostorije.

„Paulinum” je zgrada u kojoj su smješteni internat i škola. Škola je akreditirana kao katolička gimnazija jezično-društvenog smjera. Gimnaziju je potvrdilo Ministarstvo prosvjete. Predmeti su isti kao i u drugim gimnazijama, osim što je veći naglasak na klasičnoj kulturi, vjeronauku i povijesti. Nakon položene mature, može se upisati bilo koji fakultet, napose filozofsko-teološki. Osim što „Paulinum” nudi intelektualnu formaciju, velik je naglasak na kršćanskoj kulturi i na duhovnoj formaciji. To znači, da „Paulinum” poučava, odgaja i jedina je takva katolička ustanova na našim prostorima, u koju se, osim mladića, mogu upisati i djevojke. Sve detaljne informacije u vezi s upisom i potrebnim dokumentima možeš pitati telefonom: +381 (0)24 555-340, zatim e-poštom: paulinum@tippnet.rs.

Sve što te zanima možeš naći i na mrežnoj stranici: www.paulinum.edu.rs

Radujemo se Tvojem dolasku i upisu!

Svim našim čitateljima želimo
sretan i blagoslovljen Uskrs!

U okviru projekta „Take Care” Caritas pruža besplatnu uslugu *Pomoć u kući*

Pomoć u kući s elementima bazične zdravstvene njege jedna je od tradicionalnih usluga Caritasa po kojoj je naša organizacija poznata kako u svijetu, tako i kod nas. Zahvaljujući financijskoj podršci Saveznog ministarstva za socijalna pitanja Republike Austrije i Caritasa Austrije u okviru projekta „Take

Care” Caritas može tu uslugu potpuno besplatno pružiti određenom broju korisnika u Beogradu, Subotici, Senti i Kanjiži.

Radi poboljšanja općih uvjeta života, pružanjem njege i pomoći svojim korisnicima u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, dvije certificirane njegovateljice Caritasa Beograd besplatno pružaju uslugu *pomoći u kući* za 30-ak osoba koje zbog starosti, bolesti ili invaliditeta ne mogu samostalno skrbiti o sebi, a žele živjeti u svom poznatom okruženju, u vlastitom domu. Riječ je o ljudima koji žive sami, bez odgovarajuće potpore obitelji.

Aktivnosti se ostvaruju u suradnji s Gradskim centrom za socijalni rad u Beogradu, koji preporuča korisnike. Njegovateljice imaju u prosjeku petnaestak korisnika, a tijekom dana obave četiri do pet posjeta tijekom kojih korisnicima pružaju razne vrste usluga sukladno individualnom planu usluga. Najčešće usluge koje pružaju jesu: pomoć u održavanju osobne higijene, pomoć u obavljanju osnovnih kućanskih poslova, održavanju higijene stana, pomoć u nabavi lijekova, namirnica i ostalih kućnih potrepština, priprema jednostavnih obroka, mjerenje vitalnih parametara, jednostavne masaže, pomoć pri kretanju...

„Ovo je moja kuća! Živim ovdje više od 50 godina i želim tu ostati do kraja, ne želim ići u dom! Ali živim sama i kao što vidite jako teško se krećem. Skoro ništa ne mogu samostalno uraditi. Djevojka iz Caritasa mnogo mi pomogne, ode do prodavaonice, do ljekarne, pospremi, počisti, izmjeri mi tlak, sredi frizuru... Da se osjećam kao čovjek! Draga je djevojka, jako se lijepo slažemo i uvijek mi uljepša dan”, riječi su jedne korisnice Caritasa Beograd.

Tijekom proteklih pet mjeseci, otkako imaju Caritasovu podršku, korisnici stalno ističu svoje zadovoljstvo pruženim uslugama, što dokazuje i činjenica da su se veoma vezali za svoje njegovateljice. Caritas nastavlja sa zalaganjima za unaprjeđenje položaja svih ljudi u potrebi, a osobito siromašnih, ranjivih i marginaliziranih skupina.

Pružanje pomoći žrtvama oružanih sukoba u Ukrajini

Caritas Srbije pridružuje se akciji Caritasove mreže u pružanju pomoći žrtvama oružanih sukoba u Ukrajini. Ukrajinskom stanovništvu, kako u domovini tako i u izbjeglištvu, potrebna je naša pomoć. Caritasovo osoblje i volonteri na terenu su od prvog dana krize i pružaju humanitarnu pomoć ljudima u potrebi. Pokažimo solidarnost i pomozimo!

Račun za donacije u RSD: 220-112163-96

Na euharistijskim slavljinama u katoličkim crkvama širom Srbije od 13. ožujka prikupljana je pomoć za ljude pogođene tom humanitarnom katastrofom. Prikupljena sredstva bit će proslijeđena Caritasu Ukrajine ili caritasima zemalja koje zbrinjavaju izbjeglice iz te zemlje, ovisno o potrebama na terenu.

Razgovor s mons. dr. Zoltánom Rokayjem, svećenikom i umirovljenim profesorom

Izbjegavajmo paniku – mnogo je razloga za optimizam

Zoltán Rokay, svećenik Subotičke biskupije i umirovljeni sveučilišni profesor, rođen je u Subotici 20. srpnja 1947. Nakon završene biskupijske klasične gimnazije „Paulinum”, prvu godinu teologije pohađao je u Zagrebu, na KBF-u. Nakon godine i pol vojnog roka, upisao je teologiju, filozofiju i klasičnu filologiju u Innsbrucku 1969., gdje je 1973. položio licencijat. Za svećenika je zaređen 1973. godine u Subotici. U „Paulinumu” je bio profesor, prefekt i duhovnik, obavljajući i službu duhovnog pomoćnika u subotičkoj katedralnoj župi. Godine 1982. godine imenovan je župnikom središnje gradske župe u Bečeju, a kasnije i dekanom. Doktorirao je filozofiju na Sveučilištu u Kielu (Njemačka). Na Teološkom fakultetu Katoličkog sveučilišta „Peter Pázmány” u Budimpešti bio je profesor na Odsjeku za filozofiju od 1997., a od 2002. do 2006. i dekan. Bio je i gostujući profesor u Mađarskoj, te u Njemačkoj, Luksemburgu i Hrvatskoj. Godine 2003. imenovan je naslovnim prepoštom prepoziture Presvetog Trojstva u *Budafelhévízu* i papinskim kapelanom. Govori mađarski, hrvatski, njemački te klasične jezike. Iznimno je plodan pisac, publicist i autor znanstvenih članaka i rasprava iz područja koje je specijalizirao. Od 2018. umirovljeni je profesor te živi u Svećeničkom domu „Josephinum” u Subotici. Redovito u župama Subotičke biskupije krizma, misi i propovijeda, drži nagovore, a aktivan je, po pozivu subotičkog biskupa Slavka Večerina, i u biskupijskome dijelu Sinode o sinodalnosti.

Zvonik: Što je i kako izgleda uspješni svećenik danas?

Zoltán Rokay: Ne bi mi bilo drago da se svećenici počnu cijeniti i mjeriti mjerilima ostvarenja i potrošnje. Trebamo izbjegavati izraz „uspješan svećenik”. Mjera uspjeha su žrtve koje sam mogao učiniti, na što sam se i obvezao. Konačni obračun ispostaviti će se na sudnjem danu, tamo gdje će Veliki svećenik Isus Krist prosuditi o kvaliteti mogega služenja. Mi mislimo, govorimo i radimo u drugim kategorijama. S druge strane, kao svećenici moramo dati sve moguće i najbolje od sebe, čak iako nema uvijek mogućnosti da se registrira je li to sve bilo uspješno ili nije. Isusov život i Njegova žrtva očito pokazuju da nije samo uspjeh to što se može mjeriti ljudskim mjerilima, jer ljudski gledano, Isusova ostavljenost od svih, pretrpljena izdaja i prodaja te smrt na Veliki petak bila je jedan veliki neuspjeh.

Zvonik: Danas su ljudi drukčiji nego što su bili, svećenički kandidati su drukčiji, dolaze na bogoslovije iz drukčijih okruženja, iz drukčijih obitelji, s drukčijim shvaćanjima i težnjama, često mnogo stariji no što je to bilo ranije. Kako su Vam nekada izgledali svećenički kandidati i kako je bilo raditi s njima?

Zoltán Rokay: Moja iskustva su pozitivna. Uvijek govorim da nema razloga za paniku. Današnji čovjek sklon je panici, ali ako postoji dobra volja da u danoj situaciji, danim okolnostima, s danim ljudima ipak poduzmemo nešto, onda uopće nije kasno. Još mi je pokojni biskup Zvekanović rekao: „Rezultat onoga što danas uradiš vidjet će se za sedam godina, ali ako počneš sutra, onda računaj od sutra sedam godina”. Naglasak je na tome da se to napravi! Današnji naši kandidati jesu drukčiji, ali to ne znači da su gori.

U nečemu, što nije bezuvjetno pozitivno, vidim razliku. U „staro doba” kapelan je trebao sjesti u ponedjeljak i napisati propovijed. Župnik je onda pregledao propovijed i stavio svoje primjedbe i onda je to kapelan trebao naučiti napamet. Župnik je onda trebao biti prisutan kada je kapelan propovijedao, obično prije velike mise u nedjelju. To je trajalo do najkasnije između dvaju svjetskih ratova. Većina svećenika sada piše projekte. Ako želite nešto poduzeti, morate konkurirati. Bit sinopse projekta u tome je da hvalite i promovirate sebe i svoja postignuća. Treba, dakle, te izmijenjene situacije i ljude suobličiti stvarnim duhovnim potrebama današnjeg čovjeka. Svakako, trebaju znati suosjećati s današnjim čovjekom, jer među njima su rođeni i odrasli. Ta generacija svećenika ima veliku šansu ostariti skupa s tim mladima i da ima više osjećaja za njihove probleme i potrebe.

Zvonik: Subotički biskup poziva Vas da u župnim zajednicama sa župljanima govorite, u sklopu tekućeg sinodskog procesa, o tome koje je mjesto vjernika u Papinoj želji da budemo sinodalni. Kakva su Vam iskustva? Jesu li naše zajednice zrele za Crkvu kakvu Sveti Otac želi nakon što se završi Sinoda o sinodalnosti?

Zoltán Rokay: Kada su tijekom II. vatikanskog koncila pitali kardinala Juliusa Döpfnera što će Koncil donijeti Crkvi, rekao je da je kolosalno ono što se na Koncilu zbiva u tijeku rada, dakle ne isključivo plodovi na kraju rada, nego način mišljenja, pristupa problemima i ljudima – to je doprinos Koncila. Meni se čini da se ne

Trebamo izbjegavati izraz „uspješni svećenik”. Mjera uspjeha su žrtve koje sam mogao učiniti, na što sam se i obvezao. /.../ Kao svećenici, moramo dati sve moguće i najbolje od sebe, čak i ako nema uvijek mogućnosti da se registrira je li to bilo uspješno ili nije. Isusov život i Njegova žrtva očito pokazuju da nije samo uspjeh to što se može mjeriti ljudskim mjerilima, jer ljudski gledano, Isusova ostavljenost od svih, pretrpljena izdaja i prodaja te smrt na Veliki petak bila je jedan veliki neuspjeh.

radi o tome da se na kraju Sinode donese veliki dekret kojeg se nitko neće pridržavati, nego da se tijekom rada vjernici cjelovitije uključe. Očekuje se, u prvom redu, da korigiram svoj način mišljenja i svoju sliku Crkve te je iz dana u dan konfrontiram sa slikom koju je Spasitelj stavio pred nas kao ideal. Možda ja kao službenik Crkve imam drukčije ideje, ali zaboravljam način mišljenja koji treba biti na prvom mjestu: „Obratite se”. Ljude mijenjati jalov je posao! Moram promijeniti samoga sebe, i to na način kako to činim na svakom početku mise: ispitom savjesti i činom pokore. Ako pristupim tome s pesimizmom, onda je šteta vremena, ali ako ipak ima nešto što bih mogao

bolje učiniti, i učinim, uradio sam najtežu i najpotrebniju stvar. Glavna poteškoća javlja se kod ne baš ispravnog načina razmišljanja vjernika. Nisu oni krivi, no ponekad se kolege tuže da je zadatak župnika zapravo mirenje dobronamjernih vjernika, jer su spremni za rad, ali se ponašaju ekskluzivistički. Najbrutalnije to vidim kod krštenja odraslih katekumena u Vazmenom bdijenju. Čujem: „Velečasni, sad ste odlikovali nemarne, one koji su zanemarili krstiti svoju djecu – njih ste ‘odlikovali’ na Uskrs, kad je najviše vjernika na misi!” Župnik

treba imati na umu zrelost svoje zajednice i treba utjecati na ljude da svoj način mišljenja korigiraju.

Zvonik: Imamo prilično mnogo župa u Bačkoj gdje skupina mladih više ne postoji, a aktivni vjernici uglavnom su stariji te vrlo malo zajednica gdje ima brojnih skupina mladih i djece. U čemu se danas sastoji izazov rada sa zajednicama koje su starije dobi i, s druge strane, rada s mladima?

Zoltán Rokay: Demografska je činjenica da Europi prijeti staračka iznemoglost, tako da se moramo pripremiti da ti stari ljudi ne ostanu osamljeni, nego da ima koga da ih prati i tijekom te životne dobi. Jedan od načina je da osjećaju prisutnost mlađe generacije koja ih nije potisnula na rub, nego računa s njima, treba njihov primjer i njihovu molitvu. S mladima: ako imate ljude koji su dobre volje i pedagoški potkovani, pridobijte ih. To nije čisto pedagoški rad, nego u prvom redu evangelizacija, a pedagozi trebaju pristupiti prema mladim župljanima kao prema svojoj djeci, da mladi upoznaju Boga i otkrivaju vjeru. Na masovne pokrete ne smijemo čekati, jer kvaliteta odlučuje, a ne masa. Treba pronaći ono što je pozitivno u svim generacijama, a potrebno je i da mi dušobrižnici imamo povjerenja u ljude koje angažiramo. Uočiti pozitivno, lijepo i optimistično je dar! Ako ih je dvoje na vjeronauku, treba i s to dvoje sjesti i razgovarati. Ako ti dadeš sve od sebe, mnogo

možeš učiniti. „Ne možemo ništa učiniti” jednostavno je netočna izjava, a skloni smo, budući da probleme cijelog svijeta ni mir u svijetu ne možemo riješiti, pomisliti da ništa ne trebamo učiniti.

Zvonik: Što nas toliko odvaja od mirenja s Bogom te je dovelo do toga da govorimo o krizi sakramenta ispovijedi, pa i krizi sakramentalnosti? Zašto smo prečesto nesakramentalni?

Zoltán Rokay: Sakramenti su vidljivi znakovi i sredstva nevidljive milosti Božje. U kojoj obitelji se ne susrećemo s riječju „milost” – odmah kod molitve Zdravo, Marijo? Nismo kao mali učili dogmatske definicije, ali znali smo da je milost nešto što je potrebno. Teolog Karl Rahner kaže da tamo gdje iskusim da nisam ja nešto učinio, nego dragi Bog, što je ljudski gledano bila besmislica, ali ne pred Bogom, tu je On na djelu. Mi želimo imati iskustvo onoga što sami učinimo, a milost je dar. Današnji čovjek, pak, osjeća da mu ne treba Božja pomoć i da sve može sam ostvariti, no ako hoćemo sve sami, onda nema mjesta za milost. Nekakvo iskustvo milosti morali bismo imati, jer se naš odnos s Bogom gradi na ljudskim iskustvima.

Iskustvo Boga mora se posredovati ljudima, ne toliko riječima. Ne smijemo očekivati ni od bližnjeg, ni od Crkve ni od Boga da odobravaju naše neispravnosti, ali moramo računati s opraštenjem. Ogromna je razlika između odobravanja i praštanja! Dodatno, današnji čovjek ne voli se suočiti s time da je upućen na druge, jer smatra da je time i izložen drugima. Treba vjera i pouzdanje u Boga, jer, ako On vidi da mi posređujemo iskustvo Njega ljudima, onda će biti uz nas.

Zvonik: Vazmeno trodnevlje liturgijski je vrlo posebno vrijeme, ni blizu ostalom liturgijskom vremenu, i traži se naša koncentracija i na događanja našega spasenja. Kako plodonosno slaviti Sveto trodnevlje, kako da ono bude zaista prava priprava za Uskrs?

Zoltán Rokay: Riječ je o procesu koji traje tijekom cijele korizme. Oplakivanje Isusa Krista oplakivanje je mojih grijeha. U Njegovoj smrti na tajanstven, ali zbiljski način, sakriveno je ne samo Njegovo uskrsnuće. Važno je da se to slavlje na dostojan način pripremi i odvija. Mnogo smrti i patnje vidjeli smo protekle dvije godine. Nitko neće reći da pandemija nije nanijela mnogo zla, ali da je to manipulirano – i to je istina. Trebamo se pomoliti da nas Duh Sveti ne ostavi nasamo, nego da i u tim situacijama

Na masovne pokrete ne smijemo čekati, jer kvaliteta odlučuje, a ne masa. Treba pronaći ono što je pozitivno u svim generacijama, a potrebno je i da mi dušobrižnici imamo povjerenja u ljude koje angažiramo. Uočiti pozitivno, lijepo i optimistično je dar! Ako ih je dvoje na vjeronauku, treba i s to dvoje sjesti i razgovarati. Ako ti daš sve od sebe, mnogo možeš učiniti.

životne drame znamo ostati Kristovi. Veliki petak za temu ima stvarnost koju smo doživljavali i mi: Isusovu izolaciju i Isusovu izloženost. Prolazio sam pored gerontološkog centra i vidio natpise „Zabranjeno primati posjete”. Za brojne ljude propuštena je bila posljednja šansa da vide svoje. Krist je doživio i veliku izloženost i ruganje: „Ako si sin Božji, siđi s križa...”. Liturgijom Svetog trodnevlja, i sve što je u vezi s njom, dozvati u svijest da Krist zapravo pati s nama skupa i da služi. Moj je zadatak da u situaciji kada je teško, služim i da se dajem drugima. Hvala bezimenim liječnicima koji u pandemiji nisu ljude odbijali, unatoč zauzetosti, nego su u situaciji stvarne zdravstvene diskriminacije pomagali i onima koji nisu bili covid bolesnici. To su sitnice, a takav treba biti i naš vjernički život.

Zvonik: U Vazmenom bdijenju pjevamo „Aleluja” i taj usklik odzvanja tijekom cijela uskrsnog vremena. Kako da se naš „Aleluja glasnije” čuje? Kako, uzevši u obzir sva naša ograničenja, biti sretan kršćanin, koji zna razlog uskrsne sreće i kako to prenijeti drugima?

Zoltán Rokay: Ne radi se o jačini zvuka, nego o jačini sadržaja. Svjedočenje nosi u prvom redu autentičnost – koliko imamo snage uvjeriti ljude u ono što svjedočimo. Žao mi je ako ću nekoga razočarati, no neautentičnost ljudi će odmah primijetiti. Radujem li se stvarno, da mi to ne bude teret? Toliko dobro stojimo koliko je naš kršćanski i crkveni život autentičan. Ono što govorite mora biti sukladno s onim što živite. Pitanje je hoće li ljudi koji mene sretnu reći isto kao i učenici u Emausu, kada više nisu vidjeli Isusa? Hoće li reći da im je „gorjelo srce” dok smo svjedočili kršćansku radost ili će ostati ravnodušni?

Zvonik: U posljednjih godinu dana slušali smo snažne pozive našeg biskupa na molitvu i davanje pomoći u situacijama velikih nevolja. Na iznenađenje mnogih, sakupljeno je mnogo materijalnih sredstava. Kako još jače živjeti caritas?

Zoltán Rokay: Ljudi moraju osjetiti da smo međusobno solidarni, da stvarno suosjećamo. Doživljavamo vrijeme preokreta, kada uviđamo da nije najvažniji naš komfor, jer je komfor postao u velikim strahotama ovog svijeta relativan. Tim darovima koje spominjete svi problemi ovog društva neće biti riješeni, ali to je znak da ste sa svoje strane spremni mnogo učiniti za drugoga.

Svjedočenje nosi u prvom redu autentičnost – koliko imamo snage uvjeriti ljude u ono što svjedočimo. Žao mi je ako ću nekoga razočarati, no neautentičnost ljudi će odmah primijetiti. Radujem li se stvarno, da za mene to ne bude teret? Toliko dobro stojimo koliko je naš kršćanski i crkveni život autentičan. Ono što govorite mora biti sukladno s onim što živite.

Euharistijska služba, XVI. dio

Molitva Gospodnja u svetoj misi

Nakon veličanstvenog *Amena* kojim završava euharistijska molitva, a prije obreda pričesti, okupljena zajednica moli *Očenaš*. „Koja bi nas molitva mogla bolje pripremiti za sakramentalno zajedništvo s Njim od one kojoj nas je Isus poučio? Osim na misi, 'Očenaš' se moli, ujutro i navečer, u Jutarnjoj i Večernjoj molitvi časoslova; na taj način, sinovski stav prema Bogu i bratstvo s bližnjima pridonose tome da naši dani odišu kršćanskim duhom. U molitvi Gospodnjoj – u 'Očenašu' – molimo za 'kruh svagdašnji', u kojem vidimo posebni podsjećaj na euharistijski kruh, koji nam je potreban da bismo živjeli kao Božja djeca. Molimo također: 'oprosti nam duge naš', a da bismo bili dostojni primiti od Boga oprostjenje, trudimo se oprostiti onima koji su nas uvrijedili... Tako, dok nam otvara srce Bogu, 'Očenaš' stvara u nama također raspoloživost za bratsku ljubav. Na kraju, molimo Boga i da nas 'oslobodi od zla' koje nas odvaja od Njega i razdvaja nas od naše braće... Ne zaboravimo veliku molitvu: onu kojoj nas je Isus naučio. To je molitva kojom se On obraćao Ocu i ta nas molitva priprema na pričest" (papa Franjo, Opća audijencija, 14. III. 2018.).

Prvi dio molitve, hvalbeni dio, možemo iščitati kao sažetak euharistijske molitve, a drugi, prosni dio, kao neposrednu pripremu za pričest, jer se molitva za svagdašnji kruh i molitva za otpuštenje grijeha ostvaruju u otajstvu euharistije. Nakon toga slijedi tzv. embolizam: „Izbavi nas, molimo, Gospodine...”. Odgovor naroda „Jer tvoje je kraljevstvo...” dodan je u posljednjoj obnovi jer je u nekim ranim spisima to bio dio molitve „Očenaš”, a prisutan je i u istočnoj tradiciji. Narod tek ovdje odgovara „Amen!”, a ne nakon „Očenaša”, zato što je riječ o jednoj molitvi koja traje sve do tog trenutka.

GESTE PREDSEDATELJA I SUDIONIKA MISNOG SLAVLJA

Raširene ili sklopljene ruke?

Opća uredba Rimskoga misala naznačuje da svećenik poziv zajednici na molitvu („Spasonosnim zapovijedima potaknuti...” i dr.) izgovara sklopljenih ruku, a Molitvu Gospodnju raširenih ruku, pri čemu ta gesta *nije predviđena za zajednicu vjernika*. Gdje god možemo vidjeti pojedine vjernike kako, doduše diskretno, drže raširene ruke, ili barem otvorene dlanove tijekom Očenaša.

Istina je da najstariji poznati molitveni stav kršćana jesu raširene i uzdignute ruke. To je glasoviti *orante*, stav što ga susrećemo na najstarijim likovnim prikazima u katakombama, no nema tragova da se puk koristio tom gestom u euharistijskoj liturgiji. Gesta sklopljenih ruku u kršćansku je liturgiju i duhovnost ušla kasnije iz građanskog života u doba feudalizma kad je primatelj feuda trebao sklopiti ruke i staviti ih u ruke vlasnika posjeda izražavajući time povjerenje i vjernost svome gospodararu. Zbog toga, s pravom možemo reći da držeći sklopljene ruke svatko od nas vjernika stavlja svoje ruke u Kristove i predaje se Njegovu vodstvu. Učitelji duhovnog života naglašavaju da sklopljene ruke pomažu u sabranosti i fizički povezuju cjelokupno tijelo. Prema tome, svako širenje ruke naroda Božjega unutar mise ukazuje na nerazumijevanje geste sklopljenih ruku, prisvajajući pritom ministerijalno-svećeničku gestu raširenih ruku koja u ime Krista traži obećanje vjernosti, na što upućuju sklopljene ruke vjernika kao dionika euharistijskog slavlja. Uočimo dakle: sklopljene ruke ne umanjuju vrijednost molitve, već suprotno, pokazuju predanje Kristovu vodstvu.

DRŽANJE ZA RUKE?

Ako bi prethodno spomenuta gesta raširenih ruku još nekako mogla biti predmetom promišljanja, držanje za ruke u Molitvi Gospodnjoj nema ama baš nikakvog uporišta niti smisla. Otkad je kršćanstvo, takva je gesta strana liturgiji. Otkud je onda u slavlju svete mise? Naknadno umetanje te geste, vrlo vjerojatno, dolazi iz svojevoljnoga prenošenja iz društvenog konteksta „slavlja”. Želja da se tom gestom izrazi zajedništvo vjernika (na razini horizontalnih odnosa) očituje nerazumijevanje značenja Molitve Gospodnje u dinamici pretpričesnih obreda. Gestom držanja za ruke Molitvi se Gospodnjoj oduzima „vertikala zajedništva”, tj. prvenstvo hvale upućene „Ocu koji je na nebesima”. Pritom se zaboravlja da je dimenzija „horizontalnosti” među prisutnim vjernicima predviđena u obredu mira, tj. kod pružanja mira (rukovanjem). Ako u našim zajednicama postoji običaj držanja za ruke tijekom Molitve Gospodnje, bilo bi hvalevrijedno napustiti takvu praksu.

Ovo je prigoda da se još jedanput istakne potreba za *higijenom liturgijskih znakova i čina*, tj. potreba čuvanja njihove liturgijske i kršćanske izvornosti. Ljepota liturgije očituje se u obrednoj *čistoći* i znakovnoj jednostavnosti, kako bi ona mogla s jasnoćom komunicirati bogatstvo otajstva koje slavi.

Nedjelja, 17. 4. 2022.

NEDJELJA USKRSNUĆA GOSPODINOVA

ČITANJA: Dj 10,34a.37-43; Ps 118,1-2.16-17.22-23; Kol 3,1-4 (ili: 1Kor 5,6b-8); Iv 20,1-9

Današnje evanđelje donosi samo jednu izgovorenu rečenicu – „Uzeše Gospodina iz groba i ne znamo gdje ga staviše”. Čini se da je u toj rečenici sažeto ono najvažnije, Gospodin nije u grobu i ne znamo gdje je. Ostatak današnjeg evanđelja jest potraga za Gospodinom. Traže onoga za koga ne znaju gdje je. Čini se kao nastavak muke, kao još gora kazna za one koji su bili Njegovi. No možda baš to što nije bilo tijela u grobu navodi ljubljenog učenika da povjeruje – mrtav je uskrsnuo! Onaj trenutak spoznaje kada pred očima čovjek ima nešto što je nemoguće – „a što ako je On koji je bio mrtav, sada ipak živ?”.

Nedjelja, 24. 4. 2022.

DRUGA VAZMENA NEDJELJA. Nedjelja Božjega milosrđa

ČITANJA: Dj 5,12-16; Ps 118,2-4.22-27a; Otk 1,9-11a.12-13.17-19; Iv 20,19-31

Čini se da stvarnost Isusova uskrsnuća još nije zahvatila živote Isusovih učenika. Umjesto radosti, prisutan je strah. Jedna od misli učenika mogla je biti – „ako su Isusa čak i mrtvog ukrali, kako li ćemo tek mi nastradati?”. Silan strah natjera čovjeka na molitvu. I u takvoj situaciji, pojavljuje se Isus. Možda važnije od Njegovog pozdrava „Mir vama” jest trenutak kad je pokazao svoje rane. To je još više udijelilo mir učenicima, jer su povjerovali „On je”. Plodovi Isusova uskrsnuća jesu mir i djelovanje Duha Svetoga u nama. No ni jedno od ta dva nije za nas, samo naše. Kada u našim životima Bog djeluje, načelo je isto – prvo dolazi njegov mir da se dobro postavimo u vlastitom životu, potom promjena našeg mišljenja o nekomu ili nečemu i na kraju dolazi poslanje, izvršenje u zajedničkom životu s drugim ljudima. Sve to dokaz je da je Bogu stalo da svijeta, da se brine i ne ispušta ga iz ruke.

Nedjelja, 1. 5. 2022.

TREĆA VAZMENA NEDJELJA

ČITANJA: Dj 5,27b-32.40b-41; Ps 30,2.4-6.11-12a.13b; Otk 5,11-14; Iv 21,1-19

Često mislimo da je život apostola nakon Isusova uskrsnuća bio savršen. Njihovu vjeru smatramo neupitnom i čvrstom, stalno prisutnom. Današnji evanđeoski ulomak pokazuje nam da to nije bilo uvijek tako. Svatko od nas u svom životu nosi sa sobom sjećanja na blistave trenutke susreta s Gospodinom. No kako život teče, nekako takvi trenutci postanu samo sjećanje, događaj iz povijesti. Gube na svojoj životvornosti. Tako i zamišljamo apostole kako su na Genezaretskom moru, šute, a neki su duboko zamišljeni. Sve je postalo samo povijest, život ide dalje. Kao da se stvarnost odvojila od Isusova uskrsnuća. Onda život teče sam po sebi, čini nam se kao zatvoreni sustav u kojem sve unaprijed znamo. Zapravo, tada nema mjesta za Isusa u našem životu. Umrtvili smo ga.

Nekada i nekako, dođe On do nas. Susretne nas. Prvi plod jest naše kajanje, ali ne tužno, nego sa žalosću zbog izdaje Njega: „ti znaš da te volim”. Tek tada i nagrada za kajanje – proročanstvo naše mučeničke smrti dobiva smisao.

Nedjelja, 8. 5. 2022.

ČETVRTA VAZMENA NEDJELJA

ČITANJA: Dj 13,14.43-52; Ps 100,2-3.5; Otk 7,9.14b-17; Iv 10,27-30

Zanimljivo, Crkva i danas ima duhovnih zvanja. Bila ona tek na početku ili s većim životnim iskustvom, ima ih. Čak nije ni malo duhovnih zvanja na svijetu. Još je zanimljivija činjenica da i sami znamo da kao vjernici često možemo biti puno vjerniji

Gospodinu. Kada bi zvanja dolazila samo ljudskom logikom ili proračunom, teško da bi ih bilo u nizu, bez prestanka, 2000 godina. „Ovce moje slušaju glas moj” – koliko god voda bila zaprljana, koliko god buka bila velika... Njegov glas ipak neki čuju. „Ja ih poznajem i one idu za mnom” – to je logika, to je tajna – Gospodin poznaje u dubini duše, u dubini njihova bića, one koje poziva. Zato oni koji su Njegovi idu za njim, jer ih On poznaje.

Nedjelja, 15. 5. 2022.

PETA VAZMENA NEDJELJA

ČITANJA: Dj 14,21b-27; Ps 145,8-13b; Otk 21,1-5a; Iv 13,31-33a.34-35

Pomalo je neuobičajeno da u sredini vazmenog vremena Crkva pred nas stavlja evanđelje koje se dogodilo u dvorani Posljednje večere, nekoliko sati prije Isusova uhićenja i početka muke. Još je strašnije da nakon što je Juda izašao iz prostorije Isus govori *Sada je proslavljen Sin Čovječji i Bog se proslavio u Njemu!* – mogli bismo Isusu odgovoriti: „Ali, Gospodine, tebe čeka muka. Nema smisla to što govoriš”. Bog se proslavlja u mucu? Ili je to samo uvod u ono što će Isus tek izgovoriti – *Zapovijed vam novu dajem: ljubite jedni druge; kao što sam ja ljubio vas tako i vi ljubite jedni druge.* Premalo prostora za tumačenje nam je Isus ostavio – *kao što sam ja ljubio vas.* Muka je ljubiti druge. Muka je podnositi druge. Nešto se u meni **buni**. Međutim, to je plod Uskrsa. Ja mogu ljubiti druge, prihvaćati, opraštati. Bog mi otvara oči i širi vidike.

Nedjelja, 22. 5. 2022.

ŠESTA VAZMENA NEDJELJA

ČITANJA: Dj 15,1-2.22-29; Ps 67,2-3.5-6.8; Otk 21,10-14.22-23; Iv 14,23-29

U evanđelju čitamo nastavak Isusova oproštajna govora apostolima. Kao i svaki gubitak, i taj će biti bolan. Doista, poput mudrog oca, Isus daje upute apostolima kako će živjeti kada On više ne bude prisutan kao do sada. Nisu to riječi izrečene samo apostolima, već svima nama. Pojam „Duh Sveti” na grčkom jeziku „Paraklet” označava osobu koja stoji uz nekog i daje mu pomoć i utjehu. Apostoli će se nalaziti u situacijama koje su im nove i neće sami znati kako živjeti s Isusom i za Isusa. Duh Sveti vodit će ih kroz te situacije, a od njih se traži vjera, otvorenost Božjoj riječi i poslušnost poticajima. Konačni plod Duha jest mir u čovjeku koji se očituje u otvorenosti za ljude drugačije od mene.

Nedjelja, 29. 5. 2022.

SEDMA VAZMENA NEDJELJA

ČITANJA: Dj 7,55-60; Ps 97,1-2b.6-7c.9; Otk 22,12-14.16-17.20; Iv 17,20-26

„Treba biti svjestan da se Bog nalazi u najdubljoj našoj nutrini i prilaziti svemu zajedno s Njim. Tada nikada nećemo biti svakidašnji, sve ako izvršavamo najobičnije čine, jer ne živimo u tim stvarima, nego ih nadvisujemo. Nadnaravna duša nikad ne raspravlja s drugotnim uzrocima, nego samo s Bogom” – misao je sv. Elizabete od Trojstva.

Djela apostolska

(V. dio - Obraćanje sv. Pavla: 9,1-19)

Nalazimo se u vremenu korizme, kada naglasak stavljamo na obraćenje, tj. na približavanje Bogu. Pojam obraćenja u grčkom jeziku je „metanoja”. To doslovce znači „promijeniti mišljenje”. Kako se to dogodilo u slučaju sv. Pavla?

On se nalazio na putu prema Damasku. U vratima kapije grada ugledao je osobno svjetlo, tj. susreo Gospodina. Obraćanje se događa na putu života, nije neka teorijska stvarnost. Ono je uvijek susret s božanskom Osobom. Nije kao u budizmu: neko unutarnje prosvjetljenje, nego kontakt između Boga i čovjeka. Inicijativa dolazi od Otkupitelja, ne iz snage stvorenja. Ne može čovjek prodrijeti u Krista, nego suprotno, Uskrsli prodire svojim svjetlom u Adama. Obraćanje se tiče uvijek najviše razine u čovjeku: odnosi se na njegovu vjeru i moral. Ne na neku intelektualnu sposobnost, koja se ograničuje na neki manji dio cjelokupnog života. Doslovce: obraćenje u vezi s vjerom: bolje upoznati Isusa Krista – u vezi s moralom: vjernije slijediti Otkupitelja.

Pavao, kada je pao na zemlju, svu svoju stvarnost doživio je u novom kontekstu. Više nije važan hram, njegova nacionalnost ili upute židovske vjere. On se povezao s Uskrsim. Više nije sagrađen njegov unutarnji svijet – vjera i moral – na zakonima Mojsija, na tekstovima SZ, niti na osobnim idejama, nego na osobi Nazarećanina koga su razapeli i koji je treći dan uskrsnuo. On je izgubio nakratko svjetlo očiju, da ne bi ništa smetao promatrati to nutarnje svjetlo u sebi, promjene od staroga do novoga – do osobe Isusa: *Živim, ali ne ja, nego Krist živi u meni* (Gal 2,20). Je li u njemu sve bilo zlo? Ne. Jedino nije vjerovao u Uskrsloga. Smatrao je da nije istina da je Bog Otac i ima Sina, i da su oni povezani s Duhom Svetim. Nije istina utjelovljenje, muka, smrt i uskrsnuće Sina Božjega. Nijekao je Božju spasonosnu akciju u ljudskoj povijesti.

U tom svjetlu pred Damaskom, prvo je Uskrsli identifikirao sebe: *Ja sam Isus, koga ti proganjaš* (Dj. ap. 9,5). Zatim ga šalje u grad: *I tu će ti se kazati što trebaš činiti!* Obraćanju nije cilj intelektualno shvaćanje Božje biti, nego ono „što trebaš učiniti”. I ono prvo se događa, ali ako je Otac poslao svoga Sina zbog događaja spasenja, onda i Adama šalje radi širenja spasenja. Sasvim konkretno: tada Pavla ranim kršćanskim zajednicama, danas katolika u njegovu životnu situaciju. Početak obraćenja

Obraćanje se tiče uvijek najviše razine u čovjeku: odnosi se na njegovu vjeru i moral. Ne na neku intelektualnu sposobnost, koja se ograničuje na neki manji dio cjelokupnog života. Doslovce: obraćenje u vezi s vjerom: bolje upoznati Isusa Krista – u vezi s moralom: vjernije slijediti Otkupitelja.

je u ljudskom duhu, ali svršetak u djelima. Nije sve zlo u osobi, koja traži veće zajedništvo s Isusom. Katolik mora dobro poznavati svoje vjerske i moralne kvalitete. U tom objektivnom ogledalu vidi nedostatke i bez straha pokreće svoju nutritinu – zajedno s Uskrsim u sebi – ispraviti, ojačati, izgraditi ono što je krivo, nezrelo u sebi. Obraćanje nije božansko „pregaženje” čovjeka, nutarnja „drama” u kojoj se gubimo zbog osobnih grijeha. Nije mrak, nego svjetlo, kao kod Pavla – koje otvara nova vrata, put prema Bogu, prema životu. Obraćanik ne može pasti u depresiju zbog svojih grijeha. U njemu djeluje radost, ispravlja pogreške i okreće se bližnjima da bi ih isto tako podigao, kao što je i njega podigao Isus Krist.

„Metanoja” – „obraćenje” promjena je misli, odluka, riječi i djela zbog jedne osobe i zbog zajedničkog življenja s tom osobom – u sadašnjosti i u budućnosti – čak i iza ovoga zemaljskog puta. Taj osjećaj odgovornosti, prijateljstva prema Uskrsnome – s Njegove strane isto tako prema nama – ta suradnja u korist „najmanjima” čini bit obraćenja (Mt 25,40). Nije neki „tajni dar” – nego svakome na raspolaganju – jer Isus Krist sa svakim želi duboko jedinstvo i suradnju u korist izgradnje njegovog duha u svjetlu, i kao apostola – tj. „poslanika” – u svijet, radi svjedočenja.

U korizmu vremenu svećenici često pozivaju na odricanje, na pokoru... Sv. Pavao nije to prvotno doživio u susretu s Kristom, nego ispunjenje, radost, zanos u kvalitetnim djelima. Pozitivni nutarnji poticaj vodio ga je: dobro činiti ljudima u ime Uskrsloga. U Crkvi kajanje je uvijek na drugom mjestu, isto tako i u savjesti. Na prvome radost zajedničkog življenja i uspjeha s Isusom. Apsolutno čvrsti temelj imamo za to: euharistiju svake nedjelje, i ispovijed, ako smo negdje pali. Kada je vjernik pun radosnog iskustva, onda je spreman iz duše odreći se nečega... Ali prava odreknuća djela su ljubavi – kada sebe darujemo drugima. To je obraćenje jednostavnim riječima.

Zašto baš noge?

Pranje ruku prije jela vještina je i navika koju stječemo u ranom djetinjstvu. No evanđeoski odlomak što ga čitamo na Misi Večere Gospodnje (Iv 13,1-15) govori o Isusovom pomalo čudnom i neuobičajenom činu što ga je učinio prije čina blagovanja – pranju nogu. Pranje ruku prije jela i usvajanje drugih higijenskih navika sasvim je razumljivo. Ali zbog čega prije jela prati noge? Budući da ni mi danas, a tako ni Isusovi učenici, ne jedemo nogama, pranje nogu prije no što sjedamo za stol i pripremamo se jesti ne čini nam se baš uobičajenim činom. Očito je Isus, ponašajući se neuobičajeno, činom pranja nogu želio nešto više poručiti svojim sustolnicima, a i nama danas. Ako bismo samo površno promatrali taj Isusov čin, i mi bismo, kao i Petar, smetnuli s uma simboličko značenje pranja nogu pa bismo željeli da nas Isus opere i okupa u potpunosti – cijelo naše tijelo – i uši i glavu. No Isusova želja da opere svojim učenicima samo noge ipak je zbunjujuća. Što je u nogama važno? Mogao je prati svojim učenicima neki drugi dio tijela? Čini se da pranje upravo tog dijela našeg tijela nosi mnogo važnije značenje nego što se na prvi pogled čini.

NE SAMO ZBOG HIGIJENE

U Isusovo vrijeme pranje nogu bio je zadatak koji su izvršavali robovi svome gospodaru. Zbog toga i ne čudi Petrova zgroženost nad onim što je Isus kanio učiniti. Petar ne želi dopustiti svome učitelju da mu pere noge. Isus nije rob, On je Gospodin, Učitelj. Ako bi tko kome trebao prati noge to sigurno nije bio Isus. Bilo bi prikladnije da učenici peru noge Isusove, a ne da Isus pere noge svojim učenicima. Osim toga, bio je običaj da putnici speru sa svojih nogu prašinu koja im se uhvatila tijekom putovanja prije no što uđu u nečiji dom ili u kuću gdje će noćiti i odmoriti se. No Isus i Njegovi učenici već su bili za stolom i bili potpuno spremni za večeru. Očekivano vrijeme pranja nogu davno je prošlo. Već su davno došli u dvoranu gdje će večerati i smjestili se oko stola. Isusovo čudno ponašanje bez objašnjenja doista bi ostalo nejasno i do kraja nerazumljivo. Ipak, evanđelist Ivan daje nam objašnjenje. Svrha pranja nogu nije higijenske naravi niti se radi o iskazivanju gostoprimstva. Razlog Isusova pranja nogu teološke je naravi.

DOPUSTITI GOSPODINU DA NAM NOGE OPERE

Mnogi se srame svojih nogu. Neugodno nam je pokazivati noge u javnosti, osobito ne u crkvi. Rijetki bi pristali svoje noge iznenada i bez pripreme dati da im

se peru noge u obredu slavlja Mise Večere Gospodnje. Za čin pokazivanja i pranja nogu u crkvi posebno bi se pripremili. Kod kuće bi dobro oprali noge ili čak otišli na pedikuru, podrezali nokte, nakiselili staru i ispucalu kožu i povaditi „kurje oči”. Što mislimo da je drugo prolazilo glavom apostola Petra kad je razgovarao s Isusom i opirao se da mu njegov Učitelj i Gospodin opere noge? Isusov čin pranja nogu poziv je i nama da se ne plašimo otkriti Gospodinu ono čega se sramimo i što nas je najviše strah da drugi vide. Pred Isusom se ne moramo ničega sramiti i Njemu možemo pokazati čak i svoje noge. Pred Njim ne bi trebalo biti srama. Nakon pranja nogu, čisti smo kao na krštenju – oprani silom i snagom Duha Svetoga i učinjeni djecom nebeskog Oca. Čak i naše noge, umjesto da smrde zbog grijeha, zadobivaju miris svetosti.

NOGE NAM OMOGUĆAVAJU USPRAVNO HODANJE

Naše su noge onaj dio tijela koji nam omogućava stajanje i hodaње. Na nogama stojimo i možemo se uspraviti – biti *homo sapiens* – biti *čovjek* uspravan i razuman. Pranjem nogu Isus se brine za našu ljudskost. Pere nas da budemo pravi ljudi, slobodni od srama grijeha i sramote nečovječnog ponašanja prema drugima. Isusu je stalo do ljepote i obnove izvornog čovjekova stanja. Pranjem nogu čini nas ponovno, kao i na krštenju, djecom Božjom, novim stvorenjima. Ponovno nas stvara na svoju sliku, na sliku Boga Oca i udahnuje u nas svoga Duha da živimo novim, potpuno ljudskim životom onako kako je to Bog s početka ljudskog roda učinio. Daje nam svoj primjer da i mi budemo pravi ljudi od praha zemaljskog i nadahnuti Duhom Svetim.

PRIMJER SAM VAM DAO

Na koncu ostaje Isusova zapovijed da i mi činimo tako jedni drugima. Da i mi jedni drugima peremo noge. Ne upirući prstom u grijeh druge, ne tjerajući našu braću i sestre da se srame pred nama, ne smatrajući druge lošijima i gorima od sebe otvorit ćemo mogućnost da naša braća i sestre koja se osjećaju odbačenima i prezrenima zamoče noge u labor milosrđa i praštanja u kojem smo pripremili kupku za njihove umorne i natečene noge. To je upravo ono čime nasljedujemo Isusa. To je ono što ostaje zauvijek naša kršćanska zadaća. Opraštati grijeh jedni drugima, ne osuđivati, nego pomagati u nevoljama i liječiti žuljeve stečene na putovanju stazama svijeta.

Zašto Bog šuti?!

Vjerujem da se svakom čovjeku, a napose vjerniku, bar u nekom trenutku života činilo da Bog šuti. Naišao sam ovih dana na jedan tekst iz komada „Vrag i dragi Bog” J. P. Sartrea. U tom komadu komandant Goetz govori nepomičnom Kristu u crkvi, kamo su u općoj nevolji prenijeli Katarinu: „Slušaš li me, gluhi Bože?” Žena umire, a Bog ništa za nju ne čini... a svećeniku Henriku govori: „Henriče, otkrit ću ti jednu silnu šalu: Bog ne postoji... Zbogom čudovište, zbogom svetci! Zbogom oholosti... Postoje samo ljudi!” Do toga zaključka komandant Goetz došao je eksperimentalno: „On je neprestano i svjesno činio zlo. Bog ga nije kaznio, nego šutio. Goetz je počeo činiti dobro. Bog nije dolazio. Što god radio uvijek ista šutnja, nikakve reakcije...” (Ivan Kozelj, *Pred tajnom zla i patnje*).

Mnogi imaju slično iskustvo. Kao svećenik, čuo sam često slične tvrdnje: cijeli život idem u crkvu, molim se Bogu, trudio sam se živjeti po Božjim zapovijedima a stalno neka nevolja... Što sam Bogu skrivio? A Bog šuti i ne odgovara... No nije činio i ne čini uvijek tako.

Na treću korizmu nedjelju ove godine čitali smo odlomak iz Knjige Izlaska: *Vidio sam, vidio nevolju naroda svoga u Egiptu i čuo mu tužbu na tlačitelje njegove. Znale su mi muke njegove pa siđoh izbaviti ga iz šaka egipatskih i odvesti ga iz te zemlje u zemlju dobru i prostranu – zemlju kojom teče mlijeko i med... I sad hajde! Šaljem te u Egipt!...* (usp. Izl 3,1-15). Potaknut tom Božjom riječju, rekao sam Gospodinu da je to bila Njegova divna intervencija za spas jednog napaćenog naroda. No i pitao sam Ga, u konteksti rata u Ukrajini: kako to da sad ne interveniraš, premda sve vidiš i znaš? Zar su ti draga razaranja gradova, krvoproliće, toliki mrtvi i ranjeni, rijeke izbjeglica... Išao sam i dalje: zar te ne pogađa smrt dvadeset milijuna onih koji godišnje umiru od gladi, a među njima su i brojna djeca? Zašto šutiš, premda znaš da pedeset milijuna nerođenih beba umire strašnom smrću zahvatom koji se stručno zove „umjetni” (veštački) prekid trudnoće? Znam da mnoge muče ti i slični problemi.

Odgovor koji sam čuo u dubini svoga bića mogao bih sažeti u sljedeći Božji odgovor: „Zašto tražiš krivca u meni? Ima li nešto što još nisam učinio da bi ljudi bili sretni ovdje na zemlji i da bi mogli sebi na zemlji osigurati vječnu sreću u nebu? Ima li?! Sve što sam stvorio, stvorio sam za čovjeka, a njega sam stvorio

na svoju sliku i priliku. Obdario ga razumom i divnim sposobnostima i učinio ga svojim suradnikom i dao mu ‘zapovijed’, moć da raspolaže svime što je stvoreno i da se pobrine za razvoj i napredak zemlje. Dao sam moć da u suradnji sa mnom daruje novi život, da ‘stvora’ nove ljude... I što je učinio čovjek, moj miljenik? Učinio je mnogo toga lijepoga i dobrog, a istovremeno i mnogo toga lošega pa i ono što se zove grijehom. Ni onda ga nisam odbacio. Sklapao sam s njim saveze i na koncu sam mu dao svoga Sina. Zar se ne sjećaš riječi evanđelja: *Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga sina jedinca, a nijedan koji*

vjeruje u Njega ne propadne, nego da ima život vječni (Iv 3,16). Ili one druge riječi koja svjedoči da me je Pavao dobro razumio: Ta On ni svojega Sina nije poštedio, nego Ga je za sve nas predao! Kako nam onda s Njime neće sve darovati? Tko će optužiti izabranike Božje? Bog opravdava! Tko će osuditi? Krist Isus umrije, štoviše i uskrsnu,

On je i zdesna Bogu – On se baš zauzima za nas! (Rim 8,32-34)”.

Dakle, sve je jasno. Shvatio sam! Bog je sve učinio i sve hoće učiniti za nas, ali mi nećemo. „Faktor čovjek” uzrok je svega zla u svijetu, a ne „Faktor Bog”. I rješenje je vrlo jednostavno. Kada bismo mi ljudi, ali baš svi, prihvatili i živjeli samo jednu njegovu zapovijed, zapovijed ljubavi, sve bi bilo drugačije. Zamislite situaciju da svi ljudi ljube jedni druge kao što nas je Isus ljubio? To znači da budu spremni dati život jedni za druge. A upravo to nam je zapovjedio Isus, to nam je predložio kao rješenje za prestanak svih ratova, svih nepravdi, gladi u svijetu, abortusa, svih nevolja... Samo to: *Zapovijed vam novu dajem: ljubite jedni druge; kao što sam ja ljubio vas tako i vi ljubite jedni druge. Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge (Iv 13,34-35).* I nemojmo reći da je to iluzija, da je to nemoguće. I nemojmo čekati da to „svi” ili oni „drugi” počnu činiti. Krenimo od sebe. Upravo to Isus od nas očekuje kad nas poziva: *Obratite se i vjerujte evanđelju! (Mk 1,15)* A Otac Njegov često nam poručuje: *Slušajte ga! (Mk 9,7; Mt 17,5).* Slično i Njegova majka Marija: *Što god vam rekne, učinite! (Iv 2,5).*

Počnimo danas. Završnica korizme savršena je prilika za to pa već ovaj Uskrs možemo iskusiti da se mnogo toga promijenilo! Naš Bog je ljubav. On je dobar, milosrdan, nježan! I ono najvažnije: On je svemoguć. S Bogom, s Isusom čuda su moguća!

Ogovor

Velečasni, kako se izboriti s ogovaranjem na vlastiti račun, ali i kako izbjeći da sami ne ogovaramo? To me pitanje muči te molim vaš odgovor. Hvala! V. S.

Poštovani čitatelju, Isus postavlja pitanje: „Što gledaš trun u oku brata svojega, a brvna ne vidiš u oku svom?” U tom pitanju leži odgovor na problem ogovaranja i kako se u životu postaviti u odnosu na tu drevnu problematiku ogovaranja.

KADA GOVORIŠ IZA LEĐA, U ZAKUTKU ZEMLJE, U TAMNIM ODAJAMA

Bog je čovjeka stvorio na svoju sliku i priliku. Likom tijela i likom duše Bogu sličimo. Ako Njemu sličimo, onda smo u svemu, osim u grijehu Njemu slični. Tu sličnost prepoznajemo u otvorenosti. Bog se tako objavljuje ljudima, riječima, djelima, a u konačnici u Sinu. Bog izlazi u susret. No Bog i čeka strpljivo, poput priče o „Milosrdnom ocu”. Bog vodi dijalog s čovjekom. On je sam u odnosu i sam čini odnos. Od malih nogu nekom nevidljivom sponom vežu majku s djetetom, ljude ljubavju, biljke i životinje osjećajima. Svi smo nekako povezani, u odnosu. Ono što je bitan trenutak jest kako je Bog, sam Krist onaj koji nas zove imenom i koji nas gleda u lice. Drugim riječima, On nas vodi, ali On nam izlazi u susret. Okrenut je prema nama. Jedina skrovitost naše intime s Bogom je molitva. I Krist preporučuje takvu molitvu iza zatvorenih vrata u skrovitosti. Sve ostalo izlazi na javu.

S druge strane, zlo radi iza leđa. Zlo se ima potrebu kriti, jer ružnoća Njegove osobnosti i grozota Njegovih nauma i djela je strašna. Kada bi se kao takav ukazao ljudima, nitko mu ne bi prišao. Zato zlo navlači na sebe razne maske, a ponajviše masku zabrinutosti i umjetne ljubaznosti. Iza tih maski krije se praznina i duhovna grozota pustoši koju tu čovjek nadomješta pakošću i zlim djelima, tj. ukazivanjem trnja u očima drugih. Takva osoba nema riječi hvale, samilosti i samokritike. Za takvu osobu problem je uvijek drugi. Kao što je đavlu isprva bio problem čovjek, a onda Bog.

DOBRO JE DA TI U LEĐA GLEDAJU!

Poštovani čitatelju, ne boj se dok ti iza leđa govore ili rade. Vjerojatno si barem korak ispred njih! No nemojmo se nametati u koracima, nego u našoj blizini Isusovim leđima, u konačnici gledanjem Boga jednom u vječnosti. Ne dozvolimo da mi diktiramo tempo kretanja, nego hvatajmo korak s Kristom. Takav korak ostaje misterij zlu koje iz svoje oholosti ne može shvatiti kako posrnuli čovjek upadom u njegovu zamku ipak njega prestiže i dolazi k Bogu. To se zove milosrđe, taj veliki dar ljubavi Božje ljudima. Zato se nemojmo opterećivati što o nama govore. Neka nam bude važno što Bog misli o nama. A dok o vama govore, osobito loše, neka vam to

bude prilika za samokritiku, na pro-pitivanje, radim li doista nešto dobro ili loše. Ako vidimo s Bogom kako radimo dobro djelo, onda su silna ogovaranja, neistine, laži na naš račun samo „lavež” nemoćnog zlotvora čija se nedjela otkrivaju i tope kao vosak.

ISKREN ČOVJEK VEDRA JE LICA, A ZLO MRGUD LAŽNOG OSMIJEHA

Naša blizina s Bogom zrači bitnom mirnoćom, zdravim optimizmom koji svoje uporište ne pronalazi u društvenim sustavima i idejama, nego u objavi Božjoj, danom obećanju kako će Isus opet doći, ali u slavi. Koraćanjem Njemu u susret pronalazimo sve više takav mir, onaj pravi mir koji se reflektira i na našu dušu, na naše živote, pa i na naša lica. Budimo blagi, jer takav je naš Nebeski otac. Budimo nježni jer takvo je Njegovo srce. I plaćimo! Ne skrivajmo suze. Trpimo i ne skrivajmo previše bol. Pad još ne znači poraz. Posustajanje isto. Naše nedoumice nisu poraz odluke.

Dragi čitatelju, budi čovjek za svakoga. Čak i za ogovarače. Čineći dobro svojim neprijateljima, bacamo im žar u oči. S druge strane, činjenje dobrih djela ispunjava nas osjećajima zadovoljstva koji su neusporedivi u odnosu na kratkotrajnu zadovoljštinu osвете.

DOK „PLUŽIŠ”, NE OKREĆI SE

Mi idemo za Kristom. Što smo više zagledani u Njega, sve mu više sličimo. Kaže ona narodna: „S kim si, takav si”. I to je istina za sva vremena. Zato se klonimo takvog društva, takve zajednice, takve stranke, takvog posla, a u konačnici takvih ljudi i takvih prijatelja koji su uvijek kadri vaditi trnove u očima drugih, a biti nesposobnima primijetiti balvane u svojim očima. „Zanimanjem” za druge, ali na način osuđivača i ušutkivala, odraz je vlastite praznine i nedovoljne svijesti koliko smo bogati svime onime što nam je Bog dao. Svaki čovjek ima darove i svaki čovjek je Bogu bitan. Zato je važno otkriti ljepotu koju je Bog utisnuo u nas.

Moramo razbiti nametnute kalupe i predrasude koje nam se diktiraju na svjetskoj pozornici vrijednosti, a koje nemaju veze s Božjim naumom. Zanimanjem za vlastite grijehe i slabosti izbjegavamo opasnost i ogovaranja, ali i osude drugih. Znajući da svatko ima svoj „putar” na glavi, izbjegavamo zamku da drugima „solimo pamet”. Ili kako bi Krist rekao: „Tko je prvi bez grijeha, neka baci kamen.”

Dok idemo za Kristom, ne okrećimo se, jer to je jedini ispravan pravac u kojem naizgled izgubivši sebe, a to nerijetko znači izgubiti „dobar glas” i društveni mir, pronalazimo pravu sreću i život okrenut Bogu i svakom čovjeku.

Poštovani, svoja pitanja možete poslati na e-poštu: stipic-nebojsa@gmail.com, kao i na Facebook profil Nebojša Stipić

Radost i sreća

Radost je milost, Božja stvarnost, iskustvo transcendentnoga, iskustvo Trojstva u sebi, radost je prisutno u Trojstvu i izvire iz Trojstva. Kada nas Bog ispunjava, tada postajemo sudionici Njegove radosti. Naša radost počinje utjelovljenjem Sina Božjega. Radujemo se Božjoj blizini, Njegovoj prisutnosti među nama. *Evo javljam vam Blagovijest, veliku radost za sav narod.* Radujemo se Bogu i radujemo se zbog Boga. Radujemo se što Ga susrećemo, to je radost susreta i radost zajedništva. Ivan Krstitelj na Marijin pozdrav u utrobi svoje majke zaigrao je od radosti. Radost je nešto usađeno u mentalitet kršćanina, kao jedan životni temelj. Naravno, poslije Duhova nam se otvorio jedan novi vidik na stvarnost našega postojanja. Postalo nam je jasno kako smo po Isusu postali sinovi Božji, ljubljena djeca Božja, nova stvorenja – to je radost novosti, odnosno radost spasenja. Od Duhova pa nadalje imamo milost vidjeti sve Božjim očima, iz Božje perspektive, i sebe i druge, i svijet i cijelu povijest čovječanstva. Zahvaća nas radost jer razumijemo da smo izvučeni iz vrtloga grijeha, da imamo vječno zajedništvo s Bogom, da nam se otvorio raj. Isus nam govori: *To sam vam govorio da moja radost bude u vama i da vaša radost bude potpuna.* Bog nam želi dati svoju radost, želi da se radujemo i želi da radost znamo predati i drugima oko sebe.

Često ne znamo razliku između sreće i radosti. Sretan sam kad sam egzistencijalno usidren u Bogu. Znači, sreća je duboka i stalna stvarnost u meni, u mojim temeljima, koja je zapravo neovisna o vanjskim događajima i okolnostima. Sretan mogu biti i u siromaštvu, u progonima, u bolestima. Bog je moja sreća i sve dok sam u Njemu ta sreća mi se ne može oduzeti. Čak i u mojim životnim olujama, ona ostaje stalna i nepromjenjiva. Radost je nešto drugo – ona je više ovisna o vanjskim zbivanjima. Na primjer, Isus je bio neprestano sretan jer je uvijek bio povezan sa svojim Ocem. Ali sigurno nije bio radostan dok je susretao nepravdu. Nije bio radostan ni u Getsemanskom vrtu ili dok su Ga bičevali i ubijali. Znači, sreća je duboko u nama, određuje nam kršćanski identitet. Radost doživljavamo u svojim svakodnevnica – u svojim djelovanjima i susretima. Izvori radosti mogu biti neke stvari, osobe i događaji. Mogu se radovati jednom daru,

Sreća je duboka i stalna stvarnost u meni, u mojim temeljima, koja je zapravo neovisna o vanjskim događajima i okolnostima. Radost je nešto drugo – ona je više ovisna o vanjskim zbivanjima. Sreća je duboko u nama, određuje nam kršćanski identitet. Radost doživljavamo u svojim svakodnevnica – u svojim djelovanjima i susretima.

večeri, šetnji u prirodi. Mogu se radovati dobrom društvu, završenom poslu, svome radu, knjizi, svojoj djeci ili unučadi. To su moje uobičajene i svakodnevne radosti koje su dobre i potrebne, ali su još uvijek nesavršene jer sam u njima još uvijek previše ja u središtu. Radujem se što sam ljubljen, darivan ili prihvaćen. Na te moje naravne radosti Bog može izliti svoga Duha te ih preobraziti i upotpuniti. Kršćani i te kako poznaju radosti duhovne naravi. Radujem se čineći dobro. Radujem se uspjesima drugih ljudi. Radujem se što si ti imao savršenu večer, što si se osjećao lijepo, što si sretno završio svoj posao, što si uživao u čitanju knjige. Radujem se što te mogu vidjeti i što te mogu učiniti radosnim. Vidite kako u tim radostima više nisam ja u središtu – ne radujem se više sebi nego nekom drugom. To je radost ljubavi, ona je ta potpunija radost o čemu nam Isus govori. Zato nam Isus stalno ponavlja da ljubimo da bi nam radost bila potpunija. Radost je na neki način nuspojava ljubavi, jedan dodatak. Ljubi Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svim svojim snagama – i zadobit ćeš radost života. Bit ćeš sretan, ali ćeš i svoje svakodnevnice proživljavati u radosti.

Ljubi Boga i radovat ćeš se što se On utjelovio – radost zbog Božića. Ljubi Boga i radovat ćeš se što je On uskrsnuo – radost zbog Isusova uskrsnuća. Ljubi Boga i radovat ćeš se svakoj sitnici s kojim ćeš mu moći služiti. Ako nemaš radosti u svome životu, zapitaj se ljubiš li doista. Je li tvoja ljubav uistinu nesebična i bezuvjetna. Jer sebična ljubav nije ljubav i neće ti donijeti radosti. Ljubav s uvjetima opet nije ljubav i neće ti donijeti radosti. Stavi na vagu svoju ljubav i vidjet ćeš koliko imaš radosti. I stavi na vagu svoju radost i vidjet ćeš koliko imaš ljubavi. Isus nam zapovijeda: *Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio, da moja radost bude u vama i da vaša radost bude potpuna.* Radost je dar koje se prima od Boga, koja je djelotvorna, koja me motivira, koja me „tjera” prema drugima i koja je okrenuta prema apsolutnomu.

Kriza kontakta

Riječ kontakt latinskoga je porijekla (lat. *contactus* – dodir, stanje dodirivanja, spoj) i do 19. stoljeća odnosila se osobito na vezu s nečim što je nečisto, zagađeno. Ipak je riječ (lat. *contigere*, particip – dodirivati) u prenesenom smislu značila ostvariti kontakt, tj. komunikaciju, i u tom značenju javlja se danas. Iako bi kontakt trebao aludirati na dodir dvije osobe u komunikacijskom području, a ono se uspostavlja tamo gdje se ljudi opažaju, danas često u tim područjima ne dolazi do kontakta. Točnije, ne dolazi do kvalitetnog kontakta u kojem će osoba biti prepoznata.

PRESTIMULACIJA I KONTAKT

Kako je životni ritam nametnuo tempo u kojem ljudi na dnevnoj razini obrađuju tisuće stimulusa i susreću mnogo više ljudi nego ranije, javljaju se dva fenomena: jedan je disperzija pozornosti koja nas ne usredotočuje na drugog, već je ta pozornost prilično fragmentirana, a s druge strane, životni tempo često nas upućuje na veliki broj ljudi, a time i površne kontakte na dnevnoj razini. Trend povezivanja društvenim mrežama ukazuje na veliku potrebu za prepoznavanjem i povezivanjem, ali istodobno se javlja paradoksalni strah od izlaganja uživo u odnosu. Ta vrsta povezivanja ne znači nužno i povezivanje s njima niti bolju kvalitetu odnosa. Na stotine prijatelja ne podrazumijeva uopće bliskost, nego se čak odnosi na ograničenu razinu bliskosti.

„SVAČIJI PRIJATELJ, NIČIJI PRIJATELJ”

Stara narodna izreka podsjeća nas da onaj koji ima na stotine prijatelja na kraju ostaje sam. Ipak, možemo pretpostaviti da sam ostaje onaj koji nema zadovoljavajuću razinu bliskog odnosa, onu jezgru koju čine najbliži s kojima smo u stanju ostvarivati osobito dubok kontakt. Mijenjaju se kriteriji za toleranciju na razne razine bliskosti, pa tako učestalost nećijih odnosa neke ljude umiruje, iako to ne mora uključivati stvarnu iskrenost u tim odnosima. Često se radi i o mehanizmima obrane u kojima brojnost veza prekriva mogućnosti dublje povezanosti. Slično kao što se promiskuitetna osoba svojim čestim promjenama partnera možebitno čuva od intimnosti od koje strahuje.

OGLEDAMO LI SE U DRUGOME?

Mirroring ili ogledanje koje možemo doživjeti u bliskom odnosu za neke biva zastrašujuće, jer se može vidjeti upravo ono što ta osoba želi sakriti. Tek u nekom odnosu prolazimo pravi test stvarnosti i kristaliziramo sliku o sebi. Ako to izostaje, tada nastupa neka vrsta njegovanja polustvarne, polulažne slike o sebi, dosta nejasne, koju osoba izlaže u „društvenom izlogu” kao poželjnu i prihvatljivu za druge. Na duge staze, ako izostaje stvarni dublji kontakt, to osobu može učiniti praznom, usamljenim, a onda i depresivnom, jer se gubi smisao.

KAKO DA BUDEM BLIZAK, KADA NE ZNAM?

Kako da budem blizak ili ne znam biti blizak pitanje je s kojim mnogi dođu na psihoterapiju. Žele to naučiti, smatraju da je to vještina koja se može savladati prateći neki manual o facijalnoj ekspresiji ili impostaciji glasa. Ljudi šalju poruke na dvije razine: društvenoj i psihološkoj. Na prvoj je uočljivo ono što kažemo, tj. sadržaj poruke, a ona druga, psihološka, registrira što osoba doista misli i osjeća, što se prepoznaje raznim kanalima komunikacije, često neverbalne.

NEISPUNJENJE DRUŠTVENE POTREBE

Nećija nevidljivost ili neprepoznatost u odnosu ukazuje na to da osobe koje nemaju prikladnu društvenu potporu povećavaju rizik od somatskih reakcija. Javlja se osjećaj usamljenosti, a često i praznine. Nešto slično Bernovoj metafori o „sušenju kraljevnice” uslijed nedostatka kontakta i pozornosti. U praksi je vidljivo kada nas zanima okruženje klijenta i kvaliteta kontakata koje ostvaruje. Ponekad vrlo brzo i osoba utvrdi depriviranost društvenih kontakata i društvene mreže i zato želi istražiti i otkriti razloge za to. Želi uvidjeti zašto je se distancira od drugih, zašto se sama izolira ili čega se boji? Diskonekcija jest razlog da se preispitaju i očekivanja i uvjerenja o odnosima s ljudima i uvidi se što se dobiva, a što nedostaje. Tako osoba polako uviđa obrasce po kojima stvara svoje odnose i veze i uspostavlja nove kriterije stanja u kojima ne želi više biti. To je početak promjene.

Sluga Božji Fulton John Sheen

* 8. svibnja 1895. † 9. prosinca 1979.

Fulton Sheen rođen je 8. svibnja 1895. godine, a umro s 84 godine 9. prosinca 1979. godine. Godine 1919. zaređen je za svećenika. Studirao je u Americi, Parizu, Rimu i Louvainu. Godine 1951. postao je pomoćni biskup u New Yorku. Napisao je sedamdesetak knjiga. Bio je sveučilišni predavač teologije i filozofije i vrstan propovjednik. Kada je imao zakazanu propovijed u katedrali svetog Patrika u New Yorku, 6.000 ljudi redovito je bilo u crkvi. Na Uskrs 1941. slušalo ga je 7.500 vjernika u katedrali, a 800 je bilo na ulici. Pri kraju života u jednoj propovijedi rekao je: „Pokaži mi ruke. Imaju li ožiljke od davanja? Pokaži mi stopala. Jesu li izmorena služenjem? Pokaži mi srce. Jesi li ostavio mjesta za božansku ljubav?”

Na glasu je bila TV emisija „Život je vrijedan življenja” koju je počeo snimati 1952. godine. Jedan je novinar rekao: „Niti jedan katolički biskup nije bljesnuo takvom snagom na svijetu kao Sheen”. Početkom 1955. njegove je programe gledalo 5,5 milijuna tjedno. Nadbiskupa Sheena zvali su „najvećim blagovjesnikom u povijesti Katoličke Crkve u Sjedinjenim Američkim Državama. Osobnu je pozornost obilno posvetio bogatima i siromašnima”.

Sheen je također imao strast za pomaganjem siromašnih u svijetu. Kao nacionalni direktor Društva za širenje vjere (1950. – 1966.) podigao je više novca za siromašne od bilo koje druge američke katoličke organizacije, a svojim naporom i Božjom milošću iznos je donacija prelazio preko 10 milijuna dolara. Prije svoje smrti izjavio je: „Moja je najveća ljubav uvijek bila misijsko poslanje Crkve”. Sheen je u govorima naglašavao rasnu jednakost i bratstvo, a oštro se protivio antisemitizmu. Borio se protiv nejednakosti, neosjetljivosti, mržnje, kriminala i korupcije. Bio je protiv rata u Vijetnamu. Živio je strogim molitvenim i asketskim životom, pa je uvijek zračio mirom i radošću.

ZAŠTO SE BOJIMO SMRTI?

„Glavni razlog zašto se bojimo smrti je – zato što se nikad za to nismo pripremali”. Svi mi želimo vječnost. Nema ograničenja za želje duše, za istinu koju možeš znati, za život koji možeš živjeti, za ljubav koju možeš uživati. Mi možemo učiniti da tijelo služi duši ili možemo učiniti da duša služi tijelu. Taj izbor čini život ozbiljnim. Naš Gospodin Isus to je postavio ovako: „Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, ali ne mogu ubiti dušu. Bojte se onog koji može uništiti oboje i baciti i dušu i tijelo u pakao”. Na drugom mjestu kaže: „Što koristi čovjeku ako cijeli svijet zadobije, a dušu svoju izgubi”;

što može čovjek dati u zamjenu za svoju dušu? Doći će vrijeme kad će kušnja biti gotova. Primijetio sam da je moderne ljude teško uvjeriti u nešto što ne žele čuti. Ne želimo čuti da će ovaj život završiti.

VJERUJEMO LI U USKRSNUĆE?

Gospodin nam je ostavio euharistiju. On želi da naše tijelo bude sjedinjeno s Njegovim Tijelom i krvlju: „Onaj koji jede moje Tijelo i pije moju krv ima život vječni i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan”. Uskrsnuće našeg Gospodina zalog je našeg uskrsnuća. Kada smrt dođe, nema lijeka za loš život. Ali prije nego dođe – postoji lijek. Umiranje sebi, a to znači skidati sa sebe starog Adama. Kad živimo na način da se mrtvimo već sada, onda smrt nikada ne može doći kao lopov i iznenaditi nas.

PRIJE NAŠEG USKRSNUĆA – SUD

Poslije smrti – dolazi sud. Kada se rodbina i prijatelji okupe oko mrtve osobe, često pitam: Koliko je dugo živio? A anđeli će pitati – koliko ih je poveo sa sobom. Jedina stvar koju možemo ponijeti sa sobom jesu – naše zasluge. Kada umremo, postoji sud i on je dvostruk. Postoji pojedinačni sud, a kasnije je opći sud. Prvi: Ti si osoba i zato si odgovoran za osobne čine. Tvoja djela te slijede. Postoji i opći sud, jer si živio u društvenu uređenju i kao dio mističnog Tijela Kristova. Zato moraš biti suđen – sa svim ljudima. Kod tog općeg suda mi uzimamo sa sobom svoje tijelo, tijelo koje će uskrsnuti. Kad smo jednom odijeljeni od tijela, postoji težnja za tim tijelom. Duša je ostavila svoj otisak na tijelu. Duša ne ostavlja tijelo zauvijek. Duša ne postaje anđeo, već ostaje ljudska duša. U sebi ima sva iskustva, sve misli, sa svoja djela. U trenutku uskrsnuća, imat ćemo tijelo koje odgovara stanju duše. Tijelo će biti proslavljeno, ako je duša spašena ili će biti jadno, ako je duša izgubljena. Naše spasenje nije samo duša nego osobnost... Glavni razlog zašto se bojimo smrti je – zato što se nikad za to nismo pripremali. Smrt je lijepa stvar za onog koji umre – prije nego što umre. Konkretno, onom koji umire svakodnevno napastima ovoga svijeta, tijela i đavla.

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Liturgijska vremena u duhovnosti sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića, karmelićanina (10)

I dok su blagovali, uze Isus kruh, izreče blagoslov pa razlomi, dade svojim učenicima i reče: „Uzmite i jedite! Ovo je tijelo moje!” I uze čašu, zahvali i dade im govoreći: „Pijte iz nje svi! Ovo je krv moja, krv Saveza koja se za mnoge proljeva na otpuštenje grijeha.” (Mt 26,26-29)

Svetkovinom Tijelova slavimo Boga koji se daruje kao hrana našoj gladi na zemaljskom putu prema vječnosti. Slavimo Božji zahvat ljubavi koja je postala sadašnjost povijesti Crkve. Otac Gerard častio je euharistiju kao spomen-čin koji ga preobražava i potiče na intimni odnos s Isusom i ljubav prema bližnjima. Bio je uvjeren da Isusovim Tijelom susreće druge i spoznaje sebe, prinosi se i daruje drugima. Tijelo i Krv Isusova je za o. Gerarda sredstvo očitovanja ljubavi koja je vječna. Slaveći sv. misu i klanjajući se pred Presvetim došao je do spoznaje da Isusu nije mjesto samo u svetohraništu nego u njegovu srcu i u dušama svakog kršćanina, kao hrana našoj svetosti i da on i svaki kršćanin bude istinsko svetohranište. Vjerovao je da je Krist stvarno prisutan u prilikama kruha i vina i da tu prisutnost trebamo očitovati u svim našim životnim prilikama. Euharistija je o. Gerardu davala mogućnost da uvidi kako je Isus među nama da bi se dao drugima, a posebno onima u konkretnim nevoljama i traženjima. To se može iščitati iz njegovih zapisa o euharistiji.

TIJELOVO: „Vjera nas uči da je Isus pravi Bog postao čovjekom, za našu hranu ostavio nam je Oltarski sakrament. Isus je istinito i bitno prisutan u Oltarskom sakramentu. Isus izvor života je među nama. Isus, koji govori da tko blaguje Njegovo tijelo imat će život vječni. Tvrdo vjerujemo da je Isus zaista pravi Bog, svemogući Bog i kao takav, Bog je prisutan u Oltarskom sakramentu. Pohodite Isusa u Presvetom oltarskom sakramentu. On će vas utješiti, on će vam dati sve što vam je potrebno za sada i na sve vijeke” (propovijed 1940). „U Svetohraništu je Sunce moje duše. Bogataševo blago je u njegovu džepu, a moje u Svetohraništu. Ako je tako, onda tamo mora biti i moje srce” (Biser mišljenja, 004390). „Euharistijski Isus je

Sunce koje rasvjetljuje tamu. On je slast koja zaslađuje svaku gorčinu, toplina koja grije hladna srca, jakost svake milosti” (Razgovor s Isusom, 004030). „Sve uživamo kada euharistiju štujemo, imamo jelo, imamo odijelo, imamo lijek, imamo obranu i glazbu i odlično društvo, bez umora i bez prestanka” (Isto, 004034). „Sveta euharistija moja je čitanka. Tko iz te knjige čita, kao iz dječje čitanke, uči biti skroman, ponizan, a jednako tako pokazuje se kao ljubitelj Isusov. Kada drugima govori, čita iz te čitanke, to jest iz euharistije” (Isto, 004036). „Ni bičem se ne mogu otjerati od sakramenta oltara” (Theologia pastoralis, 002944). „U Euharistiji je duša puna ljubavi i zato ne može ni drugo željeti, jer ljubav mu je na jeziku, ljubav mu je u srcu, što se pokazuje i na njegovu licu, na sve strane prosipa slast i miris” (Razgovori s Isusom i Majkom, 004095).

„Kada ne mogu ništa, obratit ću se Sakramentu oltara i reći ću: Vjerujem da si tu i to ću opetovati. Ako pak to kažem pred Oltarskim sakramentom, dodat ću: ostajem tu dok ne ispuniš moju želju usklađenu s Tvojom željom. Tako će nestati glad, zima i svaka potreba” (Theologia pastoralis, 003068). Euharistijski Isus želi: dajem ti da daješ. Dajmo, dakle, sve, barem dobru volju, ponizno lice, rabeći kulturni rječnik u ophođenju i pružiti mu svoje služenje i služiti bližnjemu” (Ljetopis somborskog samostana, 30. siječnja 1926.). „Euharistija je peć onome tko zebe, golom odijelo, bolesnome lijek, gladnome hrana, progonjenom obrana, svakom zemaljski raj. Ali to se događa u duši koja čini sebičnosti kraj” (Biser mišljenja, 004221). „Isuse, Ti si kruh za sav svijet, ali i med, ja želim biti vrijedna pčela, da raznosim taj gotov med. To si mi mišljenje dao Ti kada sam 20. listopada 1928. klečao pred Tobom” (Razgovor s Isusom, 003873). „Isuse i Majko! Želim biti tvornica šećera, da živeti po drugom volji (tj. po volji Božjoj), svi nađu u meni šećera. Ti si obećao svojim vjernicima da će u Tvoje ime paklene duhove istjerivati, i ako smrtno popiju, neće im škoditi i bolesne će liječiti” (razgovor s Isusom i Majkom, 004142). „Abraham je prvi bio spreman žrtvovati svoga sina, a ja neka sam pripravan žrtvovati svoju strast i volju” (Biser misli, 004352).

(nastavlja se)

Obiteljska vizija

Kada govorimo o disciplini, jedno od najznačajnijih pitanja za svaku katoličku obitelj glasi kako pronaći odgojni sustav koji će biti djelotvoran i čvrst, a istovremeno omogućiti blizak odnos roditelja i djece? Odgovor na to pitanje i njegovo ostvarenje u praksi ima dalekosežne posljedice – od trenutnog odnosa među članovima obitelji pa sve do budućih veza koje će dijete kad odraste stvarati. Već im sada možemo pomoći naučiti razgovarati i rješavati sukobe s poštovanjem i ljubavlju.

Dok tražimo dobru metodu discipliniranja koja će nam u obitelji pomoći iskusiti poštovanje, osjećaj za pravdu, otvorenost, velikodušnost u služenju, kao

teško, ali donosi više dugoročnih plodova. Kazna je poput soli u receptu za kolač. Može u nekim slučajevima doprinijeti discipliniranju, ali ne smije biti sastojak koji prevladava.

Također, discipliniranje ne znači samo zabranjivanje lošeg ponašanja. Roditelji koji tako doživljavaju odgoj često završe tako da mnogo manje vremena provode u poučavanju djece o vrlinama i prikladnom ponašanju, a više se usredotoče na izmišljanje kreativnih kazni da bi djeca popravila ponašanje. Izbjegavanje kažnjavanja ne treba miješati s popustljivim odgojem. Umjesto da samo očekujemo (i dočekamo) loše ponašanje kod

djece i onda ga pokušavamo ispravljati, možda možemo promijeniti način razmišljanja i djelovanja. To su neki od takvih stavova i načina postupanja: usredotočiti se na viziju obitelji, djelovati proaktivno umjesto retroaktivno, njegovati odnos umjesto korištenja manipulacije, oponašati Isusa kada dajemo zapovijedi, pronalaziti načine kako djeci osnažiti volju, a ne slomiti njihovo srce, koristiti se metodama koje pospješuju samokontrolu i sl.

Pogledajmo sada kako bi se obitelj mogla više usredotočiti na svoju viziju i kako ona pomaže djeci i roditeljima u svakodnevnim postupcima i odlukama.

Za uspješno discipliniranje potrebno je imati viziju – jasan plan koje to vrline želimo

poučiti svoju djecu. Koja je vizija naše obitelji? Kako želimo postupati prema drugima? Možda je dobra ideja da obitelj zajedno definira svoju viziju s konkretnim odlukama i nastojanjima. Često nam kreposti poput ljubavi, odgovornosti, blagosti, strpljivosti ostaju samo apstraktni pridjevi. Crkva nas uči kako je obitelj škola za učenje kreposti gdje djeca uče ne samo izbjegavati zlo nego, još važnije, činiti dobro. Nažalost, plodovi Duha Svetog za nas često ostanu samo popis koji naučimo napamet pred krizmu. Značenje npr. pobožnosti ili radosti nikad nismo doista razumjeli i prepoznali kako ih oživjeti u konkretnim djelima. Svakodnevnim situacijama možemo se koristiti da bismo i sebe i djecu

i sve druge vrijednosti kojima prepoznavamo da živimo kao dar drugima, važno je razlikovati discipliniranje od pukog kažnjavanja. Riječ disciplina dolazi od latinske riječi *discipulus* što znači učenik. To nam sugerira da taj proces zahtijeva odnos učenika i učitelja. Kazna se u tom procesu ponekad koristi kao alat, ali mnogi katolički odgojitelji naglašavali su kako u kažnjavanju treba biti osobito oprezan. Sv. Ivan don Bosco pisao je da se kaznu treba koristiti tek kao posljednju mogućnost. Uvijek je naglašavao da kazna nikad ne smije biti ponižavajuća za dijete, a osobito je zabranjivao tjelesno kažnjavanje koje je u njegovo vrijeme bilo uobičajeno. Odlučiti se za strpljenje i blagost često je

podsjećali kako birati postupke i riječi koje odražavaju neku od vrlina koju želimo njegovati u obitelji. Kada se npr. djeca posvađaju oko igračke, umjesto da se postavimo u ulogu sudca, možemo ih pitati kako bismo sada mogli vježbati darežljivost ili ljubaznost. U različitim prigodama možemo već maloj djeci dati primjer koji odražava neku vrlinu i igranjem uloga ponoviti situaciju u kojoj će moći odgovoriti na prikladan način.

Kada s djecom razgovaramo o tim pojmovima i pokazujemo im što to konkretno znači za svakog člana obitelji, vremenom djeca razvijaju sposobnost samokontrole – biraju činiti dobro, ne zbog straha od kazne nego zbog volje za činjenjem dobra. I djeca i roditelji na tom putu nailaze na mnoge prepreke, ali spoznaju da je vrijedno da se svatko trudi činiti dobro za druge, najvrjednija je lekcija koje dijete može ponijeti iz obitelji.

Cjelokupni život obitelji možemo promatrati kako duhovnu vježbu koja u većini slučajeva neće uopće izgledati pobožno. Smisao molitve je da nas približava Bogu i ona nam je doista u tome potrebna. No ostatak života također treba biti usmjeren istom cilju. Naša nas obitelj u tome ne ometa, nego nam pomaže, iako toga možda nismo svjesni. Kada se usmjerimo na to da gledamo sve događaje i odnose u obitelji u prizmi življenja kreposti, prepoznamo da svaki dan imamo mnoštvo prilika odlučiti se za dobro, boriti se protiv slabosti. Tada postajemo svjesni da je naš supružnik i naša djeca, cijela obitelj, nama darovana da nas učini osobama kakvima Bog želi da budemo – strpljivijima, velikodušnijima, radosnijima, spremnima na žrtvu i odricanje... Kada tako gledamo na svoju obitelj, umjesto da nas svi živciraju i u svima vidimo stotinu mana koje nam otežavaju zajednički život, suočavamo se s istinom da sve to može biti prilika za svoju preobrazbu, klesanje svojeg srca i vježbanje u krepostima koje nam teže idu. To je jedna od tajni uspješnog braka: vjerovati da uz supružnika imamo veću šansu doći u nebo nego bez njega. Isto vrijedi i za cijelu obitelj.

U obitelji ponašanje svakog člana utječe na ponašanje ostalih. Često to vidimo kako izgleda u lošem smislu: djeca se svađaju, roditelji viču i krug se nastavlja u nedogled. Bilo bi ljepše kada bismo se sjetili da tu zakonitost iskoristimo za pozitivan utjecaj. Za to je potrebno da obitelj bude tim. Jasno je da takav pogled zahtijeva i od roditelja da se neprestano suočavaju sa svojim slabostima kao što to traže od svoje djece. Ne

treba se bojati da će to narušiti njihov autoritet, već suprotno: i djeci će podići poštovanje prema roditeljima za koje vide kako rade na sebi za dobro obitelji.

Za kraj donosimo nekoliko pitanja o kojima možemo razgovarati u obitelji da bismo prepoznali što bi bila Božja volja za našu obitelj i kako možemo jedni druge poticati da rastemo u kršćanskim krepostima. Te razgovore možemo prilagoditi svojoj obitelji, uzrastu djece i posebnim okolnostima. Možemo upotrijebiti nekoliko obiteljskih sastanaka, izleta ili druženja u kojima ćemo definirati viziju svoje obitelji.

Porazgovarajte o tome koje smo kreposti svi primili na krštenju i što one znače: vjera, nada, ljubav. Na primjerima bliskim djeci, objasnite što su „stožerne

kreposti”: razboritost, pravednost, jakost, umjerenost... Kako kao kršćanska obitelj možemo njegovati dvanaest plodova Duha Svetoga: ljubav, radost, mir, strpljivost, velikodušnost, uslužnost, dobrotu, krotkost, vjernost, blagost, suzdržljivost, čistoću?

1. Koje još vrline želimo njegovati u svojoj obitelji? Otvorenost... gostoljubivost... poštovanje... podršku... pobožnost...?

2. Koje nam od tih vrlina idu dobro? Potaknite jedni druge da svatko da primjer kada prepozna neku od vrlina u obitelji.

3. Koje nam od tih vrlina nisu jasne što točno znače? Trebamo li o nekoj nešto više naučiti?

4. Koju bi vrlinu u našoj obitelji trebalo više uvježbati?

5. Da bismo te vrline uvježbali u svojoj obitelji, što bismo trebali drugačije raditi?

6. Kako ćemo jedni druge poticati nadilaziti svoje slabosti?

7. Kako ćemo svakoga u obitelji s poštovanjem podsjetiti na to kada se vratimo starom načinu ponašanja?

Prema knjizi Gregora i Lise Popcak *Parenting with grace*

Uskrsnuće

Svaki Uskrs za nas znači novi život, nešto novo i lijepo. Uskrs je za nas najveći kršćanski blagdan. Isus je svojom mukom pomirio cijeli svijet s Bogom. Predao je Svoj život za nas viseći na drvu križa. Dao nam je novu nadu za budućnost. Bez Njega ne možemo ništa, a s Njim možemo sve. Naši životi temelje se na uskrsnuću. Cijeli ljudski rod izdržao je pod teretom križa. Uskrsnuće trebamo slaviti svaki dan, spominjanje Isusove muke ne treba biti samo u korizmi, na Uskrs ili u vazmenom vremenu, nego se svaki dan trebamo podsjetiti na to da smo spašeni Isusovom krvlju. Žrtvovani jaganjac otkupnina je za nas, grešne ljude.

Možda nas baš ovaj Uskrs potakne na nešto novo, nešto bolje, na bolji vjernički život, bolji odnos s drugima, bolje srce za druge. Uskrsnuće nas može potaknuti biti hrabrima i odvažiti se pred novim izazovima. Možda je baš sada vrijeme za promjene. Možda je vrijeme da ove stranice dobiju novog urednika ili urednicu. Samo se treba odvažiti, baš kao što je Isus učinio. Dragi mladi,

odvažite se na nove izazove. Postanite suradnici i urednici ovih stranica. Neka Uskrs donese osvježanje za mlade. Budite hrabri i ne strahujte, Isus je pobijedio svijet! Sretan i blagoslovljen Uskrs!

Larisa

Samo ljubav nikad neće prestati

Gledajte koliku nam je ljubav darovao Gospodin! Darovao je sebe, svoj život za nas, za oprost naših grijeha. Pred sucem su ga krivo optuživali, a On je šutio. I drage volje je na sebe primio osudu.

Iz ljubavi prema nama, na svoja je ramena primio teški križ. Težina križa, težina je naših grijeha koje On s ljubavlju nosi, podnosi.

Padao je – jednom, dvaput, triput... Naše pogreške svladavale su Ga, ali ne savladale. Njegova ljubav je ljubav koja strpljivo podnosi sve. Podnosim li i ja strpljivo nepravdu koja je oko mene? Osobe koje mi ne gode, situacije koje su mi teške?

A tu je i ljubav majke – Njegove i naše. Gospa je uvijek tu da nam pruži ruku, smiri nas i ublaži bol u našim životnim poteškoćama. Njen zagrljaj, zagrljaj je

majke koja prima svoje dijete na grudi. U dobru i zlu, radosti i žalosti, boli i tuzi...

Životne poteškoće često nam zamagljuje vid i toliko nas pritišću da dobre osobe pored nas i ne primjećujemo. A uvijek se nađe poneki Šimun Cirenac da nam pruži ruku, pomoć, ljubav. Poneka Veronika koja vidi našu ljepotu i iza krvavih rana koje nas slamaju. I čisti te rane svojom ljubavlju.

Ljubav ogoljuje. Ona nas čisti, pokazuje ljepotu naše duše. Daje se cijela za druge osobe. Biva izmučena trudom i naporom dobrih dijela. Isus na koncu svog života nije imao ništa. Njegovo tijelo su ogolili. Ali Njegova ljubav bila je dovoljna za spas cijelog svijeta. Ljubavi nikad dosta je, ljubav nikad ne prestaje!

Jelena Pinter

Prijetnja zvana aktivizam

Pokaži mi svoju vjeru bez djela, a ja ću tebi djelima pokazati svoju vjeru. Jak, 2, 18

U nekim kršćanskim crkvama postoji vjerovanje „sola fide”, što znači da samo vjera spašava. Naime, taj krivi nauk pokušava reći da je dovoljno vjerovati i po Božjoj ćemo se milosti spasiti. Uzalud je sav naš trud i ne možemo trudom zaslužiti nebo jer

Iako je korizma prošla, ne znači da je vrijeme za ozbiljne duhovne poteze prošlo. Valjalo bi napraviti presjek. Što je u toj korizmi od naših odluka bilo dobro? Što nam je pomoglo? Što nam je možda unijelo nemir? Vrijedi se zapitati: zbog čega činim sve što činim? Je

SOLA FIDE

nebo samo Bog daje. No djela su plod naše vjere. Nisu djela sve naše vjerovanje, nego izraz našeg vjerovanja.

Ono, međutim, što je velika opasnost nas katolika je da djelima pokušavamo dobiti vjeru. Kao mala zajednica ovdje, možda smo tim više u opasnosti jer se razdijelimo na brojna duhovna i društvena događanja u svojoj biskupiji i svojem gradu. Također je i boljka našeg društva da sebi neprestano okupiramo misli nečim. Postoji veliko zagađenje bukom u našim životima. Zaista, djelima pokazujemo svoju vjeru i ako je vjera živa u nama, to se mora prelići i na naše bližnje i želimo to što osjećamo pokazati svojim djelima. Problem je kad želimo svoj nedostatak vjere nadomjestiti djelima, a nutrina je šuplja. Simptomatično je to koliko smo premoreni, na koliko stvari idemo i nismo se spremni odreći ničega što nam toliko okupira dan i tjedan. Ono što bi nekad najbolje hranilo našu vjeru, dušu, pa i tijelo bilo bi malo tišine i mira. Možda bi razmišljanje o odricanju u nekoj budućoj korizmi trebalo biti usmjereno na aktivnosti koje nas zatrpavaju i donijeti odluku da ćemo se odreći tih čimbenika koji nam donose nemir. Ne moramo se ni u potpunosti odreći toga, često su aktivnosti koje biramo dobre, ali se njima predoziramo.

li nešto od toga možda pokušaj da nadomjestim neke svoje nedostatke? Jesu li brojne pobožnosti i aktivnosti pokušaj da u svojim i tuđim očima izgledam bolje? Da se osjećam bolje?

Naravno, to nije poziv na nedjelovanje. U današnjem svijetu kad se lako gubi autentičnost, važno je zaustaviti se na tren i propitati svoje postupke. Prosijati ih kroz sito. Ako su naše motivacije dobre i izlaze iz dubine naše duše kao odraz naše ljubavi i vjere, ako nam naša djela, bez obzira na poteškoće donose mir i radost onda smo na dobrom putu. Međutim, ako su naša djela zakrpa naše praznine, ako su motivirana društvom, imidžom, popunjavanjem vremena jer se bojimo tišine, sebe i Božjeg glasa u tišini, onda trebamo stati i razmisliti. Ne moraju to biti neki oštri rezovi, ali samo preispitivanje svojih motivacija pomoći će nam i da naša vjera bude zdrava i jaka i da naša djela izviru iz vjere jer *Što koristi, braćo moja, ako tko rekne da ima vjeru, a djela nema? Može li ga vjera spasiti? Ako su koji brat ili sestra goli i bez hrane svagdanje pa im tkogod od vas rekne: „Hajdete u miru, grijte se i sitite”, a ne dadnete im što je potrebno za tijelo, koja korist? Tako i vjera: ako nema djela, mrtva je u sebi* (Jak 2 15-17).

Sinoda 2021 – 2023: Za sinodalnu crkvu

Sinoda – što očekivati?

Sinoda *Za sinodalnu Crkvu: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje* pomalo nas je iznenadila. Crkvena hijerarhija pomalo ne zna što činiti, kako je provesti, vjernici ne znaju što se sad ima njih nešto pitati i što sve to znači...

Stvarnost Sinode jedne rubne mjesne Crkve, s mnogo svojih vlastitosti, na međi crkvenog Zapada i Istoka, otvara nam mnoga pitanja, na koja možda sada nemamo mnogo odgovora. No ipak o Sinodi moramo promišljati i vidjeti kako je možemo pretočiti u tu svoju življenu stvarnost svoje mjesne Crkve.

Sinodski proces nije više samo skupština biskupa već hod na koji su pozvani svi vjernici i na kojemu svaka mjesna crkva ima bitnu ulogu. Ova Sinoda mogla bi imati ulogu boljem upoznavanju klera i laika, hijerarhije i vjernika, odnosno boljem suživotu, ili bolje rečeno življenju svojih uloga u mjesnoj i općoj Crkvi. Sinoda želi pružiti priliku svemu Božjemu narodu, izazvati pokretanje pozitivnih promjena i održavati zajednički rast. Sinodalni dokumenti kažu: osluškivanje je metoda, razlučivanje je cilj, sudjelovanje je put. Ne očekuje nikakve odgovore, već promicanje prakse zajedničkog odlučivanja i građenja zemaljske Crkve.

Tko sve treba sudjelovati u sinodalnom procesu? Dakako, crkvena hijerarhija (biskupi, svećenici). Ali sada su neizbježno potrebni i vjernici laici. Sinodski dokumenti i razni biskupijski upitnici dijele ih na tri skupine.

Prvi su aktivni vjernici. Aktivnim bi vjernicima pripadali oni koji već na mnogo načina sudjeluju u izgradnji crkvenog života. To su članovi naših pastoralnih vijeća, odskora i članovi naših ekonomskih vijeća, razne molitvene zajednice i vjerničke udruge, aktivne skupine mladih, pripravnici za primanje sakramenata. Oni koji svakodnevno i svake nedjelje daju svoj obol crkvenom rastu.

Drugu skupinu obično se naziva tradicionalni vjernici. Bolje bi bilo reći vjernici tradicionalnih (ili još bolje tradicijskih) dana ili događanja. Tu pripadaju oni koji obdržavaju običaj pozvati u blagoslov obitelji (ili kuće), koji dolaze u svoje župne zajednice samo o Božiću i Uskrsu (ili samo jednom od njih) ili na određene obrede

(poput uskrsnog blagoslova jela koji se inače kod nas obavlja prije Uskrsa). Ta se skupina kod nas uobičajeno zove „godišnjaci”.

Treću skupinu čine oni koji vrlo rijetko dolaze u crkvu. Neki od njih možda su razočarani, možda s pravom, ali samo s ljudske strane gledišta, jer ih Bog nije mogao tako povrijediti. Toj skupini pripadaju i oni kršteni koji su možda u crkvi bili samo na svom krštenju. A pripadaju i oni koji ne vjeruju. I oni se mogu pitati i oni mogu sudjelovati u toj Sinodi.

Dobro bi bilo kada bi se sve te skupine uključile. Barem prve dvije. Svaka od tih skupina zasigurno ima svoje mišljenje o Crkvi. To na neki naši pokazuje i svo-

jom prisutnošću u njoj. Dakako, za pojedince postoje možda i određeni, subjektivni razlozi, zbog kojih idu ili ne idu u Crkvu, ali one uvijek imaju svoj razlog u ljudskoj stvarnosti. Pritom zaboravljamo da Crkva ima u sebi „nešto” i božanskoga.

Mnoge biskupije objavile su svoje upitnike s više ili manje pitanja. Pojedina pitanja zavrjeđuju posebnu pozornost. Zaustavimo se ovdje na dvama pitanjima. Jedno se tiče poznavanja svoje biskupijske zajednice, drugo se tiče župe, odnosno

onoga što župa nudi vjernicima po pitanju uključenosti i sudjelovanja.

Unutar jedne biskupije, možda doživljavamo svoju župu kao središte svijeta, u kojoj je možda sve uređeno, a ne obaziremo se na one možda rubne župe (u malim mjestima ili dijaspori), koje žive možda neku drugu stvarnost od velikih gradova ili većih župnih zajednica. Tada se možemo iznenaditi koliko ne poznajemo stvarnost mjesne crkve koja je sastavljena od „malih Vatikana” i od „malih ugandskih misijskih postaja”.

S druge strane, mnogi vjernici ne znaju što sve oni kao laici mogu značiti za svoju župnu zajednicu. Od uključenosti u liturgijska slavlja (službom stalnih đakona, čitača, akolita, kateheta) i u vodstvo župe župnim vijećima i skupinama koje mogu doprinijeti boljem životu Crkve, ali i cijeloga svijeta.

Na kraju, što očekivati? Upoznajmo tom Sinodom sami sebe, da bismo mogli učini više. Pokušajmo živjeti zajedno svoj crkveni život: osluškivati, razgovarati, djelovati.

U sinodalnom procesu trebaju sudjelovati crkvena hijerarhija (biskupi, svećenici), ali sada su neizbježno potrebni i vjernici laici (aktivni vjernici, tradicionalni vjernici, ali i oni koji rijetko dolaze u crkvu).

Kako je Katolička Crkva izgradila zapadnu civilizaciju – Thomas E. Woods

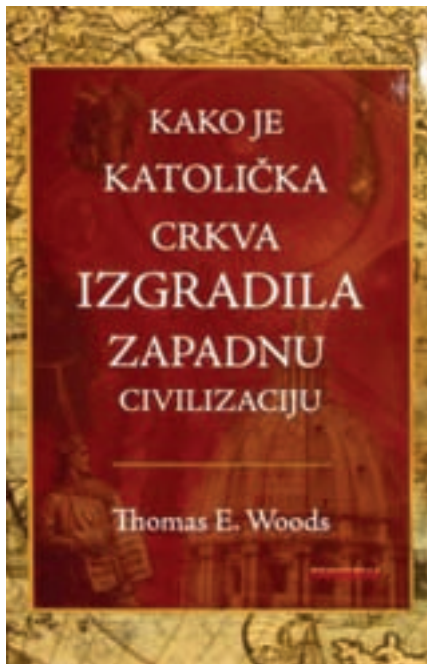

„Priča koju moji studenti znaju o Crkvi je ona o neznanju, potiskivanju napretka i stagnaciji. Crkva je zapadnu civilizaciju zadužila sveučilištima, humanitarnim radom, međunarodnim pravom, razvojem raznih grana znanosti i još mnogo drugim što nije s revnošću utisnuto u njihovu svijest. Zapadna civilizacija Crkvi duguje mnogo više nego što ljudi, uključujući i katolike, često shvaćaju. Crkva je *izgradila* zapadnu civilizaciju”.

Ako nekomu tko nije katolik kažemo da smo katolici, možda će taj netko pred nama biti ljubazan, no vjerojatno u sebi krije neke uvriježene predrasude prema Katoličkoj Crkvi. Ponekad će možda biti manje ljubazni i izbaciti sve ono što misle da Crkva jest: ustanova koja želi moć i kontrolu nad ljudskim životima, ustanova koja ljudima omogućava da žive u bajci, daleko od stvarnosti, znanosti i svakog napretka. Na takve kritike često u trenutku nemamo odgovor. Možda ćemo eventualno reći da Crkva gradi mnogo bolnica, javnih kuhinja itd., no to je samo mali dio onoga što Crkva zapravo čini.

Ova knjiga može nam pružiti dobar pregled na koji je način Crkva pridonijela izgradnji zapadne civilizacije. Međutim, važno je ne zadržati se samo na tome što je Crkva učinila nego i promisliti zašto to Crkva čini jer to je pravi odgovor onomu koji ne vjeruje i koji u dubini svoje duše traži Boga.

Najprije, pisac ističe kako se znanstvena misao rodila baš u Katoličkoj Crkvi. Iako su Grci, Kinezi, Rimljani i druge civilizacije imale velike filozofe, mislitelje, znanstvenike, ipak se znanstvena misao razvila pod okriljem katoličkih mislilaca, počevši od Tome Akvinskog koji je pokazao da se vjera može i dokazati. Ostale civilizacije

Ova knjiga može nam pružiti dobar pregled na koji je način Crkva pridonijela izgradnji zapadne civilizacije. Međutim, važno je ne zadržati se samo na tome što je Crkva učinila nego i promisliti zašto to Crkva čini jer to je pravi odgovor onomu koji ne vjeruje i koji u dubini svoje duše traži Boga. Knjigu o kojoj pišemo treba prelistati svatko tko se osjeća nespremno obraniti Crkvu od napada svijeta i svatko tko sam sumnja u ispravnost i ostavštinu Katoličke Crkve.

znale su opisati i objasniti neke prirodne pojave, međutim, nisu imale to vjerovanje i znanje koje ima Katolička Crkva da je Bog stvoritelj svega i da Bog nije neki hiroviti bog koji će baciti grom da kazni ljude: naš Bog je Bog ljubavi i Bog reda i zbog toga je u prirodu upisao zakone. Sama ta teza, nukala je katoličke mislitelje i znanstvenike da otkrivaju zakone pod kojima svijet funkcionira jer su, za razliku od ostalih civilizacija, znali da ti zakoni zapravo i postoje.

Nadalje, srednji vijek često se naziva mračno doba i taj mrak nepravedno se pripisuje krivici Crkve. Ono što pisac dokazuje je da je srednji vijek zapravo bio mnogo svjetliji upravo zbog Katoličke Crkve. Srednji vijek nastao je nakon raspada Rimskog Carstva kada su Europu pregazili Barbari. U tom nepostojanju bilo kakve stabilnosti i infrastrukture, Crkva je bila ta koja je dizala ljude i gradila bolju budućnost.

Osim toga, u knjizi se govori o tome kako je Katolička Crkva udarila temelje sveučilištima, raznim granama znanosti, umjetnosti, arhitekturi, međunarodnom pravu, pravnom sustavu na kojem počiva zapadni svijet, ekonomiji, humanitarnom radu i moralnom nauku.

Ovu knjigu treba prelistati svatko tko se osjeća nespremno obraniti Crkvu od napada svijeta i svatko tko sam sumnja u ispravnost i ostavštinu Katoličke Crkve. Knjiga može svakom biti na izgradnju i poslužiti u jačanju vjere. Međutim, razgovor, i među nama katolicima i s ljudima koji vjeruju drugačije, nikad ne smije ostati na taksativnom nabranjanju, nego treba makar usmjeriti na srž svega, a to je: zašto Katolička Crkva čini i tu

ćemo pronaći Boga. Jer Crkva je samo službenica koja često i nesavršeno djeluje, ali zato djeluje iz ljubavi koja se iz nje prelijeva, a ta ljubav odraz je Božje ljubavi.

Dijalog Boga i čovjeka

Historia magistra vitae est (Povijest jest učiteljica života) – tako kaže latinska mudrost. Težinu i smisao te rečenice možemo ovih dana kušati u ambijentu Crkve – ove godine obilježavamo 60. godišnjicu početka II. vatikanskog koncila. Obilježavanje jubileja u Crkvi nije nostalgični pogled u slavnu prošlost već poziv da razmišljamo kako se taj događaj odnosi na našu sadašnjost, kako na nju utječe, kakav značaj nosi za suvremenu Crkvu.

Crkva se danas nalazi na sinodalnom putu. Papa Franjo proglasio je Biskupsku sinodu i odredio temu – zajedništvo, sudjelovanje i poslanje. Zajedništvo pretpostavlja dijalog kao polaznu točku i teži prema njemu kao svome cilju jer tamo gdje pulsira dijalog kao darivanje i primanje, izgrađuje se zajednica u kojoj vlada duh bratstva, suradnje i suodgovornosti. Je li takav dijalog samo utopija o kojoj sanjaju neki idealisti? Autentični dijalog može postati opipljiva stvarnost ako crpi nadahnuće i motivaciju iz izvora svakog dijaloga – od Boga koji je savršeno biće dijaloga. O tome jasno, razumljivo i privlačno govori jedan važan dokument II. vatikanskog koncila „Dei Verbum” (Božja Riječ). Čitajući, razmatrajući taj tekst dobivamo i nadahnuće i motivaciju za izgradnju kulture dijaloga neophodne za naše crkvene zajednice koje žele slijediti načela sinodalnosti – zajedništvo, sudjelovanje i poslanje.

Dokument „Dei Verbum” nosi podnaslov „O Božjoj objavi”. Ne radi se ovdje o jednom od mnogih teoloških problema ili vidika, već o središnjoj temi cijeloga kršćanstva. Bog u koga vjerujemo nije apsolutno ugledano samo u savršenost vlastitog bića – On je taj koji se objavljuje, što znači – ide u susret čovjeku, sklapa s njim savez zajedništva, pozivajući ga u odnos prijateljstva i vodeći s njim dijalog. Da, naš Bog ne šuti već govori, glasno da može dotaknuti srce čovjeka.

Bog govori, dijalogizira odmah na početku u djelu stvaranja kada poziva stvari iz nebića u život dajući im udjela u velikom čudu postojanja. Odgovor čovjeka na taj Božji poziv, na Njegovu inicijativu ljubavi, jest molitva klanjanja u kojoj veliča Boga radi Njega samoga, za to što jest u sebi. Ali Bogu nije dovoljan takav vid neizravne komunikacije tvorevinom, izravno upućuje čovjeku riječi i djela pristupajući mu kao svom sugovorniku u dubokoj ljubavi. U povijesti spasenja susrećemo konkretne likove koji su točno zacrtani u koordinatama vremena i prostora i kao takvi ulazili su u spasonosnu komunikaciju s Bogom – Abraham,

Mojsije, kralj David, proroci itd. Cijela ta povijest kulminira u osobi Isusa Krista – Božjeg Sina koji je radi nas i radi našega spasenja postao čovjekom. On se u svojstvu Božjeg Sina već u životu Presvetog Trojstva nalazi u neprekidnom dijalogu s Bogom Ocem u Duhu Svetome. Dijalog koji se odvija kao Očeva izjava: „Hoću da jesi” i odgovor Sina u zahvalnosti „Hvala Ti što me voliš”. Život Presvetog Trojstva očituje dijalog kao dinamiku očinsko-sinovskih odnosa – čisto nekoriistoljubivo darivanje i zahvalno primanje. U taj savršen dijalog Oca sa Sinom uključen je cijeli ljudski svijet jer Božji Sin uzeo je na se našu ljudsku sudbinu postavši jedan od nas. Zahvaljujući jedinome Sinu koji je postao našim bratom, i mi vodimo dijalog s Bogom kao Njegova voljena djeca.

Sva ta povijest dijaloga Boga s čovjekom od stvaranja kroz Abrahama, Mojsija, proroke sve do Isusa Krista čuva se, pohranjuje, tumači, naviješta i slavi u Crkvi – ona predstavlja živo pamćenje velikih djela Božje ljubavi u povijesti čovječanstva. U Crkvi postoje dva načina čuvanja i prenošenja toga blaga iskustava susreta sa živim Bogom – u pisanu obliku što su kanonski tekstovi Svetoga pisma i u obliku Tradicije, što je cjelokupni život molitve, bogoslužja i djelovanja u kojima odjekuje Božja Riječ. Na prvi pogled stječe se dojam da se Crkva veže samo za prošlost, za ono što se dogodilo, ali odmah treba naglasiti da Crkva nije neka muzejska ustanova koja brine za dokumente ili artefakte. Činjenica dijaloga Boga s čovjekom nije pitanje davne prošlosti nego se uprisutnjuje u Crkvi tako da ono „nekada” postaje naše „sada”.

Jedan od načina uprisutnjenja dijaloga molitveno je čitanje i razmatranje Svetoga pisma, osobito evanđelja. Čitanje i razmatranje evanđelja nije skupljanje informacija već učenički hod s Kristom i prema Njemu. Čitajući i razmatrajući evanđelje ulažemo svoje korake u Isusove tragove. Čitajući i razmatrajući tekstove Svetoga pisma ubrajamo se među Isusove učenike, uklapamo svoje vrijeme u Isusovo vrijeme postavši tako Njegovi suvremenici koje On prati svojom ljubavlju jer je živi uskrslu Gospodin koji sjedi zdesna Ocu. Čitajući i razmatrajući evanđelje potvrđujemo kršćanski identitet – biti nasljedovatelji Isusa Krista koji uzimaju ozbiljno Njegove riječi i žive po njima.

U sljedećem broju predstaviti ćemo korake, postupke i faze razmatranja Svetoga pisma koje vodi do prisnog zajedništva s Kristom.

Riječ bolesnicima, starima i nemoćnima

Poslije Velikog petka

Aleksandra Rastovčeva slijedi... Uskrs

Dragi moji stari, bolesni i nemoćni prijatelji... Čekamo najveći blagdan svoje vjere, Uskrs. S tom svetkovinom povezano je i naredno razmišljanje. Sjećamo se malo jače vremena i događanja iz naše mladosti. Sustav nam je bio drugačiji nego danas. Mnogima je bilo dobro, a mnogi se ne mogu baš time pohvaliti. Mnogima je to ipak bio križni put života. Toga je bilo u mnogim zemljama istoka i zapada. Evo jednog događaja koji se prenio usmenom predajom.

U komunističkom Sovjetskom Savezu likvidirano je mnoštvo ljudi. Bili su razni „razlozi“, a mnogi su postradali zbog svoje vjere. Usmenom predajom, kršćani u Moskvi sačuvali su od zaborava tu istinitu pripovijest jer je o njoj bilo strogo zabranjeno pisati. Podsjeća nas na korizmu i na Veliki petak, da bi se iza toga dogodio i Uskrs. U Staljinovo vrijeme u moskovskom gradskom kazalištu trebala se održati premijera protuvjerske predstave: „Krist u fraku“. Škole, omladinske organizacije i mladi radnici taj su kazališni komad trebali preuzeti u svoj kulturni program i o njemu raspravljati. Isusa, kao glavnu ulogu, igrao je poznati ruski glumac i istaknuti komunist Aleksandar Rastovčev. Premijera je bila rasprodana i, naravno, desetak predstava unaprijed. Na pozornici je stajao „oltar“, a na njemu više boca rakije i piva. Tijekom predstave, pijani i glasni „svećenici, redovnice i redovnici“ obilazili su teturajući taj oltar-šank. Na početku drugog čina na pozornicu je stupio glavni glumac. U rukama je imao Bibliju. Vicevima i zabavljanjem izazivao je buru smijeha. Nakon što je pročitao prva dva blaženstva iz Propovijedi na gori, glumac je viknuo: „Pružite mi frak i cilindar!“ Sva ona svita kvazisvećenika i redovnika uskomešala se oko njega, kreveljeći se i glumeći pijanstvo. U publici se čuo cerek i kikotanje.

Rastovčev je počeo opet ispočetka čitati: „Blago siromasima duhom: njihovo je kraljevstvo nebesko!“ Čitao je s glumačkim žarom i dramatski duboko i ozbiljno. Na tu rečenicu o siromasima duhom, „svećenici“ su izobličili lica cereći se i glumeći luđake. „Blago ožalošćenima: oni će se utješiti!“ – nastavio je Rastovčev, a „svećenici“ nato počеше cmizdriti i tobož brisati suze. „Blago krotkima: oni će baštiniti zemlju! Blago gladnima i žednima pravednosti: oni će se nasititi!“ – čitao je glumac dalje, ali publika se više nije smijala. Primjećivala

se neka promjena i ozbiljnost na Rastovčevom licu i glasu. Prestao je čitati i gledao je u publiku, a „svećenici“ su zbunjeno gledali u glavnog glumca. Potpuna tišina nastala je u dvorani. Nakon što je još neko vrijeme zamišljen šutio, nastavio je čitati, ali sad s manje drame i nekako blažim tonom u glasu. Bila je mrtva tišina, a svi drugi glumci stajali su ukipljeni i začuđeni na pozornici. Zatim je Rastovčev prišao rubu pozornice s Biblijom u rukama. S nekim iznenađenjem na licu gledao je u knjigu i čitao dalje Matejevo evanđelje. Nitko ga nije prekidao. Nakon što je došao sve do šestog

poglavlja i pročitao: „Budite dakle savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski!“ – zaklopio je Bibliju, ali nekako pozorno i nježno kao da tim činom čini nešto važno i odlučujuće. Zatim se pred svima prekrizio i rekao: „Gospodine, sjeti me se kad dođeš u svoje Kraljevstvo!“ Nitko nije vikao ili zviždao. Svi su u šutnji napustili dvoranu.

Taj se kazališni komad nije više nikada izvodio. Aleksandar Rastovčev „nestao“ je i više se za

njega nije čulo. Vjerujem da su u mnogima gledateljima proradila sjećanja na pogaženu vjeru. A mnogi su se i vratili Bogu i postali kršćani u podzemlju, u katakombama. S Aleksandrom je i njima ta predstava bila Veliki petak. Umrlo je zlo, a rađao se novi život uskrsnuća s još nezaboravljenim Kristom. Kako jedan kazališni komad ili neki događaj znade promijeniti način življenja kod pojedinaca ili mnoštva. Vjerujem da su neki i od nas starijih služili u mladosti svemu i svačemu i slušali sve i svakoga, samo ne Boga. A On nam je poslao Isusa da nam posvjedoči istinsku i veliku ljubav prema nama. Ljubav se može prihvatiti jedino po i preko križa kako nam je Isus životom pokazao.

Dragi moji stari, bolesni i nemoćni prijatelji... Bliži se Uskrs. Ne zaboravimo: Isus je rođen zbog nas. Isus je trpio za nas. Zbog naših slabosti i grijeha, umro je na križu na Veliki petak. Za naše spasenje uskrsnuo je od mrtvih i otvorio nebo da bi mi u njega lakše stigli Ocu Nebeskom. Ako nismo prije, poklonimo Bogu svoje godine života kakve god bile. A što je najvažnije: životom, žrtvom i molitvom posvjedočimo da se jedino preko Velikog petka dolazi do Uskrsa. Želim vam blagoslovljenu Isusovu pobjedu nad grijehom i smrću, za nas. Prepuno milosti vam bilo Uskrsnuće Isusovo!

Propovijed bez riječi u Vrbasu

Red sestara milosrdnica utemeljilo je dvoje svetih ljudi – svećenik i redovnica, a to su sv. Vinko Paulski i sv. Lujza de Marrillac, u 17. stoljeću. Karizma Družbe nije ništa drugo doli maštovita ljubav otvorena izazovima Duha koja u svim vremenima i svakom čovjeku vidi Kristovo lice, osobito ono patničko na licima bijednika, siromaha, beskućnika, bolesnika i siročadi. Za prisutnost i početak djelovanja sestara milosrdnica na hrvatskim prostorima, najviše je zaslužan zagrebački nadbiskup i kardinal Juraj Haulik, koji prvi dovodi tu redovničku zajednicu. Na prostor današnje Subotičke biskupije, sestre milosrdnice dolaze prvo u Vrbas, a potom i u Bački Monoštor.

U Vrbas dolaze 1955. na poziv mjesne vlasti da bi radile u Institutu za liječenje tuberkuloze. „Znajte da su sve oči uprte u vas i da od vas mnogo očekuju”, rekla je jednom prigodom sestrama časna majka M. Angela Šustek. Toga su sestre u Vrbasu i te kako bile svjesne. Zato su svim svojim snagama, u duhu Vinkove ljubavi, radosno i samozatajno nastojale ispuniti ta očekivanja. Ipak, bilo je situacija koje su im jako opterećivale dušu. Znale su da im nije dopušteno govoriti bolesnicima o Bogu, a osjećale su duboko da bi to trebale učiniti, uza sav rizik kada je riječ o umirućima. Nažalost, ni bolesnici, a ni rodbina okupljena oko njihova uzglavlja, najčešće nisu o Bogu znali ništa te nisu ni željeli za Njega čuti. Ta spoznaja sestrama je zadavala duboku bol. U takvoj situaciji znao im je župnik László Huzsvár reći: „Nemojte govoriti bolesnicima o Bogu, nego govorite Bogu o njima”. Trebalo je, dakle, shvatiti da uz apostolat riječi postoji i tihi apostolat djela te da sav život i rad treba znati pretvoriti u molitvu za one

koji su potrebni, za one koji Boga ne poznaju. Sestre tako zatvorenih usta, ali otvorena srca propovijedaju svoju vjeru i poslanje djelima. Danonoćno njegujući bolesnike, ispunjavale su karizmu i poslanje svojih utemeljitelja. Neke od živućih sestara svjedoče da je upravo ta „propovijed” bez riječi bila prekretnica za mnoge bolesnike koji su se našli u tami beznađa i muke, kao i za obraćenje mnogih grijšnika i protivnika javnog djelovanja sestara. Za četiri godine, pozivaju ih na rad u vrbaškoj bolnici, a 1963. otvaraju i vlastiti samostan s kućnom kapelom. Godine 1968. u Vrbasu je djelovalo čak 37 sestara. U životu Župe Bezgriješnog začeca BDM sestre sudjeluju od prvog dana. One pjevanjem i sviranjem uljepšavaju bogoslužje, sudjeluju u obredima, pobožnostima, svečanostima te raznim pastoralnim akcijama. Godine 1963. sestra M. Agneta Njegovec preuzima u župi službu kantorice te, iako nije govorila mađarski jezik, svojom požrtvovnošću i revnošću zadovoljila je potrebe te službe, a zborsko pjevanje podigla na zavidnu razinu. Kako se s vremenom prikupila u župi manja skupina hrvatske djece, koja su većinom stanovala na salašima, organizirana je i za njih vjeronaučna pouka koju su sestre s velikom radošću vršile.

Nažalost, devedesetih godina prošloga stoljeća sestre milosrdnice napuštaju Vrbas zbog ratnih prilika i neprijateljskog ozračja prema sestrama, koje su od obljubljenih službenica siromaha i bolesnika preko noći postale predmet zlostavljanja, prijetnji i ponižavanja – samo zato što su bile Hrvatice. No trajni zalog njihova rada i žrtve sestre su ostavile ne samo u povijesti Vrbasa nego i u našoj bačkoj kandidatici za beatifikaciju, Božjoj ugodnici sestri Leopoldini Čović iz Subotice.

180 godina subotičke Župe svetoga Roka (IX. dio)

Kapelani župnika Blaška Rajića

Anton Berger rođen je u Kunbaji 13. siječnja 1884. godine. Teologiju je studirao u Kalači od 1905. do 1909. godine. Za svećenika je zaređen 26. lipnja 1909. godine u Kalači. Poslije mlade mise bio je kapelan u Beregu (Bački Breg) do 1910. godine. Iste je godine nekoliko mjeseci bio kapelan u Gornjem Svetom Ivanu (Felsőszentiván kod Baje). Od 1910. do 1911. opet je bio kapelan u Beregu, gdje je od 1911. do 1912. godine bio i privremeni upravitelj župe. Godine 1912. i 1913. bio je kapelan u Gari. U Župu svetoga Roka u Subotici došao je za kapelana 11. srpnja 1913., gdje je ostao do 6. srpnja 1914. godine. Godine 1914. bio je kapelan u subotičkoj Župi svetoga Jurja. Od 1914. do 1917. bio je vojni kapelan. Po povratku iz rata postao je 7. veljače 1917. godine župnik u Tavankutu, gdje je ostao do listopada 1944. godine. U biskupskom arhivu u Subotici stoji da je prigodom ratnih nereda u Subotici izgubio život mjeseca listopada 1944. Tako je župnik Berger jedan od 17 svećenika Bačke apostolske administrature koji su ubijeni poslije Drugog svjetskog rata. U Kunbaji i u Subotici kršteni su mnogi Tavankučani dok u Tavankutu nije podignuta župna crkva.

Andrija Ivanović rođen je u Somboru 10. srpnja 1888. godine. Umro je u Gornjem Svetom Ivanu 2. ožujka 1930. godine. Od godine 1912. do 1913. bio je kapelan u Šupljaku (Ludaš). Godine 1914. bio je kapelan u Gari. Godine 1915. bio je kapelan u Župi svetoga Roka u Subotici. Iste te godine, 1915. bio je vojni kapelan. Godine 1916. opet je bio kapelan u Župi svetoga Roka u Subotici. Godine 1919. bio je kapelan u Bogojevu. Godine 1921. bio je kapelan u Baču. Godine 1923. bio je upravitelj župe u Gornjem Svetom Ivanu, gdje je 1930. godine postao i župnik.

Anton Dobler rođen je u Baškutu (Vaskút kod Baje) 1. lipnja 1891. godine. Teologiju je studirao u Kalači od 1911. do 1915. godine, kad je 12. lipnja i zaređen za svećenika. Kao mladomisnik, bio je kapelan u Žedniku do 1916. godine. Godine 1916. tijekom nekoliko mjeseci bio je kapelan u Župi svetoga Roka u Subotici. Godine 1916. i 1917. bio je kateheta u subotičkim pučkim školama. Godine 1917. i 1918. bio je opet kapelan u subotičkoj Župi svetoga Roka. Godine 1918. i 1919. bio je kapelan u subotičkoj Župi svete Terezije. Od 1919. do 1920. bio je kapelan u Novom Sadu. Od 1920. do 1924. opet je bio kapelan u Subotici, Sveta Terezija. Godine 1923. imenovan je bilježnikom konsistorijalnog stola. Od 1924. do 1926. bio je kapelan u Somboru. Od 1926. do 1936. kapelan Svetoga Antuna u Somboru. Godine 1936. postao je upravitelj župe u Karavukovu. Od 1941. do 1944. bio je

upravitelj župe u Gakovu. U Gakovu je od 1. rujna 1944. do 7. siječnja 1946. godine bio župnik. Toga je dana umro u Gakovu.

Pokorny György rođen je u Sivcu 19. kolovoza 1888. godine, a umro u Baji 17. travnja 1938. godine. Godine 1914. bio je kapelan u Baškutu (Vaskút). U Gari je bio kapelan 1915. godine. Godine 1919. bio je kapelan u Kupusini. U Sivcu je bio kapelan 1921. godine. Godine 1923. bio je upravitelj župe u Mateoviću (Mátételke). Godine 1937. bio je župnik u Čavolju (Csávoly kod Baje).

Lajos Nacs rođen je 1889. godine. Za svećenika je zaređen 1914. godine. Godine 1915. bio je kapelan u Žedniku. U Župi svetoga Roka bio je kapelanom od 1918. do 1920. godine. Od 1921. do 1923. godine bio je kapelan u subotičkoj Župi svete Terezije. Godine 1937. prešao je u biskupiju Vác. Tamo je služio u mjestu Kistemplom, odakle je 1941. godine prešao u župu Rákoshegy. Nakon 20 godina svećeništva, postao je dekan i župnik u župi Soroksár. Umro je u župi Tószeg, gdje 16. siječnja 1968. godine sahranjen.

Gyula Privrel 1919. godine bio je kapelan u Aljmašu. Godine 1921. bio je kapelan u Župi svetoga Roka u Subotici. Godine 1923. bio je upravitelj župe u Bikovu.

György Ternay rođen je u Baškutu (Vaskút kraj Baje) 12. listopada 1889. godine. Od 1921. do 1923. bio je kapelan u Župi svetoga Roka u Subotici. Prisiljen je na iseljenje u Njemačku, gdje je boravio od 1938. godine. Umro je kao umirovljeni dekan u Münchenu 13. studenog 1973. godine.

Antal Haug rođen je u Srbobranu 12. svibnja 1890. godine kao sin siromašnih roditelja Fabiana i Aurelije Kleiner. Antal je odrastao u Kuli, kamo se kasnije preselila njegova obitelj. Gimnaziju je pohađao u Kalači od 1901. do 1909. godine. Za svećenika je zaređen 22. lipnja 1913. godine. Njegov brat Nándor bio je svećenik u Pečuškoj biskupiji. Kao mladomisnik, Antal je bio kapelan u Krušćiću. Godine 1914. bio je kapelan u Bačkoj Palanci. Od 1917. do 1919. bio je vojni kapelan. Poslije rata bio je kapelan u Karavukovu. Od 1923. do 1926. bio je kapelan u subotičkoj Župi svetoga Roka. Godine 1927. imenovan je duhovnikom subotičke bolnice i dušobrižnikom vikarije u Šandoru. U isto vrijeme radio je i u ordinarijatu Bačke apostolske administrature. Godine 1930. postao je župnikom u Čonoplji. Tamo je bio do svoga utamničenja u Srijemskoj Mitrovici, gdje je 15. srpnja 1945. godine umro u tamnici. Sprovodne obrede vodio je tadašnji mitrovački kapelan, a kasniji đakovačko-srijemski biskup Ćiril Kos.

Uskrsnuće u odrazu umjetnosti

U evanđeljima nije detaljno opisano uskrsnuće niti pojava uskrsnulog Krista. To je bilo prepušteno dubljem misticizmu vjere. To je moralo potaknuti mnoge teologe i religiozne umjetnike da maštaju o tome. Osnova su bili izvještaji evanđelista, koji su ukratko opisali pojavu uskrslog Krista u prikazima s praznim grobom, anđelima, ženama, Marijom Magdalenom i apostolima. Ne zaboravimo, u to je vrijeme prenošenje sadržaja i istina vjere bila glavna briga za mladu Crkvu, osobito jer je većina ljudi jedva znala čitati i pisati. Osim usmenog predanja, ostao je samo prikaz slikama.

Giotto, freska u Capella degli Scrovegni – Padova

U teološkom smislu, uskrsnuće znači trijumf nad smrću i vječni život s Bogom. U vrijeme ranog kršćanstva, pa i u doba najokrutnijih progona kršćana, Isusovi sljedbenici uskrsnuće su prikazivali slovima Njegova imena XP.

U vrijeme kada su progoni kršćana prestali, umjetnici su već mogli izravnije prikazati život i Isusovu patnju. Vizualni dizajn Muke Kristove bio je jednostavniji. Predstavljanje uskrsnuća iz njegova teološkog sadržaja kao slikovnog djela predstavljalo je više poteškoća. U konačnici dublji, umjetničko-filozofski izazov.

U umjetnosti Bizantske crkve, međutim, opća tema uskrsnuća bila je potpuno nepoznata. Tek se „Isusov silazak u pakao” razvio od 6. stoljeća u liturgijsku sliku Uskrsa u istočnoj Crkvi („anastasis”), u kojoj Krist otkupljuje ljude iz Staroga zavjeta (Adama i Evu). U ilustracijama Psaltira koje su se pojavile u 8. i 9. stoljeću bilo je nekoliko inačica: Isus izlazi iz groba ili stoji ispred zatvorenog groba. Tek oko 1000. godine redovnici benediktinske opatije Reichenau usudili su se sažeto prikazati pojavu Uskrslog Krista: Krista u otvorenom

lijesu, s aureolom križa i u lijevoj ruci zastavom križa (Evanđelje po Heinrichu, München, Bayerische Staatsbibliothek). Ta se inačica općenito zadržala u 12. stoljeću. Nakon toga, drugi umjetnici stvaraju novu scenu: Krist s ranama, odgurujući poklopac lijesa, tri usnula stražara ili vojnika. Ta slika uskrsnuća ostala je obvezujuća.

U Italiji, tek početkom 14. stoljeća, posebno pod Giottom di Bondoneom i njegovom školom, nastala je posebna gotovo bezvremenska kreacija (freska u Capella degli Scrovegni all'Arena, Padova, između 1303. i 1310.). U renesansi, Michelangelo je bio zainteresiran za taj primjer nebeskog preobraženog Krista i isklesao je impresivni mramorni kip „Uskrsli Krist s križem” (1519. – 1520., Santa Maria sopra Minerva, Rim), ali i stvorio monumentalnog uskrslog Isusa kao suca svijeta (freska „Posljednji sud”, Sikstinska kapela, Rim, oko 1534. – 1541.). Sjevernoeuropski umjetnici 16. stoljeća

U teološkom smislu, uskrsnuće znači trijumf nad smrću i vječni život s Bogom. U vrijeme ranog kršćanstva, pa i u doba najokrutnijih progona kršćana, Isusovi sljedbenici uskrsnuće su prikazivali slovima Njegova imena XP.

koristili su se talijanskim predlošcima. Zatim su osmislili izvanredne, ali nezaboravne slike. Tako je Albrecht Dürer postao poznat po izvrsnim grafikama Pasije (oko 1509./10. i 1512.), i slikar „Dunavske škole” Albrecht Altdorfer sa svojim remek-djelom „Pasijski oltar” u samostanu sv. Florijana, koja je nastala 1518. godine i nalazi se u Beču. Svaki njezin rad prikazuje blagoslov Krista sa štapom u ruci, čiji završetak je križ, zanesenog zemaljskim brigama i umotanog u tkaninu koja lebdi iznad sarkofaga. Ta vrsta prikaza pokazala se trajnom u sakralnoj umjetnosti. Od početka reformacije Kristovo je uskrsnuće postalo vrlo tražen slikovni izražaj na oltarima i grobovima.

Godine 1635./39., Rembrandt van Rijn stvorio je upečatljivo djelo koje nije odgovaralo tadašnjim kompozicijama: anđeo podiže teški pokrov grobnice unutar oblaka svjetlosti, dok se Isus, umotan u platno, polako uspravlja, a u isto vrijeme stražari padaju na zemlju. U doba baroka, kada su vjernicima uz slike suvremenih umjetnika kazališnim predstavama pokazivali „Sveti grob” i čudo Vazmenog bdijenja, raširili su se kipovi uskrslog Krista. Danas je preživio običaj da se takav kip nosi tijekom procesije i stavlja na oltar, gdje ostaje do blagdana Uzašašća.

Uskrsno vrijeme

Uskrsno vrijeme je vrijeme dostojanstvenoga klicanja. Ono treba trajati u svojoj snazi i neoslabljeno do svetkovine Duhova. Raznolikost pjesama, poklik aleluja i otpjevine antifone mogu i trebaju iskazati našu ushićenost i radost zbog Kristova slavna uskrsnuća.

Klicati svim zanosom srca i duše neka bude odraz naše nutrine u ovom svetom, radosnom i dostojanstvenom vremenu. Svim orguljašima, kantorima, zborovođama i pjevačima želimo obilježiti radosti i veseloga naviještanja pjesmom. Sretan Uskrs – *Felix Aleluia!*

Svetkovina Uskrsnuća Gospodnjega – Uskrs – 17. 4. 2022.

Ulazna: Uskrsnu Isus doista (PGPN 553, SB 160) ili Gospodin slavno uskrsnu (PGPN 555, SB 164) ili Doista uskrsnu Gospodin (PGPN 525-1)

Otpjevni psalam: Ovo je dan što ga učini Gospodin (PGPN 531)

Sekvenca: Žrtvi uskrsnici (PGPN 538, SB 157)

Prinosna: Pobjedni dan slavimo (PGPN 558)

Pričest: Žrtvovan je Krist (PGPN 542-1), Na gozbu Kralja Jaganjca (PGPN 544, SB 159), Pjevaj hvale, Magdaleno (PGPN 557, SB 166)

Izlazna: Kraljice neba, raduj se (PGPN 562, SB 165 a)

Druga vazmena nedjelja – 24. 4. 2022.

Ulazna: Uskrsnu pastir dobri (PGPN 543, SB 158)

Otpjevni psalam: Zahvaljujte Gospodinu (PGPN 527, SB 153)

Prinosna: Isus usta slavni (PGPN 853)

Pričest: Prinesi ruku (PGPN 542-2), Uskrsnu Isus prislavni (SB 161)

Izlazna: Nek mine, Majko (PGPN 557, SB 166)

Treća vazmena nedjelja – 1. 5. 2022.

Ulazna: Radujte se, kršćani

<https://crkvena-glazba.hr/wp-content/uploads/2020/04/Radujte-se-kr%C5%A1%C4%87ani-K.-Adami%C4%8D-1.pdf>

Otpjevni psalam: Veličam te, Gospodine – A. Igrec
<https://crkvena-glazba.hr/wp-content/uploads/2019/02/Velic%CC%8Cam-te-Gospodine-A.-Igrec.pdf>

Prinosna: Pjevaj hvale, Magdaleno (PGPN 557, SB 166)

Pričest: Gospodin slavno uskrsnu (PGPN 555, SB 164)

Izlazna: Na nebu zora rudi (SB 165)

Četvrta vazmena nedjelja – 8. 5. 2022.

Ulazna: Pobjedni dan slavimo (PGPN 558) ili Spasiteljju, dobri Isukrste (PGPN 859, SB 27)

Otpjevni psalam: Njegov smo narod (PGPN 116)

Prinosna: Krist iz groba ustade (PGPN 556) ili Radujte se, kršćani

Pričest: Uskrsnu pastir dobri (PGPN 543, SB 158)

Izlazna: Kraljice neba, raduj se (PGPN 562, SB 165 a)

Peta vazmena nedjelja – 15. 5. 2022.

Ulazna: Pjevajte Gospodu (PGPN 82, SB 4)

Otpjevni psalam: Blagoslivljaj ću Gospoda (PGPN 129, SB 10)

Prinosna: Uskrsnu Isus doista (PGPN 553, SB 160)

Pričest: Na gozbu Kralja Jaganjca (PGPN 544, SB 159)

Izlazna: Marijo, svibnja Kraljice (PGPN 778, SB 190)

Šesta vazmena nedjelja – 22. 5. 2022.

Ulazna: Gospodin slavno uskrsnu (PGPN 555, SB 164)

Otpjevni psalam: Neka Te slave narodi, Bože (PGPN 109)

Prinosna: Isus je uskrsnuo (PGPN 554, SB 161)

Pričest: Vječna je ljubav Njegova (PGPN 529, SB 15)

Izlazna: Kraljice neba, raduj se (PGPN 562, SB 165 a)

Uznesenje Gospodinovo – 26. 5. 2022.

Ulazna: Galilejci, što stojite? (PGPN 526- 4,5,6)

Otpjevni psalam: Uzlazi Bog uz klicanje (PGPN 536)

Prinosna: Jedan kruh na svetom stolu (PGPN 231, SB 39)

Pričest: Ja sam s Vama (PGPN 273, SB 56) ili melodija Milana Asića koja se pjeva u Bačkoj

Izlazna: Kako krasno svršuje se (PGPN 563, SB 168)

Sedma vazmena nedjelja – 29. 5. 2022.

Ulazna: Uskrsnu Isus doista (PGPN 553, SB 160)

Otpjevni psalam: Gospodin kraljuje – I. Andrić
<https://crkvena-glazba.hr/wp-content/uploads/2019/02/Gospodin-kraljuje-Svevi%C5%A1nji-nad-svom-zemljom-I.-Andri%C4%87.pdf>

Prinosna: Pjevaj hvale, Magdaleno (PGPN 557, SB 166)

Pričest: Uskrsnu Isus prislavni (SB 161), Kliči Bogu sva zemljo (PGPN 530)

Izlazna: Nek mine, Majko (PGPN 559, SB 167)

Izborni kapitul Karmelskog svjetovnog reda u Somboru

Nakon svete mise 26. ožujka koja je bila služena za žive članove Karmelskog svjetovnog reda u Somboru, a koju je predslavio o. Stjepan Vidak, duhovni asistent Karmelskog svjetovnog reda (OCDS) u Somboru, održani su izbori Zajednice svjetovnog reda bosonogih karmelićana Blažene Djevice Marije od gore Karmela i svete Majke Tereze od Isusa.

Nakon zajedničkih molitava Reda, zazvali smo Duha Svetoga da nam podari silu, snagu i pravednost u našoj odluci. Za prioricu u idućem trogodištu reizabrana je s. **Marijana od Kraljice Karmela (Karmela Malenić)**. Izabran je i novi Savjet somborske zajednice, koji će činiti: prvi savjetnik **br. Pavle od Malog Isusa (Pavle Zubelić)**, druga savjetnica **s. Marija od sv. Male Terezije (Tereza Mrazić)** i treća savjetnica **s. Terezija od Srca Isusova (Elvira Hajošević)**. Magistra novaka bit će **s. Monika od sv. Ivana od Križa (Monika Molnar)**. Za tajnika je izabran **br. Daniel Marija od Djeteta Isusa i Presvetog Srca (vlč. Daniel Katačić)**, a za rizničara i blagajnika **s. Ana od sv. Bartolomeja (Ana Antunić)**.

Naš duhovni asistent o. Stjepan blagoslovio je novu Upravu zajednice i svi skupa zahvalili smo se Ocu nebeskom pjesmom „Tebe, Boga, hvalimo”. Nakon izbora, slijedila je Molitva Časoslova, a djelić neba i miris Karmela „odnijeli” smo u srcima svojim obiteljima.

Karmelski svjetovni red ustanovio je na blagdan Male Gospe 1913. godine sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, nakon prikupljanja svih potrebnih dokumenta od Generalne uprave Reda karmelićana u Rimu te dopuštenja mjerodavne crkvene vlasti. Od tada je ta ustanova, koja ima svrhu produbljenje duhovnoga kršćanskog života u duhu karmelske karizme, napravila hod vjere sve do naših dana. Uspomena na oca Gerarda vrlo je živa među članovima OCDS-a u Somboru jer je on utemeljitelj i prvi voditelj naše Ustanove. Njegovim

zalaganjem i pripremama toga 8. prosinca 1913. godine redovnički habit – škapular obuklo je 12 žena. Broj članova Svjetovnog reda iz godine u godinu povećavao se da bi ih 1932. godine bilo 32. Među njima se nalazilo i 13 muškaraca koji su obrazovali zasebnu mušku skupinu. Taj brojčani prosjek članstva iz godine u godinu nije se mnogo mijenjao.

Somborski Svjetovni red ima svoje posebnosti po tome što je višenacionalan. Pripadaju mu članovi Hrvati, Mađari i Nijemci. Uz produbljivanje vlastitog duhovnog života Svjetovni karmelski red u Somboru usmjerio je tada svoju djelatnost na karitativno polje. I tada i danas somborskoj zajednici pripadaju članovi iz Sombora, Subotice, Apatina, Bajmaka, Monoštora, Beograda, Niša, Titela, Sente i drugih okolnih mjesta. Svake tri godine mjesne zajednice Svjetovnog reda biraju svog priora i tri savjetnika, a uz suglasnost duhovnog asistenta bira se učitelj novaka, tajnik i rizničar.

Ako osjećate poziv da svoj život učinite, uz pomoć Duha Svetoga, vječnim darom za Boga, tj. da svoju obitelj učinite nebom, a svoje radno mjesto oltarom na kojem ćete Bogu prinositi svoju svagdanju žrtvu hvale, a sve to u duhu Karmela, dođite i pridružite se zajednici Svjetovnog reda Karmela u Somboru. /**Karmela Malenić**/

Deset godina kuće za djecu Lurko u Bečeju

Ukući za skrb o djeci „Lurko”, jednoj od triju koje djeluju u okviru Franjevačke općekorisne fondacije „Poverello” u Bečeju, proslavljena je 16. ožujka 10. obljetnica rada kuće.

Program obljetnice pripremila su djeca, o kojima se djelatnici kuće svakodnevno skrbe, omogućujući im zadovoljenje društvenih, odgojnih i obrazovnih potreba. Utemeljitelj Fondacije **o. Károly Harmath**

OCD, franjevački gvardijan u Novom Sadu, zahvalio je gostima i dobrotvorima na potpori, među kojima su bili i apostolski nuncij u Srbiji nadbiskup **Luciano Suriani** te **br. Patrik (Jurij Zamisevski)** iz bečke dobrotvorne organizacije „Franz-Hilf”. Za zajednicu korisnika kuće služena je i sveta misa koju je predslavio župnik bečejske Župe sv. Antuna **preč. László Pósa**. /**M. T.**/

Biskupijsko svetište Gospe od Suza, Bunarić / Könyező Szűzanya Egyházmegyei Kegyhely, Szentkút

Subotica / Szabadka

HODOČASNIČKI KALENDAR / ZARÁNDOK NAPTÁR

2022

TRAVANJ / ÁPRILIS			
24.	Nedjelja Vasárnap	18:00 h Sveta Misa Szentmise	POČETAK HODOČASNIČKE GODINE AZ ÉVI ZARÁNDOKLAT KEZDETE 2. Vazmensa nedjelja, Nedjelja Božjeg milosrda Húsvét 2. Vasárnapja, az Isteni igalmasság vasárnapja
SVIBANJ / MÁJUS			
07.	Subota	9:30 h Sveta Misa	Prva subota
12.	Četvrtak	18:00 h Sveta Misa	Sveti Leopold Bogdan Mandić
13.	Petak	18:00 h Sveta Misa	Fatimska Gospa
22.	Nedjelja	18:00 h Sveta Misa	6. Vazmensa nedjelja Blagoslov vozača i vozila, biciklista i bicikla
24.	Utorak	18:00 h Sveta Misa	Marija Pomoćnica
LIPANJ / JÚNIUS			
04.	Subota	9:30 h Sveta Misa	Prva subota
SRPANJ / JÚLIUS			
02.	Subota	9:30 h Sveta Misa	Pohod Blažene Djevice Marije
13.	Srijeda	18:00 h Sveta Misa	Majka Božja Bistrička
16.	Subota	18:00 h Sveta Misa	Kameljska Gospa
KOLOVOZ / AUGUSZTUS			
03.	Petak	18:00 h Sveta Misa	Srećna Gospa
06.	Subota	9:30 h Sveta Misa	Preobraženje Gospodinovo
15.	Ponedjeljak Hétfő	18:00 h Sveta Misa / Szentmise	Velika Gospa Nagyboldogasszony
22.	Ponedjeljak	18:00 h Sveta Misa	BDM Kraljica
25.	Četvrtak Csütörtök	19:00 h Sveta Misa / Szentmise	PRVI DAN TRODNEVNICE / A TRIDUM ELSŐ NAPJA
26.	Petak Péntek	19:00 h Sveta Misa / Szentmise	DRUGI DAN TRODNEVNICE / A TRIDUM MÁSODIK NAPJA
27.	Subota Szombat	TREĆI DAN TRODNEVNICE / A TRIDUM HARMADIK NAPJA 19:00 h pokorničko bogoslužje / bűnbánati liturgia ~ 20:45 h procesija sa vijecima / gyertyás körmenet ~ 21:30 h Sveta Misa / Szentmise	
28.	Nedjelja Vasárnap	PROCEPCIJE / BUCSU 06:30 h Sveta Misa / Szentmise 08:00 h Pápiški Szentmise, vezeti mons. Slavko Večerín, szabadkaei megyéspüspök 10:00 h Biskupska Sveta Misa, predvodi mons. Fabijan Svalina, vrjemski biskup koadjutor 16:00 h Sveta Misa za bolesnike i djelatnike Caritas / Szentmise a betegekért és a Karitása jövevéért	
RUJAN / SZEPTEMBER			
03.	Subota	9:30 h Sveta Misa	Prva subota
05.	Ponedjeljak	18:00 h Sveta Misa	Sveta Majka Terezija iz Kalkute
08.	Četvrtak	08:00 h Szentmise	Mala Gospa
08.	Csütörtök	10:00 h Sveta Misa	Kisboldogasszony
12.	Ponedjeljak	18:00 h Sveta Misa	Ime Marijino
LISTOPAD / OKTOBER			
07.	Petak Péntek	16:00 h Sveta Misa Szentmise	Kraljica Krunice ZAVRŠETAK HODOČASNIČKE GODINE / AZ ÉVI ZARÁNDOKLAT BEFEJEZÉSE

Biskupijsko svetište Gospe od Suza / „Mária az Egyház Anyja” Könyező Szűzanya Egyházmegyei Kegyhely, Szentkút
E-mail: subotica@biskupija.rs / MBR: 08967342 / PIB: 5031001 / Razred: 610-000000000-03 - Banja Luka A.D. - Beograd

Izložba svetnjača u Tavankutu

Tema „Izložbe kroz pendžer“ Galerije prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu tijekom druge nedjelje korizme (Pačistu) bila je „Svetnjače“. Izložba je postavljena 11. ožujka, a organizirana je u okviru „Dvadeset osme nedilje tradicijske kulture“.

Organizator izložbe bilo je Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo „Matija Gubec“ iz tog mjesta, a prpratni tekst uz izložbu napisao je vlč. Tomislav Vojnić Mijatov.

„Svetnjače – škropionice, posude u kojima se čuva blagoslovljena voda namijenjena škropljenju vjernika, prostora ili predmeta, najčešće se vežu uz sakralne prostore. Obred škropljenja, kojim se vodom prskaju osobe, stvari ili građevine u želji da se očiste i zaštite, drevnog je porijekla i nalazimo ga u mnogim religijama. Škropljenje vjernika svake nedjelje blagoslovljenom vodom te njeno čuvanje u posebnim posudama uvodi papa Lav IV. u 9. stoljeću, a od tada se počinju pojavljivati i prve škropionice. Postoje fiksne (nepomične) ili prijenosne (pomične). Posljednje se koriste i kao kućne, obiteljske škropionice. Blagoslovljena voda se iz crkva donosila u domove gdje se koristila za križanje i blagoslov te obranu od zlih duhova. Čuvala se u kućnim škropionicama, manjim ukrašenim posudicama

upotrebljavanim u kršćanskim obiteljima i namijenjenim iskazivanju i poticanju pobožnosti u privatnosti vlastitih domova. Postavljaju se najčešće pored kreveta, da bi se ujutro i navečer vjernici mogli prekrižiti i izreći molitvu. Škropionice su se često nalazile i na ulazu u kuću gdje su ih domaćini i posjetitelji koristili pri ulasku i izlasku”, kaže se u prikazu izložbe.

Na škropionicama su prikazivane razne ikonografske teme koje su najčešće zauzimale središnji dio gornje plohe. Najbrojniji su prikazi oni vezani uz Krista,

posebice scene rođenja, muke i raspeća. Učestali su i prikazi Bogorodice, ali i svetaca. Osim svetaca širokog i općeg štovanja (sveti Franjo Asiški, sveti Antun Padovanski, sveti Ivan Krstitelj, sveta Lucija i sl.), zastupljeni su i oni od lokalnog značaja (povezani npr. s mjestima štovanja). Česti su motivi na škropionicama i anđeli, ali i razni simboli poput križa, instrumenta Kristove muke, Kristovog monograma IHS, Srca Isusovog s plamenom, Marijinog monograma. Pojedine sadrže

riječi molitve, ali i prikaze liturgijskih predmeta s hostijom. „U razdoblju između dvaju svjetskih ratova, posebno nakon Drugog, upotreba se kućnih škropionica polako gasi, iako se i nakon toga poneki primjerci još pronalaze u privatnim domovima”, naveo je u svojem tekstu uz tu izložbu Vojnić Mijatov.

Tijekom drugog korizmenog tjedna, 14. ožujka, vlč. Vojnić Mijatov organizirao je crtačku radionicu za najmlađe članove Društva na istoimenu temu. /Zv./

IN MEMORIAM

**Amat Lotspeich OFM
(1932. – 2022.)**

Dana 29. ožujka blago je u Gospodinu preminuo okršpljen svetim sakramentima u Franjevačkom samostanu u Varaždinu u 90. godini života, 66. redovništva i 59. svećeništva, fra Amat (Ivan) Lotspeich, član Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda.

Fra Amat rođen je 28. listopada 1932. u Apatinu, od oca Franje i majke Julijane rođ. Gass. Nakon djetinjstva i osnovne škole u rodnom mjestu, dolazi 1954. u postulaturu u Zagrebu. U novicijatu Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda ušao je 5. kolovoza 1956. u Cerniku. Nakon godine novicijata, 6. kolovoza 1957. položio je prve

redovničke zavjete. Studirao je i diplomirao teologiju u Zagrebu. Svećane redovničke zavjete položio je 13. studenoga 1960. u Zagrebu, a za svećenika je zaređen 2. veljače 1964. godine u Zagrebu. Nakon ređenja, svoju svećeničku službu kao mladomisnik vršio je u Samostanu sv. Mihovila u Subotici, a zatim je bio gvardijan u istom Samostanu od 1969. do 1976. Nakon toga, dolazi na Trsat u Rijeku, gdje je obnašao službu vikara samostana i magistra braće juniora. Zatim je vršio jedno kratko vrijeme, od 1977. do 1978., službu župnog vikara u Virovitici. Potom odlazi kao dušobrižnik Hrvata u Herxheimu i Landau u Njemačkoj, gdje je proveo pune dvadeset i četiri godine svoga redovničkog i svećeničkog služenja, od 1978. do 2002. Po povratku iz misije, dolazi ponovno u Franjevački samostan u Subotici kao ispovjednik. Godine 2005. premješten je u samostan u Samoboru gdje je obnašao službu vicemagistra postulanata sve do 2014., nakon čega odlazi na oporavak u Varaždin, gdje je vršio službu ispovjednika sve do svoje smrti. /IKA/

Hodočasnički križni put na sjeveru Bačke

Na Josipovo, 19. ožujka, nakon nekoliko godina stanke, ponovno je održan hodočasnički križni put u Subotičkoj biskupiji.

Prvi takav križni put bio je 2003. godine i održavao se dugi niz godina. Subotička biskupija ima veliko bogatstvo križeva krajputaša, stoga su tijekom godine mladi imali prilike proći razne rute. Nekada su rute znale biti i više od 50 kilometara pa je križni put trajao dva dana. Prespavalo bi se na nekoj određenoj župi, a zatim drugi dan nastavilo do kraja.

Ove godine križni put bio je dugačak 31 kilometar. Započeo je u crkvi Marija Majka Crkve u Šandoru gdje je hodočasnike ispratio župnik **Željko Šipek**, a zatim su se hodočasnici zaputili do kapelice sv. Leopolda Mandića na Čantavirskom putu, pa do crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije i završili su na misi u crkvi svetog Roka u Subotici. Taj križni put, iako je u inicijativi Pastoralne mladih Subotičke biskupije, okupio je i mlađe i starije hodočasnike. Tako su najmlađi hodočasnici imali 10 i 11 godina, a najstariji hodočasnik 70. Uz hodočasnike je sve vrijeme bio i velečasni **Franjo Ivanković**. Lijep je bio prizor i pojedinih očeva i majki sa svojom djecom, kao i braće i sestara koji su išli zajedno. Župljani

Bikova i Čantavirskog puta ugostili su hodočasnike, a putem je bilo i duhovne pjesme uz gitaru, ali i šutnje dijelom puta nakon dvanaeste postaje. Hodočasnike je poslužilo lijepo vrijeme i mogli su držati dobar tempo hodanja. Dirljivo je bilo obilaziti brojne križeve koje su podigli naši predci i ugledati se na njihovu vjeru i požrtvornost tada i spojiti njihovu žrtvu u teškom radu, žrtvu hodanja 31 kilometar i Isusovu žrtvu koju je za nas podnio na križnom putu. Tijekom rute, hodočasnici su obišli križeve na kojima su natpisi bili na hrvatskom, mađarskom i njemačkom jeziku. Gotovo svaki bio je u dobrom stanju, osim jednog za koji je u planu obnova, što također svjedoči da je vjera bačkog naroda i dalje živa i da ne samo da čuvamo ono što su nam predci ostavili nego i dalje to aktivno živimo.

Na ovogodišnjem križnom putu bilo je 35 hodočasnika, a na dijelovima puta i preko 45 hodočasnika kada se tijekom nekoliko postaja križnog puta priključilo još djece. Ova godina zacijelo je jedan novi početak križnih puteva za koje se nadamo da će se nastaviti i tijekom narednih godina, a prijedlozi za rute i nove ideje za organizaciju već pristižu. /**Vedrana Cvijin**/

Vjernici Bačke s Papom u činu posvete Rusije i Ukrajine Srcu Marijinu

Subotički biskup Slavko Večerin uputio je 23. ožujka svim crkvama i samostanima u Subotičkoj biskupiji okružnicu u kojoj je pozvao svećenike i narod Božji da se odazovu pozivu pape Franje na molitvu uoči čina posvete Rusije i Ukrajine Srcu Marijinu.

„Papa Franjo uputio je poziv svim biskupima svijeta da mu se na svetkovinu Blagovijesti – Navještenja Gospodinova, u petak, 25. ožujka 2022. godine, pridruže u molitvi u činu posvete Rusije i Ukrajine Bezgrešnom Srcu Marijinu. U zajedništvu s papom Franjom, određujem da se toga dana župne i samostanske zajednice naše biskupije bilo molitvom krunice Blažene Djevice Marije ili pobožnošću Križnoga puta, pridruže tom molitvenom zajedništvu uoči redovitih euharistijskih slavlja”, navodi se u okružnici, uz koju se nalazi i molitva Blaženoj Djevici Mariji koja će biti moljena u činu posvete. /**Ordinariat Subotičke biskupije**/

Vrtić na kalvariji

Djeca iz vrtića „Marija Petković Sunčica” posjetila su subotičku kalvariju 22. ožujka. Što sve znaju o križnome putu, postajama i rimskim brojevima pokazali su župniku Vinku Cvijinu. Trudili su se nositi teške drvene križeve svim postajama i barem malo osjetiti Isusovu muku koji je doživio na križnome putu. Znali su prepoznati sve slike i postaje. Biti na kalvariji bez mame i tate bio je pravi doživljaj.

Pepeljanje u vrtićima

Djeca iz vrtića „Marija Petković Sunčica” 2. ožujka imala su obred pepeljanja u kapelici blažene Marije Propetog Isusa Petković. Župnik Andrija Anišić prikazao je misu za djecu i njihove obitelji.

Slično je bilo i u vrtiću „Marija Petković Biser”. Njihov župnik Željko Šipek pepeljao je djecu u jaslama i vrtiću. Tako su djeca u vrtićima započela sveto korizmeno vrijeme.

6

Tema

Uskrsnuo je!
I što ćemo sad?

24

Tragovi kulture

Obilježen praznik hrvatske
zajednice u Republici Srbiji –
blagdan sv. Josipa

35

Biblijski osvrti

Zašto baš noge?

18

Događanja u Subotičkoj biskupiji
Škola euharistijskog klanjanja
u Župi Imena Marijina u
Novom Sadu

28

Intervju

Mons. dr. Zoltán Rokay,
svećenik i umirovljeni profesor

48

Vjeronauk za odrasle

Dijalog Boga i čovjeka

/ IMPRESUM

Katolički list (mjesečnik)
godšte XXVIII., broj 328-329
Ožujak-Travanj (mart-april) 2022.

Izdaje:

Katoličko društvo „Ivan Antunović“
Trg sv. Terezije 3
24000 Subotica
E-mail: drustvoia@gmail.com

Adresa i kontakt Uredništva:

Matije Gupca 10
24000 Subotica
E-mail: zvonik.subotica@gmail.com
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Vinko Cvijin, glavni i odgovorni
urednik, Tel.: +381(0)24 524496
Marko Tucakov, novinar
Željka Zelić Nedeljković,
redaktura i korektura
Mirjana Crnković, lektura
Dragan Muharem, član Uredništva
Nebojša Stipić, član Uredništva
Jelena Ademi, tehnička urednica
Petar Gaković,
autor naslovne i zadnje stranice
Vedran Jegerić, fotograf

Tisak:

DOO MAGYAR SZÓ kft.
Štamparija „FORUM“
Vojvode Mišića 1
21000 Novi Sad
021/557-307

Izdavanje Zvonika podupiru
Hrvatska biskupska konferencija
Uprava za saradnju s crkvama i
verskim zajednicama Republike
Srbije.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

272

ZVONIK : katolički list / glavni i odgovorni
urednik Vinko Cvijin. - God. 1, br. 1 (1994)- . -
Subotica : Katoličko društvo „Ivan Antunović“,
1994- (Novi Sad : Magyar Szó). - Ilustr. ; 29 cm

Mesečno.

ISSN 1451-2149 = Zvonik
COBISS.SR-ID 128815111

Fotografije u ovom broju Zvonika:

* Zvonik
* NIU „Hrvatska riječ“
* www.subotica.info
* www.zupasvrokasubotica.com
* www.pixabay.com
UBH „Dužijanca“

Pronađi 10 razlika

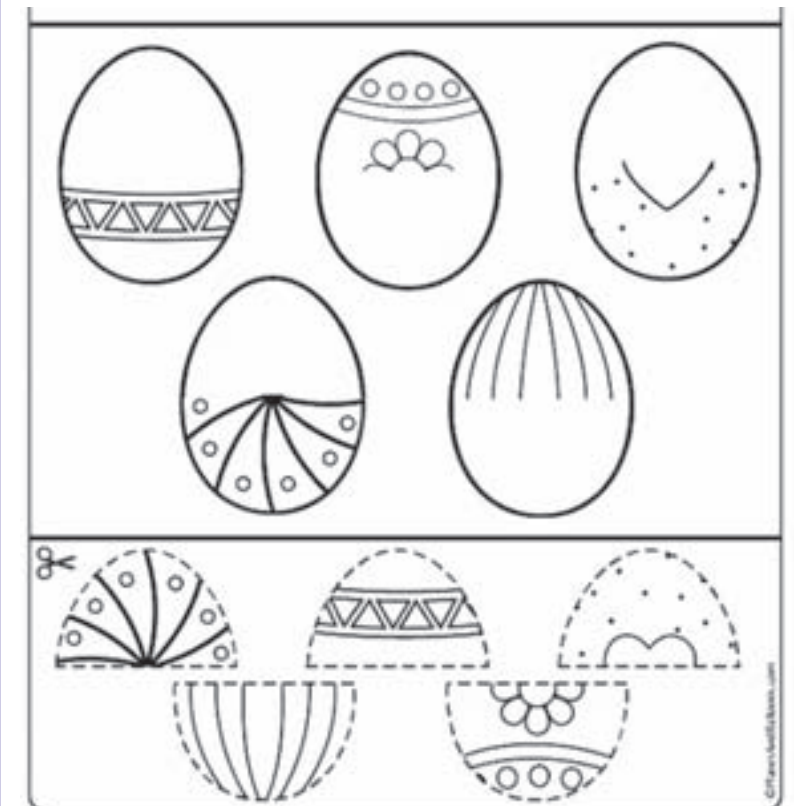
Izradite uskrsnu čestitku!

Premetaljka. Poigraj se slovima i složi riječi.

MIZAKOR SKRUS ŽIRINK TUP

Izreži, zalijepi i oboji uskrsna jaja

Godišnja pretplata na Zvonik

* Izravnom dostavnom na župe: **1650 dinara**
* Poštom: **2000 dinara**: tuzemstvo (popust za više primjeraka)
40 eura: Republika Hrvatska
50 eura: Europa
60 eura: USA, Kanada (prekoceanske zemlje)

Pretplatnici iz Srbije mogu uplaćivati na dinarski račun:
Katoličko društvo „Ivan Antunović“
Trg svete Terezije 3
24000 Subotica
Srbija
Broj dinarskog računa: 310-210508-62, s naznakom: „za Zvonik“.

Pretplatnici iz inozemstva mogu uplaćivati na devizni račun.
Katoličko društvo „Ivan Antunović“
Trg svete Terezije 3
24000 Subotica
Srbija
Broj deviznog računa: 00-708-0200533.2 NLB Banka A.D. Beograd
SWIFT: CONARS22
IBAN: RS35310007080200533294